

KALAJOEN KAUPUNGIN

TILINPÄÄTÖS

2024

SISÄLLYS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	10
1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	19
1.5 Kaupungin henkilöstö	23
1.6 Ympäristöasiat	24
1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	26
1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	31
2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	32
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	34
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	34
3.2 Toiminnan rahoitus	38
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	40
5 KOKONAISTULOT- JA MENOT	44
6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	45
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen sisältyvistä yhteisöistä	45
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	45
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	46
6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	46
6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	47
6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	48
7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	54
7.1 Asiaa koskeva sääntely	54
7.2 Tilikauden tuloksen käsittely	54
7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	55
8 STRATEGISET KÄRJET 2024	55

9 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN	61
9.1 Käyttötalouden toteutuminen	61
9.1.1 Hallintopalvelut	61
9.1.2 Kehittämispalvelut.....	73
9.1.3 Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut	83
9.1.4 Kalajoen kampus, lukio ja Akatemia palvelut	90
9.1.5 Tekniset palvelut.....	96
9.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	112
9.3 Investointien toteutuminen	114
9.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	120
9.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	121
10 TULOSLASKELMA	124
11 RAHOITUSLASKELMA.....	125
12 TASE	126
13 KONSERNILASKELMAT	128
14 LIITETIEDOT.....	133
15 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	157
16 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	157
17.1 Kalajoen Lämpö Oy.....	160
17.2 Koy Kalajoen Vuokra-asunnot	161
17.3 Kalajoen Hiekkasärkät Oy	162
17.4 Kalajoen Satama Oy.....	164
18 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	166
19 LUETTELOT JA SELVITYKSET	167

TOIMINTAKERTOMUS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli nykyisen valtuuston viimeinen täysi toimintavuosi. 500-juhlavuoden kunniaksi päätöksentekijät jättävät hyvän perinnön seuraajilleen. Kalajoella on uskallettu tehdä oikeita ratkaisuja ajoissa. Kalajoki on yksi Pohjois-Suomen taloudellisesti vahvimpia kuntia ja laadukkaita jatkuvasti parannettavia palveluja on pystytty tarjoamaan kohtuullisella verotuksella.

Heikko suhdanne ja epävarmuustekijöitä tulevaisuudessa

Kalajoki ei ole säästynyt heikon suhdanteen aiheuttamista vaikutuksista. Erityisesti tarhaustoimialalla ja rakennusteollisuudessa on eletty sekä inhimillisesti että koko kaupungin kehityksen kannalta, vaikeita aikoja. Kaupungin monipuolinen elinkeinorakenne on auttanut heikon suhdanteen yli selviämisessä.

Aktiivinen elinkeinopolitiikka ja hyvä työpaikkakehitys ovat erittäin keskeisessä roolissa, kun rakennetaan kaupungin elinvoimaa kestäväälle pohjalle. Kaupungin tasapainossa oleva talous on mahdollistanut kaupungin vahvan kumppanuuden, on sitten kyse voimakkaan kasvun ja kehityksen tilanteista tai vaikean suhdanteen yli selviämisestä. Kaupungin vastuullinen tapa toimia näissäkin tilanteissa tarkoittaa, että toimenpiteisiin ei sisälly taloudellista tukea ja että toimenpiteet on mitoitettu kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaan.

Kuituverkon rakentaminen ja myynti onnistunut toimenpide

Kalajoen kaupungin panostus kuituverkon rakentamiseen ja myöhemmin verkon myynti on ollut kauppa- ja kulttuurikeskuksen rakentamista vastaava onnistunut toimenpide sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Kaupunki panosti kuituverkon rakentamisen yhteydessä hankkeeseen yli viisi miljoona euroa. Tällä panostuksella saatiin kuituverkkoa rakennettua sellaisellekin alueelle, jonne sitä ei markkinaehtoisesti olisi syntynyt. Samaan aikaan kun muutamat kuituhankkeet toisaalla Suomessa ajautuivat vaikeuksiin, Kalajoen kuitu onnistuttiin myymään selkeällä voitolla uudelle toimijalle, jolla on myös paremmat edellytykset verkon ja palvelujen edelleen kehittämiseen. Kalajoen kaupungille palautui reilun viiden miljoonan panostus korkoineen käytettäväksi kaupungin mittavan investointiohjelman osarahoituksena. Myyntivoitosta osa jätettiin Kalajoen Lämpö Oy:lle, jotta yhtiöllä on mahdollisuus olla aktiivisempi toimija kaupungissa vireillä olevissa

lukuisissa uusiutuvan energian hankkeissa. Ensimmäisestä avauksesta Kalajoen syväsatamaan onkin jo tehty päätöksiä.

Syntyvyys alhainen ja väestökehitys miinuksella - uskallammeko kasvaa ja kehittyä?

Kertomusvuonna koko alueella, lukuun ottamatta muutamia poikkeuksia, väestökehitys oli negatiivinen. Ainakin poikkeuksellisen alhainen syntyvyys ja heikko suhdanne vaikuttivat selkeästi kehitykseen. Samaan aikaan hyvinvointialueuudistus näyttää keskittävän julkisia palveluja maakuntakeskuksiin.

Vahvan yrittäjyyden Kalajoella on kuitenkin joitakin poikkeuksellisia vahvuuksia, joita viisaasti hyödyntäen meillä on mahdollisuus palata myös väestökehityksessä maltillisen kasvun tielle. Kalajoen ei kannata antaa periksi ja valita hallittua kuihtumisen tietä, sillä negatiivinen kierre tahtoo positiivisen tavoin vahvistaa itseään, ja väen vähetessä ei kyllä pidot parane. Kalajoen 500-vuotinen kunniakas historia ja perinne suorastaan edellyttävät, että jatkossakin olemme rohkeita ja tartumme mahdollisuuksiin.

Matkailussa olemme jo siirtyneet vaiheeseen, jossa vahvasti kehittyvän matkailuelinkeinon rinnalla on hyvä kasvuympäristö myös monipuolisen elinkeinorakenteemme muilla toimialoilla. Kalajokilifestyle tarkoittaa, että meillä voi muiden valtakunnan johtavien matkailukeskuksen tapaan nauttia elämästä luonnon ja hyvien palvelujen äärellä, vaikka ei toimisikaan matkailutoimialalla. Maakuntakeskusalueiden ulkopuolella voimakkaimmin kasvavia kuntia yleensä yhdistääkin menestyvä matkailukeskus.

Energiatoimialalla on tuulivoimarakentamisen jälkeenkin vielä runsaasti hyödyntämättömiä mahdollisuuksia ja meillä on aika panostaa vastuullisesti tuotetun energian ohessa energiaa hyödyntävään teollisuuteen.

Sataman yrityspuisto tarjoaa logistisesti ylivertaisen toimintaympäristön, jonka ympärille on kaikki edellytykset rakentua Kalajoen seuraava menestystarina. Tämäkin edellyttävät hieman rohkeutta ja etunojan ottamista, mutta jo suoritettut toimenpiteet teollisissa hankkeissa ja toimenpiteiden vaikutukset rohkaisevat aktiiviseen toimintaan.

Varhaiskasvatuksen hankkeiden toteutumisen yhteydessä meillä on hyvässä valmistelussa luotettavan kumppanin kanssa palvelutuotantoa ja asumista vauvasta vaariin. Hyvien palveluiden säilyminen edellyttävät myös kaupungilta aktiivista otetta.

Lämmin kiitos

Kertomusvuosi oli Kalajoen kaupunginvaltuuston viimeinen täysi toimintavuosi nykykokoonpanolla. Kalajoen kaupunkiorganisaation menestystarinan yksi keskeisiä

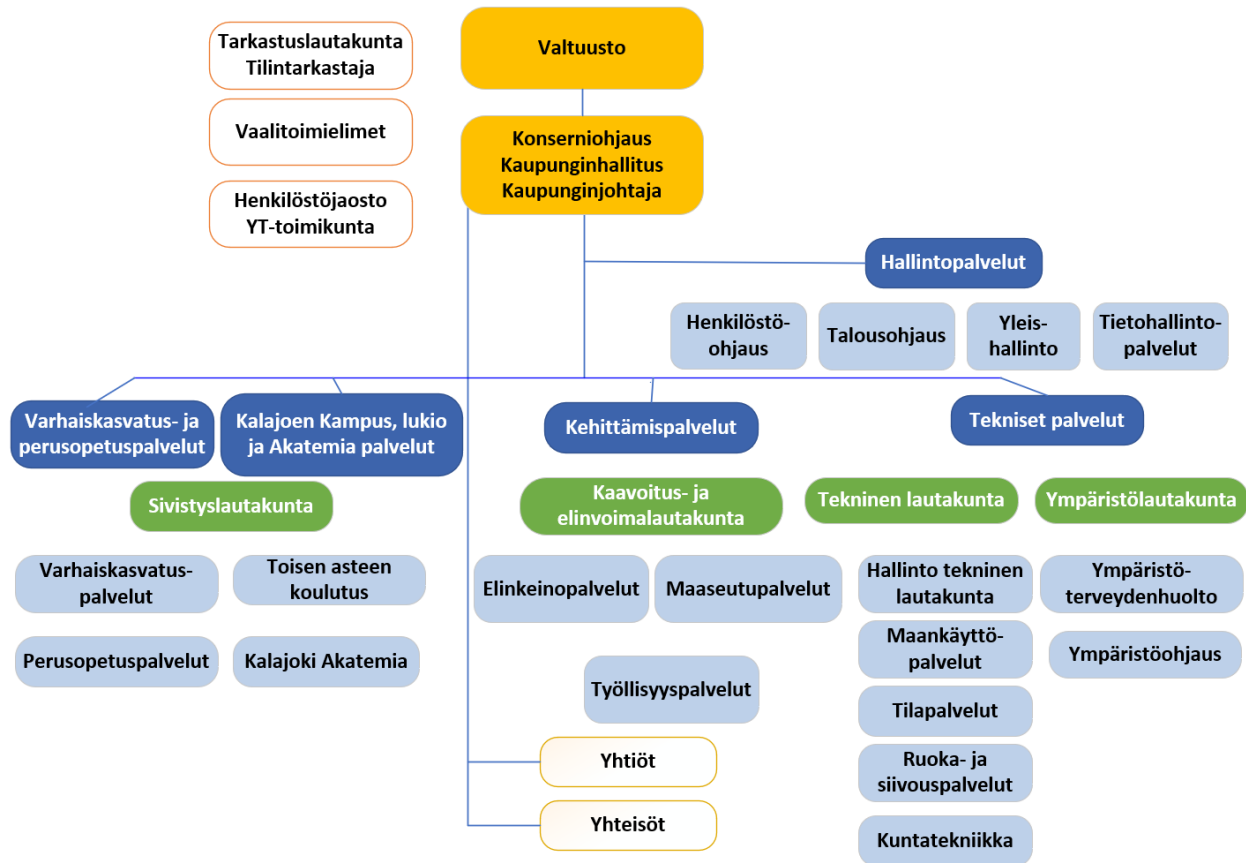
peruspilareita on se että Kalajoen päätöksentekijät ovat aina uskaltaneet tehdä rohkeita ja selkeitä ratkaisuja. Ratkaisut on tehty usein hyvissä ajoin ja siten turvattu palvelutuotannon hyvä perusta. Nykyinen valtuustokausi ei tee tästä poikkeusta. Kaupungin työntekijöillä ja yhteistyökumppaneilla on ollut hyvä toimia, kun linjaukset ovat olleet selkeitä ja kaupungin toiminta ennustettavaa.

Hyvän sitoutuneen henkilöstön merkitystä Kalajoen menestystarinassa ei voi myöskään liikaa korostaa. Meillä löytyy menestyksen, näkyvien tunnustusten ja huomionosoitusten ohessa valtava määrä usein ulospäin näkymätöntä uurastamista ja uskomatonta oikeanlaista ammattitilpeyttä auttaa tässä meille niin tärkeässä paikallisyhteisössä hyviä asioita tapahtumaan.

Erittäin lämmin kiitos asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme, henkilöstölle ja luottamushenkilöille tekemästänne arvokkaasta työstä.

Jukka Puoskari
Kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuva 1 Kaupungin organisaatiokaavio

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Valtuustoon kuuluu 35 valtuutettua. Vuoden 2021 kuntavaaleissa valittujen valtuustojen toimikausi alkoi poiketen kuntalain (410/2015) 15 §:n 1 momentissa säädetystä 1.8.2021 ja jatkuu 31.5.2025 saakka.

Valtuuston paikkajakauma 31.12.2024 oli Suomen Keskusta r.p 20, Kansallinen kokoomus r.p. 4, Vasemmistoliitto r.p, 3, Perussuomalaiset r.p. 3, Vihreä Liitto r.p 2, Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p 2 ja Suomen Kristillisdemokraatit r.p. 1. Valtuuston puheenjohtajana toimi Miika Heikkilä (KESK), I vpj Markus Forslund (SDP) 1.1.2024-18.6.2024, I vpj Timo Suni (SDP) 18.6.2024-31.12.2024, II vpj Mauno Rahkola (KESK) ja III vpj Paavo Tiinanen (KESK).

Valtuuston kokoonpano 1.1.2024 – 31.12.2024 on ollut seuraava:

Alatalo Sari 29.4.2024 asti	koulunkäynninohjaaja	KESK
Alho Päivi	koulunkäynninohjaaja, pääluottamusmies	VAS
Alho Sirkka	yliopiston opettaja, YTT	VAS
Arvo Jouko	luokanopettaja	KOK

Eerola Sanni 26.11.2024 alk.	kalustesuunnittelija	VIHR
Forslund Markus 18.6.2024 saakka	aluesihtööri/ay toimitsija	SDP
Gronoff Tomi	rakennusalan artesaani, koulunkäynninohjaaja	KESK
Halmeenpää Hanna	FM, biologian ja maantiedon opettaja	VIHR
Heikkilä Miika	luokanopettaja	KESK
Heikkinen Timo	työnjohtaja	PS
Härkönen Piia 18.6.2024 alk.	fysioterapeutti AMK, yrittäjä	SDP
Hihnala Seppo	tiimiesimies, ins. AMK	KESK
Isokääntä Olli	agrologi (AMK)	KESK
Kupari Tuomas 29.4.2024 alk.	yrittäjä	KESK
Myllylä Raili	sosionomi	KESK
Mäkelä Kalle	ajojärjestäjä, insinööri (AMK)	KESK
Mäntymäki Ritva	luokanopettaja, eläkeläinen	KESK
Mölsä Sami	myyntipäällikkö	KOK
Niemelä Mari	sosionomi	KESK
Nikula Antti	biologian ja maantiedon lehtori	KESK
Nikula Risto	eläkeläinen	KD
Pahkala Eija	kuntohoitaja	KESK
Pernu Lek	myyjä	PS
Pönttiö Fanni	tonttimyyjä	KESK
Pöyhtäri Tomme	yrittäjä	KESK
Rahja Jukka	maitotilayrittäjä	KESK
Rahkola Juha	toimitusjohtaja	KOK
Rahkola Mauno	maatalousyrittäjä	KESK
Rantala Hannu	tuotantopäällikkö	KESK
Saari Hanna	yrittäjä	KOK
Salmu Sami 26.11.2024 asti	FM, ict-projektipäällikkö	VIHR
Suni Timo	plant manager	SDP
Tallila Markku	ict-asiantuntija	PS
Tiinanen Paavo	eläkeläinen	KESK
Tilus Riitta A.	hallintotieteiden maisteri	KESK
Tuliniemi Jenni	controller/BI-asiantuntija	VAS
Vuotila Aulis	yrittäjä, eläkeläinen	KESK
Ålander Pauli	yrittäjä, nuohooja	KESK

Toimintavuonna 2024 kaupunginvaltuusto kokoontui 10 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 101 asiaa. Vuoden 2023 tilinpäätös ja arviointikertomus hyväksyttiin 28.5.2024 ja vuoden 2025 talousarvio

26.11.2024. Vuoden aikana järjestettiin 10 valtuuston epävirallista kokousta (iltakoulut ja seminaarit). Valtuutetut tekivät vuoden aikana 17 valtuustoaloitetta. Kuntalaisaloitteita jätettiin toimintavuonna kolme kappaletta.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia Kalajoen kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen paikkajakauma 1.1. - 31.12.2024 oli Suomen Keskusta r.p 6, Kansallinen kokoomus r.p 1, Vasemmistoliitto r.p 1 ja Perussuomalaiset r.p. 1.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.1.2024 – 31.12.2024 on ollut seuraava:

Pahkala Eija	kuntohoitaja	KESK, pj
Saari Hanna	yrittäjä	KOK, vpj
Alho Sirkka	yliopistonopettaja, YTT	VAS
Hihnala Seppo	tiimiesimies, ins. AMK	KESK
Niemelä Mari	sosionomi	KESK
Nikula Antti 30.3.2023 alkaen	biologian ja maantiedon lehtori	KESK
Myllylä Raili	sosionomi	KESK
Myllymäki Markku	eläkeläinen	PS
Mäkelä Kalle 26.11.2024 saakka	ajojärjestäjä, insinööri (AMK)	KESK
Pöyhtäri Tomme 26.11.2024 alkaen	yrittäjä	KESK

Kaupunginhallituksen esittelijänä on toiminut vuonna 2024 kaupunginjohtaja Jukka Puoskari. Kaupunginhallitus kokoontui vuonna 2024 aikana 24 kertaa ja käsitteli 325 asiaa. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimi henkilöstöjaosto, joka kokoontui vuoden 2024 aikana kolme kertaa.

Henkilöstöjaosto

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Eija Pahkala, vpj Hanna Saari, Sirkka Alho, Kalle Mäkelä (1.1.2024-5.11.2024), Mauno Rahkola, Seppo Hihnala (5.11.2025 -31.12.2024).

Kaupungin muut tilivelvolliset toimielimet ja niiden jäsenet

Keskusvaalilautakunta

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Hanna Nikupaavo, vpj Tapio Ojala, Ilpo Ikäheimo, Sirkka Joensuu, Heikki Rahja.

Tarkastuslautakunta

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Hannu Rantala, vpj Timo Heikkinen, Kauko Hukka, Piia Härkönen, Sari Männistö, Mikko Ulvi, Heli Vuorinen.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Ritva Mäntymäki vpj Sami Mölsä, Risto Nikula, Eeva Myllynen, Lek Pernu, Perttu Siermala, Katja Tuliniemi, Aija Tilvis, Tero Översti.

Tekninen lautakunta

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Tomme Pöyhtäri, vpj Sirpa Heiska, Tomi Gronoff, Timo Heikkinen, Hanna Halmeenpää, Olli Isokääntä, Sirkka Joensuu, Hannu Rantala, Jenika Ylikauppila.

Ympäristölautakunta

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Fanni Pönttiö, vpj Timo Suni, Pauliina Pakkala, Iida Siermala, Tuomas Kupari, Sami Salmu (1.1.2024-26.11.2024) , Pauli Ålander, Sanni Eerola (26.11.2024-31.12.2024).

Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta

1.1.2024 - 31.12.2024 pj Mauno Rahkola, vpj Juha Rahkola, Hannu Heikkilä, Mari Niemelä, Riitta A. Tilus, Jenni Tuliniemi, Aulis Vuotila.

Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat vuonna 2024

Kaupunginjohtaja, palveluvastaavat ja palvelualuevastaavat.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maa- ja metsätalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista. Keskeinen uhka maailmantalouden kasvulle on Yhdysvaltojen tuleva kauppapolitiikka ja muiden maiden vastaus siihen, sillä vastatoimet ja kauppasodan eskaloituminen sen sijaan heikentäisivät koko maailmantalouden kasvua. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalityulojen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet kasvunäkymiä.

Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositasolla bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 prosenttia pienemmäksi vuonna 2024 kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja tänä vuonna myös yksityinen kulutus hieman laskee. Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut haastavasta ympäristöstä huolimatta. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna. Kasvua heikentävät kuitenkin julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt

ja verojen korotukset. Vuonna 2025 BKT ennustetaan kasvavan 1,6 prosenttia ja 1,5 prosenttia vuosina 2026 ja 2027.

Talouden keskeiset tunnusluvut	2021	2022	2023	2024	2025
BKT markkinahinta, määrän muutos %	3,2	1,6	-0,5	0,4	0,2
Koko teollisuus, määrän muutos %	2,0	-1,3	2,1	-0,1	3,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	2,2	7,1	6,2	1,6	1,1
Työttömyysaste	7,7	6,8	7,2	8,3	8,4
Valtionvelka suhteessa BKT %	51,3	52,7	57,1	61,2	63,2
Pitkä korko, 10 v, %	-0,1	1,7	3,0	2,9	2,8

Kuntatalouden kehitys

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistui 1,75 mrd. euroon (+0,5 mrd. €). Kuntien antamien talousarvioennusteiden mukaan kuntatalouden tila heikkeni vuonna 2024, mutta odotettua vähemmän, sillä kunnat aloittivat jo mittavat sopeutustoimet. Kuntien ja kuntayhtymien ennakollisten tilinpäätöstietojen mukaan menokehitys hidastui rajusti vuodesta 2023. Kun vielä vuonna 2023 kustannuskehitys paikoitellen oli 11 prosentin kasvussa, niin vuonna 2024 kulukehitys jäi noin kahteen prosenttiin, vaikka monet tekijät, kuten palkkaratkaisu, hallituksen uudistukset ja korkotason nousu, nostivat kustannuksia reippaasti. Kokonaisuudessaan palkkasumman nousu näyttää jäävän vain vajaaseen 3 prosenttiin. Työttömyysvakuutusmaksun lasku käänsi henkilöstösivukulujen kehityksen jopa miinukselle.

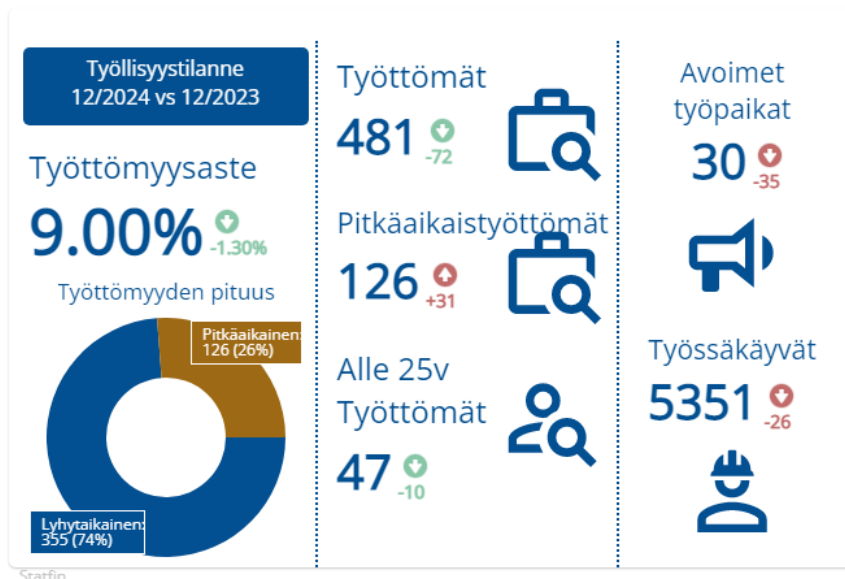
Toimintakate eli kunnan nettotoimintakulut kasvoivat 1,8 prosenttia ja peräti 130 kunnassa ne pienentyivät vuoteen 2023 verrattuna. Kuntatalouden rahavirta jäi positiivisesta tuloksesta huolimatta alijäämäiseksi: toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun.

Kuntaliiton arvioiden mukaan talouden tilan heikkenemistä selittää verotulojen aleneminen 500 miljoonalla eurolla muun muassa sote-uudistukseen liittyneiden verohäntien poistumisen takia. Kuntien tuloihin ja menoihin välittyivät myös heikko suhdannekehitys, valtionosuuksien pieneneminen 250 miljoonalla eurolla sekä kasvaneet korkokustannukset. Kertaluonteiset myynnit paransivat tilikauden tulosta selvästi. Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 1 100 miljoonaa euroa vuonna 2024. Tulos oli positiivinen 203 kunnassa ja negatiivinen 80 kunnassa.

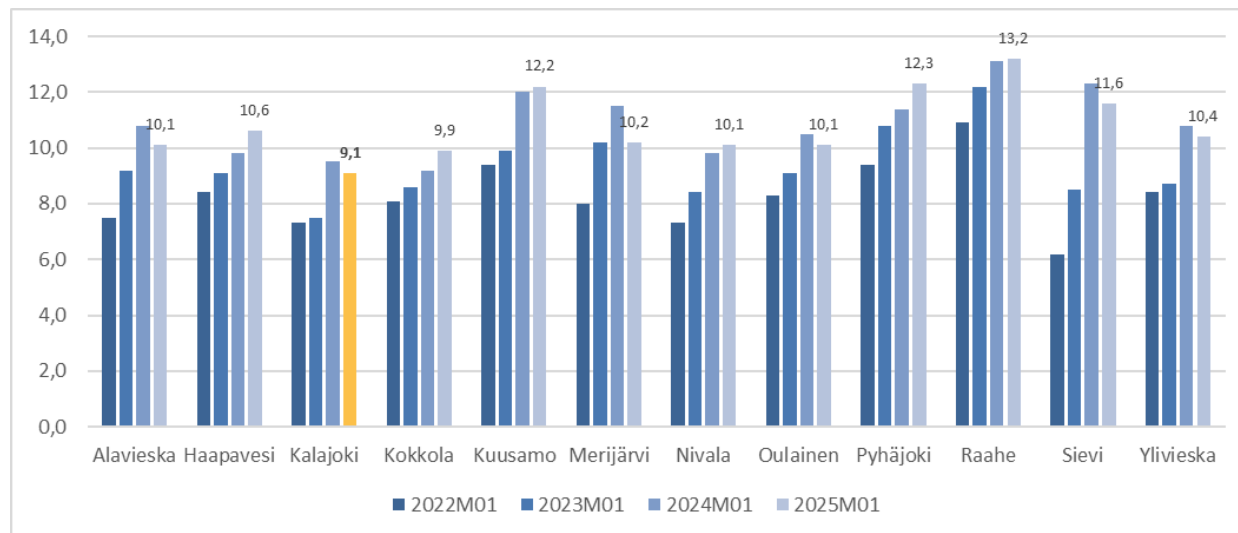
Oman alueen kehitys

Pohjois-Pohjanmaalla oli joulukuun lopussa 24 700 työtöntä työnhakijaa. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 700 (+3 %) enemmän kuin vuosi sitten joulukuussa. Toisaalta työttömyys kasvoi vuoden loppua kohti, sillä työttömiä oli 2 300 (+11 %) enemmän kuin marraskuussa. Työttömistä työnhakijoista kokoaikaisesti lomautettuja oli noin 3 300, mikä on noin 700 (-17 %) vähemmän kuin vuoden 2023 joulukuussa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Pohjois-Pohjanmaan

alueella 12,8 % ja koko maassa 12 %. Työttömyysaste vaihteli maakunnan sisällä Merijärven 7,4 %:n ja Pudasjärven 18,1 %:n välillä. Määrällisesti eniten lomautettuja oli Oulussa 1 475 (1 600), Kalajoella 130 (215), Ylivieskassa 124 (210), Kuusamossa 151 (146) ja Kempeleessä 156 (200). Vuoden lopussa Kalajoella oli 481 (553) työtöntä työnhakijaa, työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,1 % (10,3 %). Avoimia työpaikkoja oli 30, vuotta aiemmin 65.

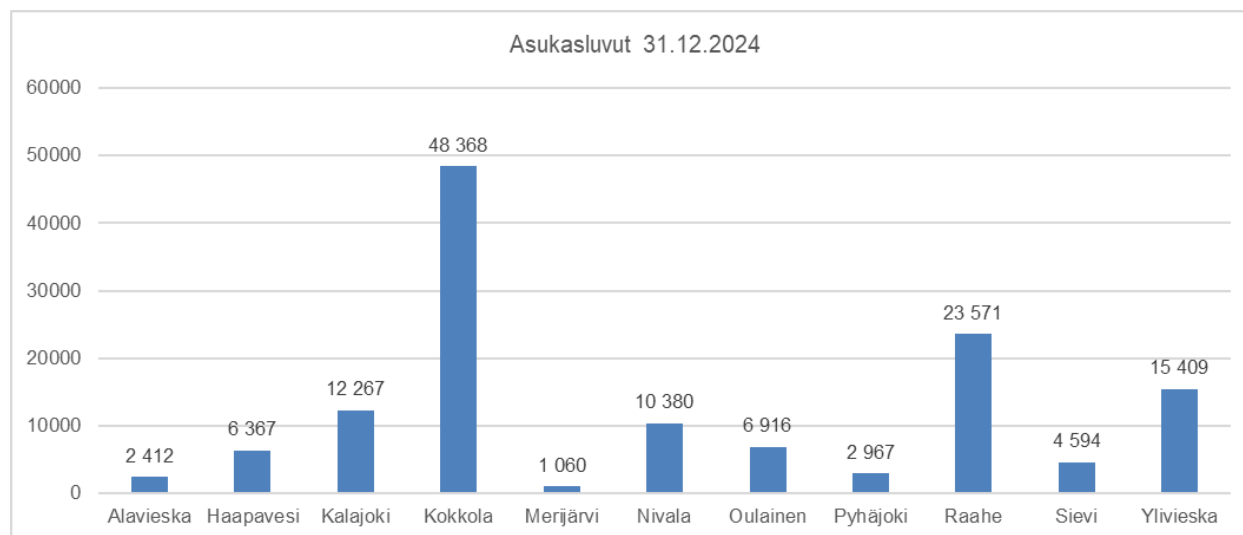

Kuva 2 Työllisyystilanne 31.12.2024

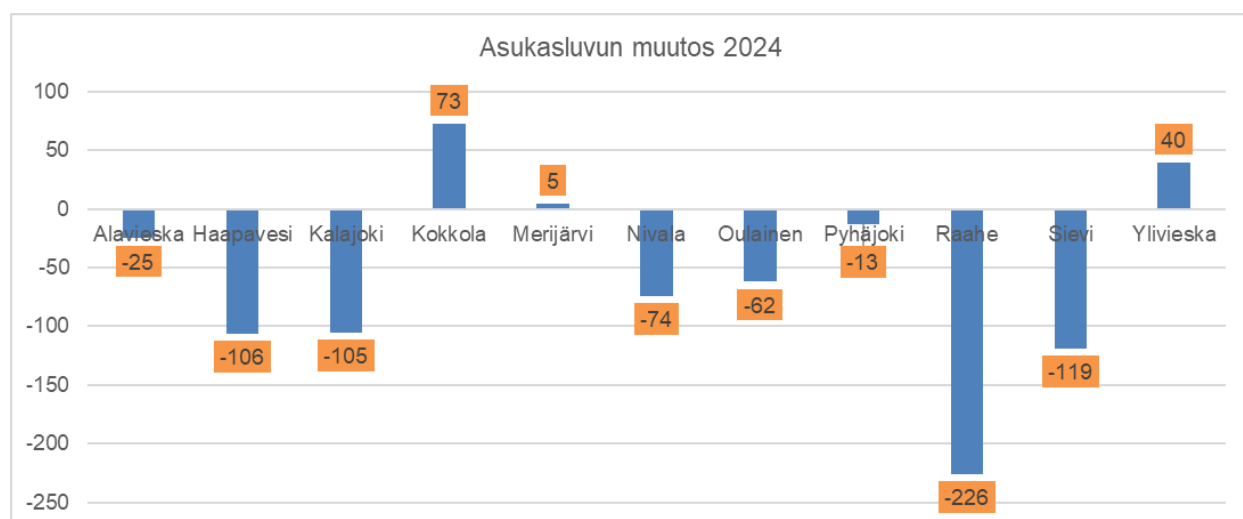

Kuva 3 Alueen työttömyysaste tammikuussa 2022-2025

Alueen asukasluvun kehitys vuoden 2024 aikana oli negatiivinen. Vain muutama kunnista kasvoi: Ylivieska ja Kokkola sekä maltillisesti Merijärvi. Pohjois-Pohjanmaalla kunnista kasvoivat lisäksi Oulu, Ii, Kempele ja Siikalatva. Alueen kunnista suurin menettäjä asukasluvulla mitattuna oli yhä Raahe. Alueen negatiivinen väestönkehitys on huolestuttava.

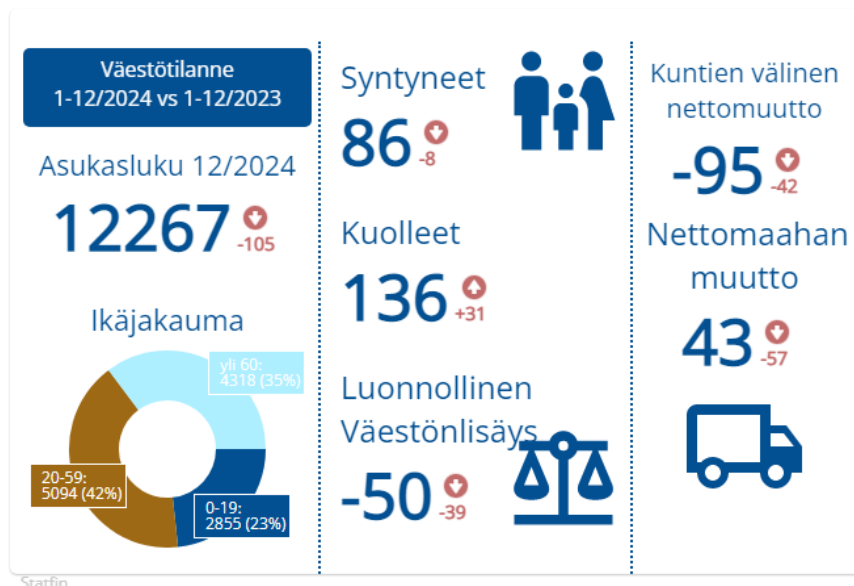

Kuva 4 Asukasluku 31.12.2024

Kuva 5 Asukasluvun muutos 2024

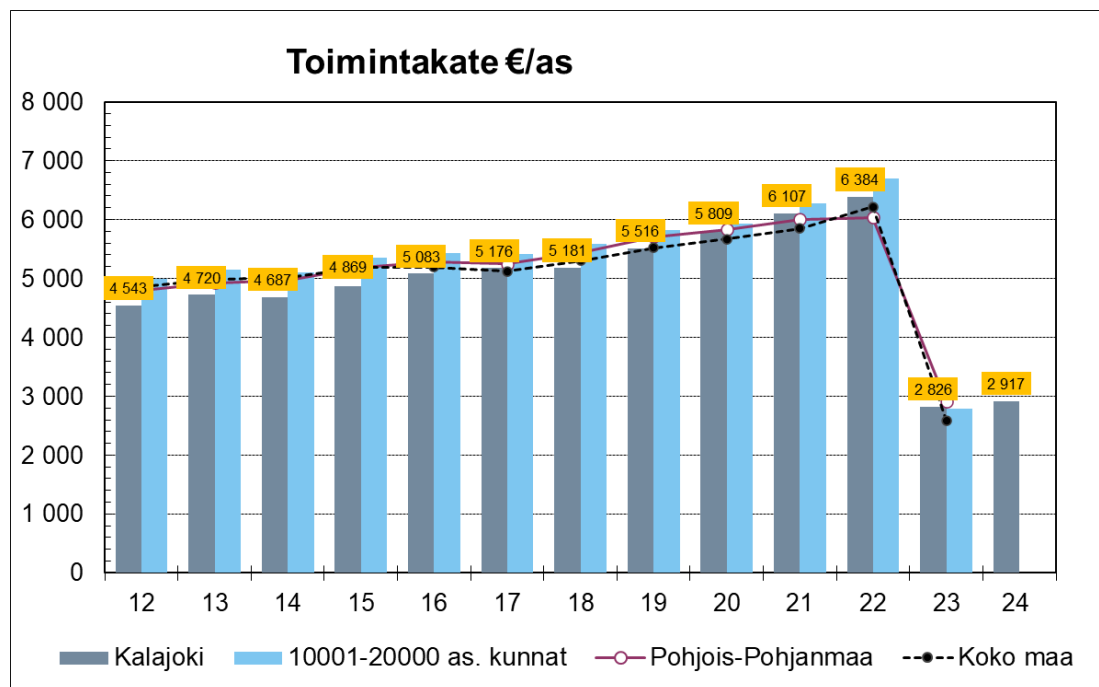
Kalajoen kaupungin asukasluku 31.12.2024 oli 12 267 (-105,- 0,9 %). Syntyvyys jäi poikkeuksellisen alhaiseksi, sillä uusia kalajokisia syntyi vain 86. Kuolleiden määrä, 136, käänsi luonnollinen väestönkehityksen negatiiviseksi, -50 (ed. vuosi -10). Kuntien välinen nettomuutto oli -95 (-55), nettomaahanmuuton ollessa +43 (99). Syntyvyys on valtakunnallisesti laskenut, joten Kalajoen tilanne ei ole poikkeuksellinen. Vuoden 2025 aikana on syntyvyyden ennustettu nousevan yli 90 lapsen, mutta ei yllä syntyvyyden huippuvuosiin (120-150 lasta). Kuntaliitto on arvioinut, että kunnat ovat haastavassa tilanteessa, kun perusopetuksessa olevien lasten määrä vähenee – 2030-luvulla on 80 000 oppilasta nykyhetkeä vähemmän.

Kuva 6 Väestötilanne 2024

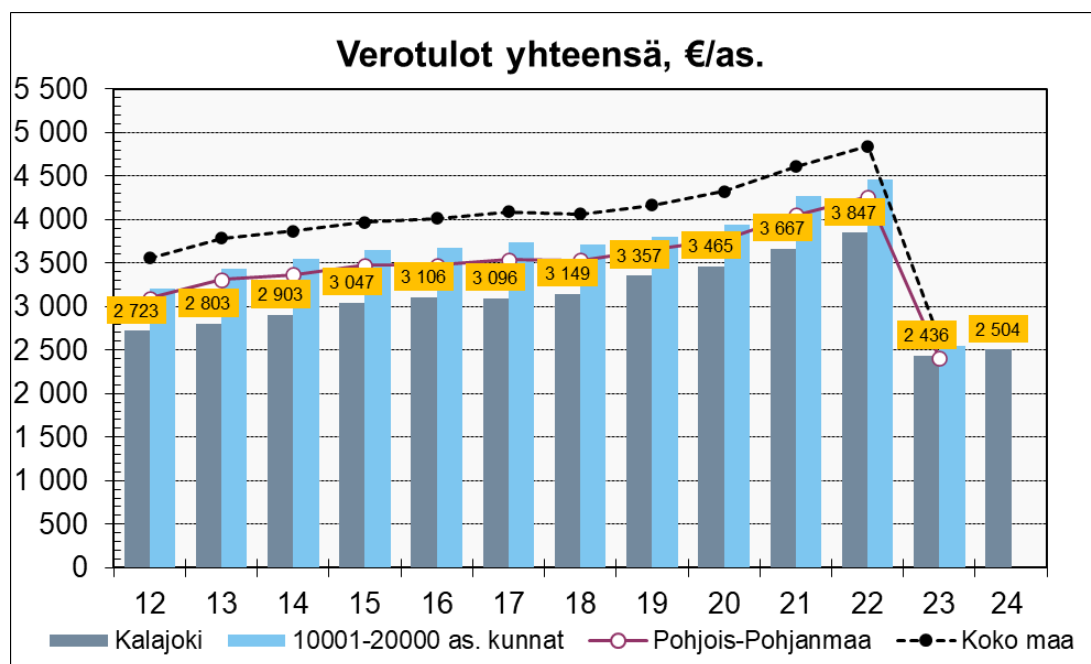
Taloustilanteen arviointi

Kuntaliiton tunnuslukuaineistovertailu osoittaa, että Kalajoen talouden tilanne on keskimääräistä parempi. Vuoden 2024 toteumatietoja ei ole vielä käytettävissä kuin Kalajoen osalta. Kalajoen toimintakate, eli se osa paljonko rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla, on viime vuosina kääntynyt hieman kuntien keskiarvoa korkeammaksi Kalajoen kovan kustannuskehityksen vuoksi. Viimeisten kahden vuoden aikana kustannuskehitys on maltillistunut, toimintakate oli kuitenkin hieman keskimääräistä suurempi yhä vuonna 2023.

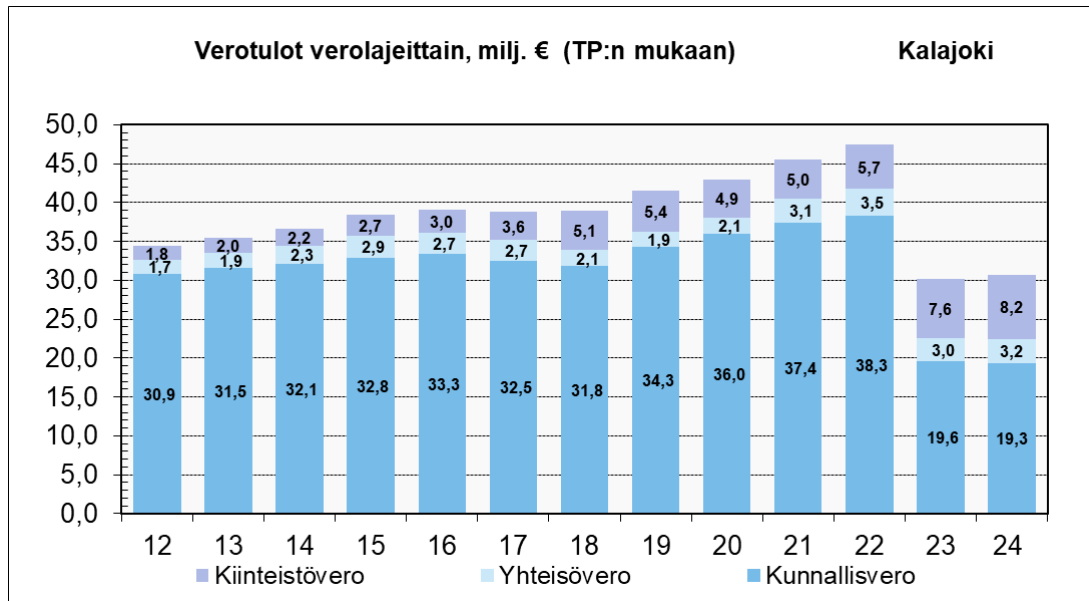

Kuva 7 Toimintakate jaettuna asukasluvulla

Asukasta kohden lasketut verotulot ovat Kalajoella keskimääräistä pienemmät: toimialojen tulotaso on maltillinen sekä yrittäjien osuus on keskimääräistä suurempi. Verokertymässä näkyy kuitenkin tuulivoiman vaikutus. Verolajeittain tarkasteltuna kiinteistöveron merkitys kasvoi tuloverosta osan siirtyessä valtion kautta hyvinvointialueille. Kiinteistöverokertymässä näkyy valmistuneet tuulivoimapaistot sekä hyvin kehittynyt rakentaminen Hiekkasärkillä.

Kuva 8 Verotulot yhteensä jaettuna asukasluvulla

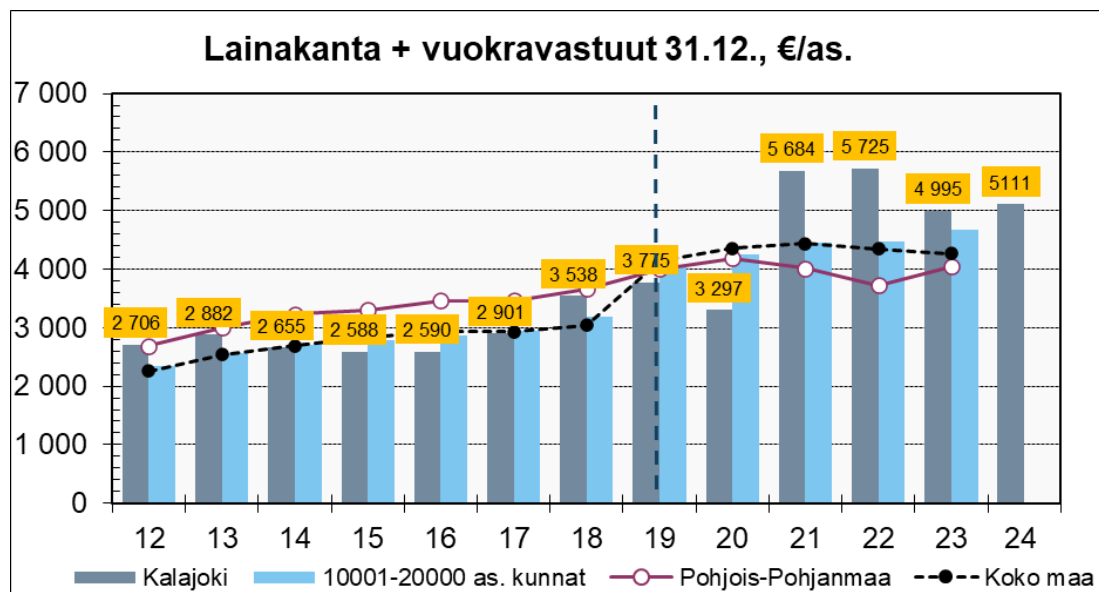

Kuva 9 Verotulot verolajeittain, M€

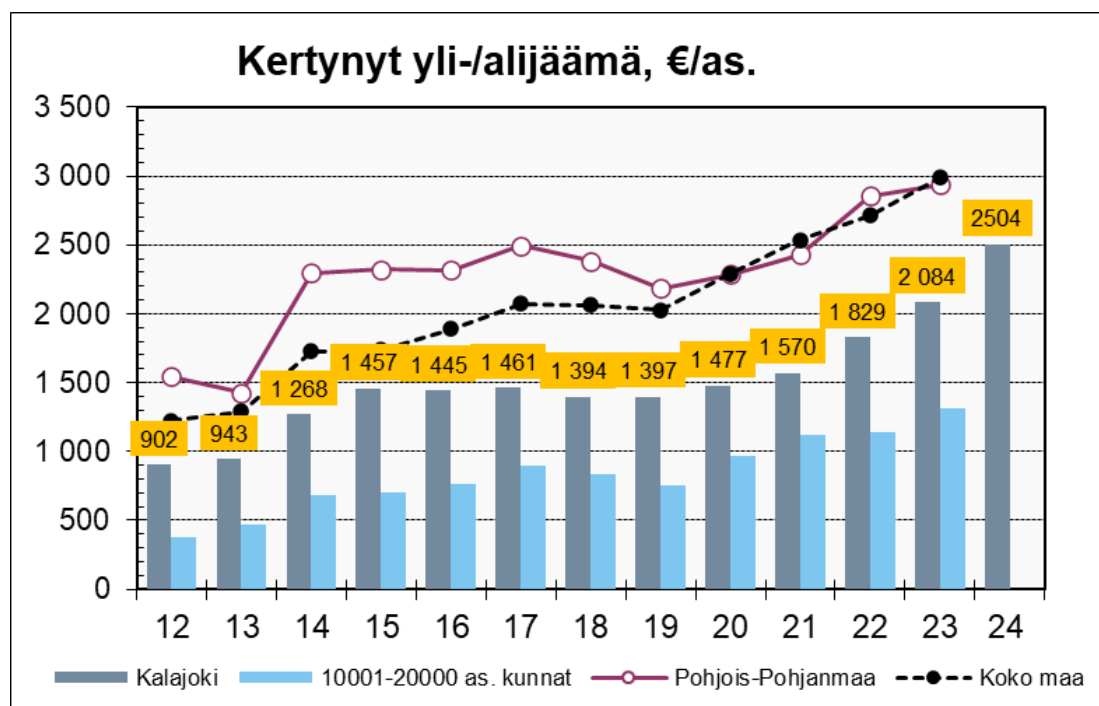
Tulorahoituksella tarkasteltuna Kalajoen tilanne on keskimääräistä parempi. Vuosikate asukasta kohti oli tilinpäätöksessä 2023 ennätyksellisen korkea. Vuosikate on viime vuodet riittänyt kattamaan poistot sekä riittänyt investointien omarahoitusmenoon.

Tilikaudet ovat olleet pääosin ylijäämäisiä 2010-luvusta lähtien muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta, jolloin käytöstä poistetut koulukiinteistöt alaskirjattiin kouluverkkoratkaisun yhteydessä. Kaupungin tilikaudet ovat olleet parempia kuin kuntien keskimäärin ja poikenneet myös yleisestä trendistä. Lainakannalla tarkasteltuna Kalajoki on kuntien keskiarvossa, kuntakentän velkamäärä kasvoi vuonna 2024. Maakunnan tilanne on keskiarvon yläpuolella. Lainakanta sisältää kuitenkin vain lyhyet ja pitkät velkakirjat, ei kiinteistöleasingvastuita.

Kalajoen laina- ja leasingvastuu, yhteensä n. 60 M€, on sellaisella tasolla, jonka lyhentämisestä on mahdollista suoriutua. Sitä haastaa kuitenkin se, että jos tulevaisuudessa tulorahoitus (=vuosikate) ei yllä 6 milj. euron tasoon valtionosuuksien vähetessä ja kustannusten voimakkaasti noustessa. Lisäksi tulevien vuosien investoinnit nostavat lainoja ja vastuita lähes 90 M€ tasoon. Suhteellinen velkaantuneisuus heikkeni mittavasti v. 2023, kun käyttötuloista osa siirtyi hyvinvointialueelle. Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa käyttötuloilla mahdollisuutta selviytyä vieraasta pääomasta. Viime vuodet ovat vahvistaneet Kalajoen kertynyttä ylijäämää. Kalajoella on kertynyttä ylijäämää 2 504 €/as, kunnilla oli v. 2023 lopussa keskimäärin 2 989 €/as.

Kuva 10 Lainakanta ja vuokravastuut jaettuna asukasluvulla 31.12.2024

Kuva 11 Kertynyt yli-/alijäämä jaettuna asukasluvulla 31.12.2024

Kalajoki suhteessa koko maan tilanteeseen 2024 (lähde: tutkiahallintoa.fi)

Kalajoki		Koko maa	
Vuosikate %	185 %	Vuosikate %	129 %
Toimintakatteen muutos	+2,6 %	Toimintakatteen muutos	+1,8 %
Verotulojen muutos	+1,9 %	Verotulojen muutos	-3,4 %
Valtionosuuksien muutos, korjattu vos	-11,4 %	Valtionosuuksien muutos	-6,6 %
Lainakanta	2 809	Lainakanta	3 380
		<i>koko maan tiedot ennakollisia</i>	

Kalajoen vuosikatteen riittävyys on keskimääräistä parempi. Toimintakate kasvoi keskimääräistä enemmän, toimintamenot kasvoivat keskimääräisesti 1,56 %, Kalajoella hieman vähemmän n. 1,5 %, mutta tuottokehitys jäi keskimääräisestä ollen -1 %. Verotulot kasvoivat hyvän kiinteistöverotuoton saattamana. Valtionosuudet tippuivat huomattavasti keskimääräistä enemmän soteuudistuksen vuoksi.

Kalajoki suhteessa eräisiin alueen kuntiin

(Kalajoki TP2024, muut kunnat tilinpäätösarviot 2024, lähde: tutkiahallintoa.fi).

Kalajoen kaupungin talouden tilanne on pitkäjänteisesti vakaa ja tasapainoinen. Viime vuosien tilinpäätökset ovat sisältäneet muiden kuntien tavoin paljon kertaeriä johtuen koronapandemiasta, hyökkäyssodasta sekä poukkoilevista hallitusohjelmista. Ilman kertaeriäkin talouden tilanne on viime vuodet ollut hyvä.

Vertailussa saman kokoluokan kuntiin on hyödynnetty v. 2024 tilinpäätösarvioita, joita on verrattu Kalajoen tilinpäätöstoteumaan. Vertailu osoittaa, että

- Kalajoen toimintatuotot ovat keskimääräistä paremmat, missä näkyvät mm. maa-alueiden vuokratulot sekä aktiivinen hanketoiminta.
- Kalajoen nettomeno (toimintakate) on alhaisimpien joukossa osoittaen, että Kalajoen palvelutuotanto on kokoluokassa vertaillen tehokasta. On kuitenkin syytä huomata, että mikäli toimintoja on yhtiömuodossa, esim. elinkeinopalvelut, ne eivät yhtiömuodossa tuottavien osalta ole tässä mukana.
- Kalajoen talouden tilanne on vahvimpia: kertynyttä ylijäämää on taseella eniten, oma pääoma on yksi vahvimista sekä korollista velkaa on vähiten. Huomioitavaa kuitenkin, että tarkastelussa mukana eivät ole kiinteistöleasingvastuut.

	Kalajoki	Kempele	Kuusamo	Nivala	Raahe	Ylivieska
Toimintatuotot	983	575	1 147	521	589	969
Valmistus omaan käyttöön	10	6	83	17	17	8
Toimintakulut	-3 920	-3 688	-3 992	-3 901	-3 535	-3 939
Henkilöstökulut	-2 181	-2 360	-2 165	-1 972	-2 220	-2 254
Palvelujen ostot	-1 044	-665	-1 264	-1 383	-703	-1 168
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-378	-287	-282	-271	-322	-262
Avustukset	-119	-116	-171	-135	-154	-40
Muut toimintakulut	-199	-261	-109	-141	-136	-217
Toimintakate	-2 927	-3 107	-2 761	-3 363	-2 929	-2 962
Verotulot	2 504	2 279	2 300	2 133	2 815	2 622
Valtionosuudet	1 236	1 125	990	1 502	964	1 117
Rahoitustuotot ja -kulut	50	-69	-61	38	-19	-65
, josta korkokulut	-84	-75	-113	-183	-167	-166
Vuosikate	863	228	468	310	831	711
Poistot ja arvonalentumiset	-454	-338	-536	-283	-336	-515
Satunnaiset erät	0	0	0	0	30	0
Tilikauden tulos	408	-110	-68	27	525	196

	Kalajoki	Kempele	Kuusamo	Nivala	Raahe	Ylivieska
Oma pääoma	6 306	2 570	5 271	4 615	4 100	1 617
Kertynyt ylijäämä	2 083	945	1 504	1 178	1 069	251
Vieras pääoma	3 990	5 151	5 705	8 795	6 757	8 016
Korollinen vieras pääoma	2 020	3 629	3 954	4 920	4 238	6 662

Yhtiömuodossa järjestetyt toiminnot näkyvät mukana konsernitilinpäätöksessä. Mittavin osa konsernista tulee kuitenkin emokaupungista ja tytäryhtiöistä. Alla on esitetty keskeiset kuntakonsernin tunnusluvut tilinpäätösten 2023 mukaisina (Kalajoen luvut vuodelta 2024). Konsernivelka on osalla alueen kunnista kaksinkertainen Kalajoen vastaavaan nähden.

Konsernin tunnuslukuja €/as 2023	Kalajoki	Kempele	Kuusamo	Nivala	Raahe	Ylivieska
Konsernin lainat ja vastuut	6 344	4 377	5 479	12 570	10 646	7 801
Konsernin kertynyt ylijäämä	3 477	1 364	2 004	2 315	1 761	945

Kalajoella on taloudella tarkasteltuna keskimääräistä paremmat edellytykset ottaa kuntatalouden tiukkenevat vuodet vastaan. Konsernin lainakanta kasvaa kuitenkin merkittävien investointivuosien seurauksena. Konsernin lainakanta €/asukas nousee lähivuosina Ylivieskan tasoon.

1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Työllisyyspalvelut siirtyivät valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. Alueelle muodostettiin Ylivieska, Kalajoki, Nivala-työllisyysalue, joka tuottaa palvelut em. kuntien lisäksi Alavieskan, Merijärven ja Sievin kunnille. Uudistusta valmisteltiin mittavasti vuoden 2024 aikana.

Kaupunki käynnisti kesällä 2024 kunnallisen pysäköinnin valvonnan.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyi vuonna 2024 siten, että 2-vuotista esiopetusta oli vain kevätkauden 2024. Tämä vaikuttaa hieman perusopetuspalvelujen ja varhaiskasvatuspalveluiden kokonaismenovertailuun.

Kalajoen Kuitu Oy:n osakekannan myynti oli onnistunut. Kaupan yhteydessä kaupungin tekemät panokset kuituliiketoimintaan (5,3 M€) palautuivat korkoineen rahana käytettäväksi muihin investointeihin. Tämä toi liikkumavaraa ja vähensi lainannostotarvetta vuoden aikana.

Kaupunki teki markkinaehtoisen yritystilasopimuksen Topi-Keittiöt Oy:n kanssa.

Sijoituksista lunastettiin molemmilta salkunhoitajilta 1,5 M€ syyskaudella. Lisäksi sijoituksista päätettiin joulukuussa lunastaa Ålandsbankenin Tuulivoima Erikoissijoitusrahasto pois 30.6.2025 arvonmäärityksen mukaan. Rahaston markkina-arvo ja kertynyt korko edellisessä arvonmäärityksessä oli 1 089 981,51 euroa (+28,22 %). Rahaston tuotto alkuperäiselle 0,35 M€ sijoitukselle on 51,79 %, ollen 12,95 % ja v 2022 tehdyille 0,5 M€ sijoitukselle 11,73 %, ollen 5,9 %. Sijoitusten tuotto viime vuodelta huomioiden tehty lunastus oli 8,3 %, ilman lunastusta hieman yli 12 %. Sijoitusten hankinta-arvo v. 1999 oli 8,9 M€, sijoituksista on lunastettu yhteensä 7,4 M€ ja sijoitusten markkina-arvo 31.12.2024 oli 16,4 M€.

Tilapalveluiden organisaatioita ja toimintaa muutettiin niin, että se hoitaa kaupungin kiinteistöjen lisäksi kiinteistöyhtiöiden hallinnon, yllä- ja kunnossapidon sekä rakennuttamisen. Tilapalvelujohtaja aloitti tehtävässään. KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen vuokraustoiminta ja isännöinti hoidettiin ja hoidetaan jatkossa tilapalveluista.

Talousarviomuutokset

Vuoden 2024 talousarvioon tehtiin seuraavat kaupunginvaltuuston päättämät määrärahamuutokset:

- 29.4.2024 §28 lisämääräraha 40 000 € kunnallisen pysäköinnin valvonnan käynnistämiseen
- 29.4.2024 §29 lisämääräraha 150 000 € Raution kevyen liikenteen väylän suunnitteluun
- 29.4.2024 §30 lisämääräraha 22 000 euroa perusopetus- ja varhaiskasvatuspalveluille erityisopettajan viran perustamista varten
- 28.05.2024 § 41 lisämääräraha 50 000 € Raumankarin museosillan suunnitteluun
- 18.06.2024 § 54 lisämääräraha Raahen ympäristöterveydenhuollon vuokrakuluihin 6 287 € sekä kalustamiseen ja varusteluun 20 000 €
- 18.06.2024 § 55 Topi-Keittiötä koskevaan yritysjärjestelyn toteutus ja määrärahavaraus. Järjestelyssä omaisuuden hankinta oli irtainta (yritystilasopimus) ja rahoitettiin sijoituksia kotiuttamalla.
- 24.09.2024 § 64 perusopetus- ja varhaiskasvatuspalveluille 19 000 euron lisämäärärahan varhaiskasvatusryhmän, Matruusit perustamiseen päiväkotia Satumajakkaan ajalle 1.8.2024 - 31.7.2025.

- 24.09.2024 § 65 perusopetus- ja varhaiskasvatuspalveluille 41 584 euron lisämäärärahan varhaiskasvatuksen avustajien palkkaamiseen ajalle 31.8.2024–31.12.2024. Lisämäärärahasta katetaan 29 500 € OKM:n myöntämällä koulutuksellisen tasa-arvon avustuksella.
- 29.10.2024 § 76 kiinteistökaupan toteuttamiseen 50 000 euron lisämääräraha
- 26.11.2024 § 87 tehtiin seuraavat muutokset käyttötalousosaan: lisättiin ympäristöterveydenhuollon tuloihin 70 000 euroa ja menoihin 100 000 euroa sekä kaupunginhallituksen hankevarauksesta siirretään Akatemian hallinnoimiin hankkeisiin Harrasta Kalajoen kouluilla 2 (4829) ja Hyvinvointia lasten ja nuorten liikuntaneuvonnalla (4830) omarahoitusosuutta yhteensä 47 285,71 euroa. Lisäksi tuloslaskelmaosaan tuloveroihin lisättiin 0,6 M€, yhteisöveroihin lisätään 0,2 M€, kiinteistöverotuloista vähennetään 0,1 M€ ja valtionosuuksiin lisätään peruspalvelujen valtionosuutta 0,3 M€. Investointiosasta vähennetään 1 M€ TK A-osan toteutukseen varatusta määrärahasta.

Määrärahojen riittävyys ja vertailu ed. vuoteen

Talousarvion toteumaprosentti	Hallinto- palvelut	Kehittämis- palvelut	Varhaiskasvatus- ja perusopetus	Kalajoen Kampus, lukio, Akatemia	Tekniset palvelut
TOIMINTATUOTOT	56 %	82 %	142 %	92 %	106 %
VALM. OM. KÄYTTÖÖN		0 %			47 %
TOIMINTAKULUT	89 %	77 %	99 %	100 %	93 %
TOIMINTAKATE	98 %	74 %	98 %	102 %	81 %

Nettomeno ylittyi ainoastaan kampus, lukio ja akatemiapalvelussa.

Muutos ed. tilinpäätökseen	Hallinto- palvelut	Kehittämis- palvelut	Varhaiskasvatus- ja perusopetus	Kalajoen Kampus, lukio Akatemia	Tekniset palvelut
TOIMINTATUOTOT	-16 %	-17 %	-19 %	6 %	4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		851 %			-38 %
TOIMINTAKULUT	2 %	-5 %	4 %	5 %	-1 %
TOIMINTAKATE	6 %	4 %	5 %	4 %	-5 %

Menot kasvoivat prosentuaalisesti eniten varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa sekä kampus, lukio ja akatemiapalveluissa.

Hallintopalvelut

Hallintopalveluiden tuotot alittuivat talousarviossa odotetusta, sillä se sisälsi varauksen hankkeisiin (0,6 M€), joihin vuoden aikana haettiin tukea. Jos tätä ei huomioida, tulo-odotus ylittyi. Edellisvuoteen nähden hanketulot tippuivat, sillä hallintopalveluissa ei ollut hankkeita 2024. Menomäärärahat sisälsivät myös hankevarauksen, ilman sitä menoihin varattiin 4,2 M€. Menomäärärahat ylittyivät pitkälti

työterveyshuoltomenojen vuoksi, jotka ylittyivät 90 %:lla ollen 0,57 M€. Nettomeno kasvoi kokonaisuudessaan 6 %, n. 0,2 M€.

Kehittämispalvelut

Kehittämispalveluissa tuloarvio alittui sekä menomäärärahat riittivät, poikkeukset johtuivat pitkälti hankkeista sekä elinkeinopalveluissa että maaseutupalveluissa. Työllisyyspalveluissa työmarkkinatuen kuntaosuuden menot olivat n. 0,41 M€, määrärahavaraus 0,32 M€. Nettomeno kasvoi kokonaisuudessaan 4 %, n. 0,05 M€.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut

Varhaiskasvatuksessa tuotot ylittyivät talousarvioon nähden hieman, samoin kuin menot, mutta nettona ylitys on vähäinen. Edelliseen vuoteen nähden tuotot tippuivat 4 prosenttia (n. 0,01 M€), menojen kasvaessa 7 % (n. 0,46 M€). Varhaiskasvatuksen kasvussa näkyy erityisesti perussairauksiin liittyvät avustajatarpeet ja muut lasten tukien tarpeet sekä kaksivuotisen esiopetuksen päätyminen keväällä 2024. Kalleinta päiväkotipalvelun tuottaminen on lasta kohden Kivrinteen päiväkodissa ja edullisinta Marttilantien päiväkodissa. Palveluseteliin tehtiin tarkistus, joka nosti palvelusetelikuluja osaltaan, palveluseteliin meni 10 % (n. 0,2 M€) ed. vuotta enemmän, yht. 2,15 M€.

Perusopetuksessa talousarvioon nähden tulot ylittyivät ja menomäärärahat riittivät. Vakinaisten palkkoihin oli varattu huomattavasti käytettyä enemmän, kaikkia paikkoja ei ole onnistuttu täyttämään vakituisesti tai pätevillä henkilöillä. Vakituisten palkkamenot olivat edellisvuoden tasolla. Sijaisiin käytettiin yli 0,1 M€ enemmän. Määräaikaisten palkkamenot kasvoivat ed. kerrotuista syistä. Edellisvuoteen nähden tulot tippuivat johtuen hankevaihtelusta, menot kasvoivat maltillisen 2 prosenttia, ollen 0,3 M€. Kaksivuotista esiopetusta ei ollut enää kuin kevätkauden 2024, mikä pienentää perusopetuksen menoja. Todellinen menokasvu olisi 0,2 M€ suurempi eli n. 5 %. AP/IP-toiminnan volyymi kasvoi kustannuksilla mitattuna. Koko palvelussa nettomeno kasvoi 5 %, eli 0,9 M€.

Kampus, lukio ja Akatemiapalvelut

Kalajoki Kampus, lukio ja Akatemiapalvelussa tuloarvio jäi hieman talousarviosta, menomäärärahat riittivät. Toisen asteen maksuttomuus on näkyy kustannuksissa. Hankkeiden vaihtelu näkyy vuosivertailussa. Hankkeet on eriytetty omaksi seurattavaksi kohteeksi, joten jatkossa peruspalvelutuotannon ja hankkeiden erottaminen toisistaan on helpompaa. Edelliseen vuoteen nähden tuotot kasvoivat 6 % eli n. 0,05 M€, menokasvu oli 5 % eli n. 0,2 M€. Nettomeno koko palvelussa kasvoi 4 % ollen n. 0,17 M€.

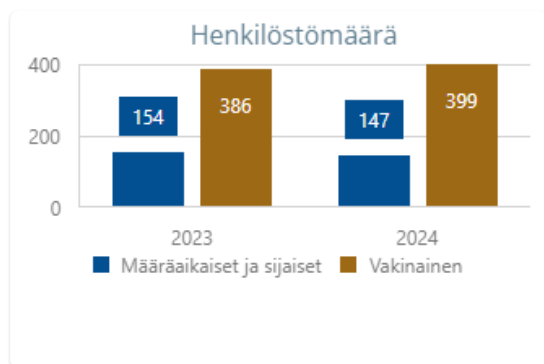
Tekniset palvelut

Talousarvioon nähden tuloarvio ylittyi 0,2 M€ ja menomäärärahat riittivät. Määrärahoja säästyivät mm. sähkömenoista, joissa sähkömarkkinatilanne on aiempaa huomattavasti maltillisempi. Sähkömenot toteutuivat lähes 0,4 M€ edellisvuotta pienempinä. Edellisvuoteen verrattuna tuotot kasvoivat 4 %, ollen 0,3 M€. Kasvu selittyy maanvuokratuloilla sekä rakennusten vuokratuloilla. Menot vähenivät prosentilla, noin 0,1 M€. Pääosa tästä selittyy jo mainitulla sähkömenolla, muut menot pääosin kasvoivat maltillisesti. Suhdannevaihtelu on näkynyt rakentamisessa, mutta edellisvuoteen verraten

rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaksut kasvoivat. Lisäksi käynnistettiin pysäköinninvalvonta, josta kertyi tuloa lähes 0,08 M€. Teknisten palveluiden nettomeno pieneni 5 %, ollen 0,3 M€.

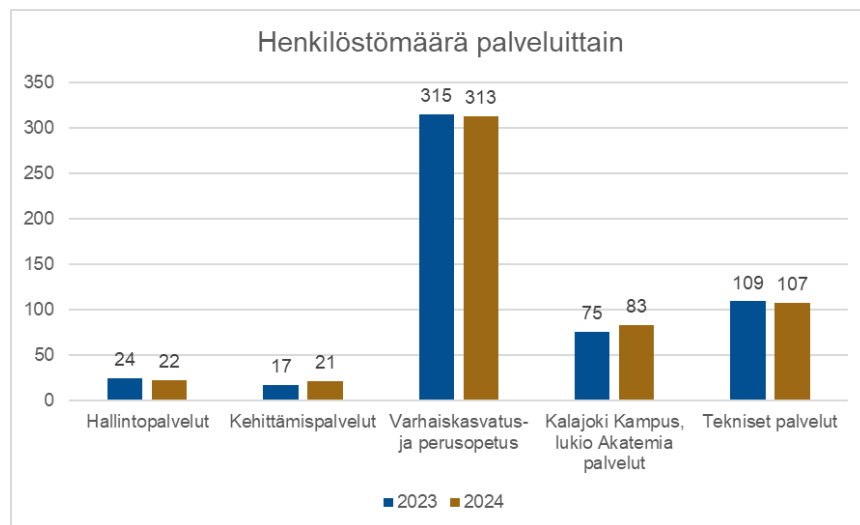
1.5 Kaupungin henkilöstö

Kalajoen kaupungilla oli vuoden 2024 lopussa yhteensä 546 työntekijää. Tässä tilinpäätöksessä esitetyt henkilöstömäärät sisältävät myös sivutoimiset tuntiopettajat ja kansalaisopiston tuntiopettajat, joita ei sisällytetty vuoden 2023 tilinpäätöksen henkilöstömääriin.

Kuva 12 kaupungin henkilöstömäärä

	TP2023	TP2024
Henkilöstökulut	- 26 602	- 26 751
Palkat ja palkkiot	- 21 340	- 21 682
Henkilösivukulut	- 5 262	- 5 069
Eläkekulut	- 4 350	- 4 476
Muut henkilösivukulut	- 912	- 593

Kuva 13 kaupungin henkilöstömäärä palveluittain

1.6 Ympäristöasiat

Ympäristötilinpäätös koskee kaupungin omaa toimintaa. Raportti sisältää keskeiset ympäristöasioiden hoitoa, kestävän kehityksen edistämistä sekä ilmastostrategian toteuttamista koskevat toimenpiteet. Merkittävimpiä ympäristökuluja kaupungille syntyi ympäristöhoidollisista investoinneista ja viemäriverkoston kunnossapidosta.

Energiahuolto

Kalajoen Lämpö Oy vastaa Kalajoen alueella kaukolämpöverkosta sekä tuottaa energia-alan asiantuntijapalveluita kaupunkikonsernille. Kaikki Kalajoen lämpölaitokset käyttävät pääasiassa energiana uusiutuvia polttoaineita. Fossiilisia polttoaineita käytetään ainoastaan varalla ja kovimmilla pakkasilla. Kalajoen Lämpö Oy on liittynyt elinkeinoelämän energiatehokkuussopimuksen energiapalveluiden toimenpideohjelmaan 7.12.2018. Kaukolämpöön on 2019–2024 vuosien aikana liittynyt 77 kiinteistöä, joiden energiantarve vaatii lämpöyhtiöltä noin 3700 kW lisätehon talven pakkasille. Yhtiö on strategian mukaisesti jatkanut kehitystä ja ottanut käyttöön tekoälyoptimoinnin kaukolämpötuotannossa ja jakelussa. Järjestelmä tukee yhtiön kehitystä energiasäästöissä ja mahdollistaa lisätä verkkoihin alueen hukkalämpöjä tai esim. tukea sähköverkkoa energia-alustana. Kehityksellä mahdollistetaan edullista yrittämistä ja asumista Kalajoen alueella.

Kuntien energiatehokkuusohjelma

Kalajoen kaupunki on liittynyt 3.4.2017 Kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) uudelle kaudelle 2017–2025. Uuden ohjelmakauden tavoitteena on liittää energiatehokkuus, energiansäästö ja pyrkimys uusituvan energian osuuden lisäämiseen osaksi liittymisen toimintaa ja käytössä olevia tai käyttöön otettavia johtamisjärjestelmiä. Kalajoen kaupungin säästötavoitteet perustuvat vuoden 2015 toteutuneeseen energiankulutukseen. Säästöt mitataan tehtyinä säästötoimenpiteinä. Säästötavoite ohjelmakaudelle on 1 607 MWh. Vuoden 2023 raportointi on valmistunut syyskuulla 2024. Vuoden 2023 lopussa voimassa olevilla säästötoimenpiteillä saatava energiansäästö on 2 838,6 MWh/a. Raportoituja toimenpiteitä, joiden säästövaikutus on ohjelmakauden aikana päättynyt, on yhteensä 418,5 MWh/a. Energiansäästötoimenpiteitä on kuitenkin syytä toteuttaa aktiivisesti tulevaisuudessakin hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

Vesihuolto

Kalajoki on Vesikolmio Oy:n osakas. Vesikolmio Oy vastaa raakaveden tuottamisesta ja veden myynnistä jakeluyhtiöille sekä jätevedenkäsittelystä koko Kalajoen alueella. Veden jakelun kuluttajille hoitaa Osuuskunta Valkeavesi Kalajoen alueella. Kalajoen kaupunki vastaa viemäriverkostostaan alueellaan, lukuun ottamatta Vesikolmio Oy:n siirtoviemäreitä. Kalajoen kaupungin alueella toimii kunnallinen viemärilaitos, jonka kirjanpito on eriytetty vesihuoltolain mukaan omaksi taseyksiköksi. Viemärilaitos omistaa viemäriverkoston pumppaamoineen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vuonna 2024 jätevesivesiverkostoa rakennettiin Kuninkaanmäelle Rautioon. Lisäksi tehtiin

toimenpiteitä vuotovesien vähentämiseksi verkoston saneerausta vuotavilla linjaosuuksilla, etenkin vuotavia jätevesikaivoja saatiin vaihdettua runsaasti.

Jätehuolto

Vestia Oy on kuntien omistama alueellinen jätehuoltoyhtiö, joka hoitaa kotitalouksien jätehuollon käytännön järjestelyt Pohjois-Pohjanmaalla 16 kunnan alueella. Kunta järjestää lainsäädännön mukaan jätehuollon asukkailleen. Vestia Oy hoitaa jätehuollon järjestämisen käytännön tehtävät, kuten jätteiden vastaanoton, käsittelyn ja ohjaamisen hyötykäyttöön tai loppukäsittelyyn, kunnan vastuulla olevien jätekuljetusten järjestämisen sekä jäteneuvonnan. Jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa kuntien yhteinen Jokilaaksojen jätelautakunta. Vuoden 2024 aikana Jokilaaksojen jätelautakunta on mm. valmistellut esityksen uudeksi jätetaksaksi vuodelle 2025. Lisäksi jätelautakunta on tehnyt saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän tarkastelun. Kaupunki on mukana myös Pohjois-Pohjanmaan jätealan yhteistyöryhmässä.

Meluntorjunta

Asutuksen kannalta merkittävin meluhaitta aiheutuu tie- ja katuliikenteestä. Olemassa olevien asuinalueiden ja maanteiden meluntorjuntatoimet etenevät katujen ja teiden saneerauksien yhteydessä toteutettavilla meluntorjuntatoimenpiteillä. Uudet asuinalueet sijoitetaan ja suunnitellaan niin, että meluntorjuntatoimenpiteitä ei tarvita.

Maaperän ja pohjavesien suojelu

Pohjavesien tilaa seurataan vuosittain korkeuksien mittauksilla ja näytteenotolla. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma otetaan huomioon toiminnassa, kuten lupapäätöksissä. Maaperän ja pohjavesien suojelua edistetään vuonna 2024 voimaan tulleissa Kalajoen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä.

Tulvasuojelu ja vesiensuojelu

Kalajoen kaupunki kuuluu Pohjois-Pohjanmaan tulvasuojelutyöryhmään, jotta osataan ennakoida tulvia ja keskittää resursseja oikea-aikaisesti. Vuonna 2024 tulvasuojelussa keskityttiin tulvasuojelun yllä- ja kunnossapitoon. Vuonna 2024 koettiin kova tulva Kalajoessa ja Lestijoessa, joka aiheutti jääpatoineen ongelmia asuinrakennuksille sekä tiestölle.

Tulvasuojeluun- ja hulevesienhallinnan hankkeeseen saatiin avustus ELY-keskukselta. Avustuksella toteutettiin Merenajan, livarinojan ja Keihäsojan valuma- ja riskimallinnukset sekä tehtiin luonnos Merenajan hulevesitulvien vähentämisestä keskusta-alueella. Hankkeelle haettiin jatkorahoitusta rakennesuunnitelmien laatimiseksi sekä työntoteutukseen vuodelle 2025. Kalajoen kaupunki on mukana Kalajoen vesienhoitoryhmässä ja Lestijoen neuvottelukunnassa. Vesienhoitoryhmissä edistetään vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Yleisen viihtyvyyden edistäminen

Hiekkasärkkien alueella suoritetaan sesonkiaikoina päivittäin yleisten alueiden roskien keräys, muilla taajama-alueilla keräys tapahtuu joka toinen päivä. Käytössä on kuntalaisten sähköinen palautekanava, jonka kautta voi antaa palautetta viihtyvyyteen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tiedot siitä, miten kaupunki huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Toimielinten päätöksenteon yhteydessä on käsitelty esteellisyyskysymyksiä, millä on pyritty siihen, että luottamushenkilöt ottavat itse vastuun esteellisuuden arvioinnista. Kalajoen kaupunki on hyväksynyt tasa-arvosuunnitelman ja yhdenvertaisuusohjelman, lisäksi käytössä ovat päihdeohjelma, varhaisen tuen malli ja ohjeet häirintätilanteiden selvittämiseksi. Ympäristöasioista on annettu selvitys edellä.

Harmaan talouden torjunta

Kalajoen kaupungin harmaan talouden torjunta perustuu ennen kaikkea hankintaohjeeseen. Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitetyn hankintaohjeen 16.12.2024. Kaupunkikonsernin hankintaohjeen mukaan kaikki konsernin kynnysarvon ylittävät hankinnat (yli 60 000 €) on kilpailutettava sähköisellä kilpailutusjärjestelmällä. Hankintamenettelyn kautta valittavien sopimuskumppaneiden on toimitettava asiaankuuluvat tilaajavastuulain edellyttämät selvitykset sekä sopimuskumppaniksi tullessaan että tarvittavin osin myös sopimuskauden aikana. Kaupungilla on käytössä VastuuGroupin Valvoja-palvelu. Tietyissä tarjouspyynnöissä tarjoajilta edellytetään myös kartellivakuutusta, eli tarjoajan on vahvistettava, että ei se ole syylistynyt elinkeinonharjoittajien välisiin kiellettyihin kilpailunrajoituksiin kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla.

Korruption torjunta ja ihmisoikeusasiat

Kaupunginhallitukselle ei ole tullut esiin, että Kalajoen kaupunkiorganisaatiossa olisi rakenteellista korruptiota. Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu kaupungin verkkosivuilla kuntalain mukaisesti.

Kuntaliitto on ohjeistanut yleiskirjeessään (21.6.2017) vieraanvaraisuuteen, etuihin ja lahjoihin liittyviä asioista. Kuntaliiton ohjetta sovelletaan Kalajoen kaupungissa ja henkilöstöä ja luottamushenkilöitä kannustetaan tutustumaan ohjeen sisältöön. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano-ohjeessa on myös otettu kantaa lahjuksiin erityisesti hankintaprosessissa.

Kalajoen kaupunki noudattaa kuntaa koskevia velvoitteita ihmisoikeusasioissa. Ihmisoikeudet huomioidaan kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa kokonaisvaltaisesti. Erityisryhmien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä – kaupungissa toimii lapsiasiainneuvosto, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto sekä lapsiparlamentti.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Arvio käyttötalouden tulevasta kehityksestä on, lukuun ottamatta soteuudistuksen tuomia muutoksia ja valtionosuusuudistuksen rahoitusvähennystä, suhteellisen positiivinen. Kalajoki on kiinnostanut rakentamisen kohteena sekä Hiekkasärkkien vetovoima vuokratonttien osalta säilynee tulevaisuudessakin ja vuokratuloissa on positiivinen odotus. Menokehitys on maltillistunut. Tulevan

menokehityksen ennustaminen on vaikeaa. Sitä kuitenkin tukevat palvelutuotannon kustannusten osalta se, että palveluverkkopäätökset on tehty ja palvelutuotanto tuotetaan oikean kokoisissa yksiköissä.

Toisaalta uusinvestoinnit aiheuttavat painetta sekä ylläpitomenoihin että poistoihin. Aiempien investointien poistoaika on ollut jopa 50 vuotta, joten nykyisen ohjeen mukainen 20-30 v poistoaika on huomattavasti tiukempi. Tulevaisuudessa poistot kasvavat mittavasti. Tehdyt investointivaraukset (Marina ja uimahalli) vaikuttavat poistoeron muutoksen kautta positiivisesti. Poistokehitys tulee kuitenkin haastamaan tilikauden tulosta. Esimerkiksi v. 1993 lukion rakentaminen on maksanut noin 1,6 M€, uuteen toteutukseen on varattu 8,2 M€. Poisto on ollut 50 v poistoajalla n. 30 000 € vuodessa, uuden poiston ollessa 30 v poistoajalla yli 270 000 € vuodessa. Poistojen kasvu tulee rasittamaan taloutta kovien investointivuosien jälkeen lähes veroprosentin verran.

Tuloslaskelmaosassa verotulojen kehitys nojaa nyt asukasluvun kehitykseen, yritysten aktiivisuuteen sekä alueen rakentumiseen, mutta lähivuosina ei ole nähtävissä merkittävää voimalaitosverosta tulevaa kasvua. Rahoitustuottojen ja -kulujen osalta näkymä on positiivinen, mutta riskinen. Mikäli maailman tilanteessa sodat ja muiden uhkat laajenevat, korkomarkkinatilanne ei säily laskevana. Sijoitusmarkkinoihin heijastuvat samat riskit. Tällä hetkellä sijoitusmarkkina tulee kaupungin tulosta positiivisesti noin miljoonalla eurolla, perusskenaariossa noin puolella miljoonalla.

Tulevista riskeistä merkittävimpinä jatkuvat hyvinvointialueen vuokrauspäätökset ja vuokraperusteet, valtionosuusuudistuksen vaikutus peruspalvelujen valtionosuuteen sekä osin korkomarkkinaheilahtelut. Lisäksi tulevassa kehityksessä on huomioitava menojen sekä poistojen tuleva nouseva kehitys.

Hyvinvointialueisiin liittyvä tuloriski

Hyvinvointialueet ovat vuokranneet sote-kiinteistöt siirtymäkauden ajaksi (3 + 1 vuotta). Hyvinvointialue Pohde on ilmoittanut, ettei käytä optio-oikeuttaan. Vuoden 2024 vuokratuotot ovat 3,3 M€. Siirtymäajan jälkeen on riski, että kaupungille jää käyttömenoja kiinteistöistä, joille ei enää ole palvelutuotannossa käyttötarkoitusta. Lisäksi sotekiinteistöt tulisi yhtiöittää jatkovuokran mahdollistamiseksi. Silloin kiinteistöjen hallinnointi-, kunnossapito- ja peruskorjaus- ja uudistamisvastuu siirtyvät yhtiön tehtäviksi. Yhtiöllä tulee olla riittävä taloudellinen mahdollisuus yllä olevaan. Pääomavuokrasta Pohde on tehnyt 4,5 % esityksen, mikä poikkeaa asetuksen tasosta merkittävästi. Mikäli pääomavuokra laskee alle asetuksessa määritetyn kohtuullisen tason, syntyy tilanne, että kaupunki joutuu pääomittamaan tai muilla keinoin rahoittamaan yhtiötä verorahoituksella. Tämä on kestäväntöntä, sillä verorahoitus siirtyi jo sisäisten vuokrien kautta hyvinvointialueille. Soteuudistus heikensi jo Kalajoen kaupungin taloutta n. 2 milj. eurolla.

Valtionosuusriski

Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen käynnistyi syksyllä 2023. Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksen mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Valtiovarainministeriö tiedotti 31.8.2023, että kuntien peruspalvelujen

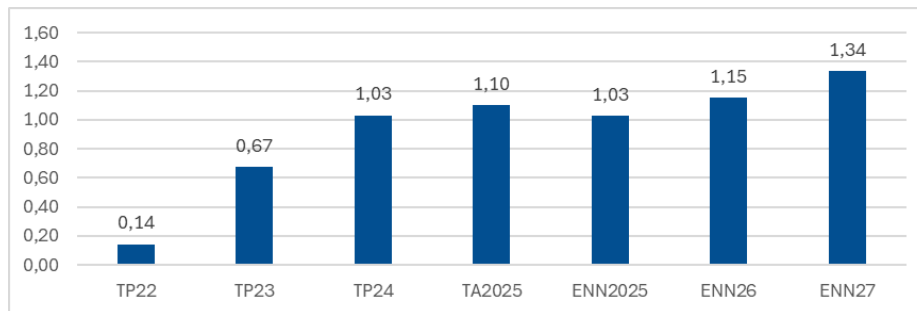
valtionosuusjärjestelmän uudistaminen käynnistetään ja asetti valmisteluryhmän, jonka toimikausi ulottuu vuoden 2025 loppuun. Uuden rahoitusjärjestelmä oli määrä tulla voimaan 1.1.2026, mutta lykkäyspäätöksen seurauksen voimaantulo aikaisintaan 1.1.2027.

Tuulivoimarakentamisen ja ennen kaikkea edullisen ja puhtaan sähköntarjonnan myötä Suomeen on sijoittumassa useiden miljardien edestä uusia teollisuushankkeita. Keskustelussa on ollut esim. voimalaitosten kiinteistöveron tuoton sisällyttäminen tasauksen laskentaan. Kiinteistöverot ovat kuntien merkittävin motivaatio tehdä tuulivoiman sijoittumisen mahdollistavia kaavoja. Jos kunnilta viedään motivaatio kaavoittaa tuulivoimaa, luovutaan samalla valtaviin investointien mahdollistamisesta. Uusiutuvan energian hankkeista aiheutuu ympäristövaikutuksia ja mikäli ei hankkeisiin ole taloudellista kannustinta, hankkeita on mahdotonta saada paikallisesti hyväksyttyä.

Uudistuksessa on esitetty myös, että tasausvähennys poistettaisiin kokonaisuudessaan. Tämä hyödyttäisi suurten verotulojen kuntia, jotka ovat tasausrajan yläpuolella ja joilta on valtionosuudessa vähennetty tasausvähennystä. Tämä hyödyttää suoraan vain osaa kunnista. Kalajoen verotulot ovat tasausrajan alapuolella ja Kalajoki on saanut tasauslisää. Tasausvähennystä on maksanut mm. Kauniainen ja Helsinki. Vuos-uudistushahmotelman kuntakohtainen kokonaismuutos ei saisi ehdotuksen mukaan olla enempää kuin -180 €/as. heikentävä ja enintään +240 €/as. kunnan tilannetta parantava kolmen vuoden siirtymäkaudella. Enimmäisvähennys tarkoittaisi Kalajoen kaupungille n. 2,3 milj. euron vähennystä valtionosuuksina.

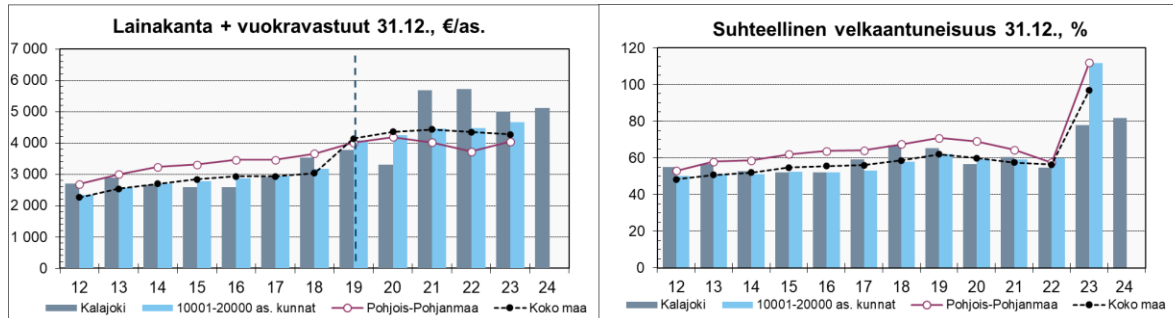
Korkomarkkinariski

Kaupungilla on mittavasti kiinteäkorkoista pitkäaikaista velkaa, jolloin korkoriskin kantaminen on onnistunut olemassa olevien pitkäaikaisten lainojen osalta. Lyhytaikainen kuntatodistuslaina sekä uusi lainoitus on markkinahintaista, mikä on nostanut korkokuluja jo vuodelle 2023 0,67 miljoonaan euroon ja yhä 1,03 milj. euroon vuodelle 2024. Syksypuolella korot kääntyivät kuitenkin laskuun. Korkomenot tulevat kuitenkin kasvamaan jatkossakin, kun investoinnit edellyttävät ulkopuolista rahoitusta. Tämänhetkinen ennuste on, että euribortaso tulee alaspäin ja asettunee 2,0 %-yksikön tasoon. Uudet lainat on alla olevassa korkoarviossa arvioitu 2,0 % korolla. Uutta lainaa nostetaan paljon kahden seuraavan vuoden aikana ja sen jälkeen investointiohjelman sisältäessä epävarmuutta taso on vakiinnutettu 7 M€/vuosi. Aiempia lainoja erääntyy, joten korkomuutos ei lähivuosina ole kovin voimakas.

Kuva 14 Kaupungin korkokulut vuosittain

Hallitsematon laina- ja vastuumäärän kehitys tuo myös korkoriskiä. Kalajoen kaupungilla oli v. 2023 keskimääräistä korkeammat laina- ja vastuumäärät. Kantokyvyllä mitattuna tilanne on kuitenkin tasapainoinen, sillä suhteellinen velkaantuneisuus oli keskimääräistä alhaisempi, mikä osoittaa, että käyttötuloilla voidaan kantaa vierasta pääomaa. Tulevia investointeja on kuitenkin syytä priorisoida erityisesti, jos valtionosuudet vähentävät käyttötuloja.

Kuva 15 Lainakanta ja vuokravastuut sekä suhteellinen velkaantuneisuus 31.12.2024

Tuleva talouden kehitys

Kaupungin käyttötalous tiukkenee yhä, kuten koko kuntataloudessa. Käyttötaloutta haastaa verotulojen kehitys, mikäli asukasluku ei käänny kasvuun, sekä valtionosuusuudistus. Kalajoen kaupungilla on kuitenkin keskimääräistä kuntaa paremmat mahdollisuudet ottaa vastaan tiukkeneva taloustilanne.

Painelaskelmaskenaariot osoittavat, että tilikaudet uhkaavat kääntyä alijäämäisiksi. Verotuloissa ei ole nähtävissä mittavaa kehitystä nyt kun rakenteilla olleet tuulivoimalat ovat tuotannossa ja tuottavat täysimääräisesti kiinteistöveroaa. Kiinteistöveropohja kehittyy kuitenkin vuosittain erityisesti vetovoimaisen Hiekkasärkkien alueen rakentuessa. Rahoitustuotot on arvioitu pääosin nykytasoisessa markkinatilanteessa, korkomenoissa on huomioitu yllä esitetty näkemys. Oma painelaskelma osoittaa pidemmällä aikavälillä n. 1 M€ kustannusten tasapainottamistarpeen tai 0,5 %-yksikön tuloveroprosentin korotustarpeen. Mikäli valtionosuusuudistus on taloutta 2 M€ heikentävä, kaksinkertaistuu tasapainotustarve. Muutokset korko- ja sijoitusmarkkinassa vaikuttavat lisäksi, skenaarioissa ne on ennustettu jatkuvan tasaisena.

Skenaario 1. Tulot + 0,5 % vuosittain, kulut 1 % kehitys. Ei veroprosenttimuutoksia.

	TP23	TP24	TA25	TS26	TS27	TS28	TS29	TS30
Toimintatuotot	12,4	12,2	12,9	13,0	13,1	13,1	13,2	13,3
Toimintakulut	-47,4	-48,1	-53,3	-53,5	-54,0	-54,6	-55,1	-55,7
Toimintakate	-35	-35,9	-40,4	-40,5	-40,9	-41,4	-41,9	-42,4
Verot	30,1	30,7	30,9	32,1	32,6	32,9	33,3	33,6
Valtionosuudet	17,1	15,2	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,6	0,9	-0,4	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Vuosikate	12,7	10,6	5,9	5,8	5,5	5,3	5,1	5,0
Poistot	-7	-5,7	-5,8	-6,5	-6,3	-6,6	-6,9	-7,2
Tilikauden tulos	5,7	4,9	0,0	-0,7	-0,8	-1,3	-1,8	-2,2
Varausten muutos	-2,4	0,1	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Tilikauden ylijäämä	3,2	4,9	0,4	0,0	-0,2	-0,7	-1,2	-1,6

Skenaario 2. Tulot + 0,5 % vuosittain, kulut 2 % kehitys. Ei veroprosenttimuutoksia.

	TP23	TP24	TA25	TS26	TS27	TS28	TS29	TS30
Toimintatuotot	12,4	12,2	12,9	13,0	13,1	13,1	13,2	13,3
Toimintakulut	-47,4	-48,1	-53,3	-54,3	-55,4	-56,5	-57,7	-58,8
Toimintakate	-35	-35,9	-40,4	-41,3	-42,3	-43,4	-44,5	-45,5
Verot	30,1	30,7	30,9	32,1	32,6	32,9	33,3	33,6
Valtionosuudet	17,1	15,2	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5	14,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,6	0,9	-0,4	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Vuosikate	12,7	10,6	5,9	4,9	4,1	3,3	2,6	1,8
Poistot	-7	-5,7	-5,8	-6,5	-6,3	-6,6	-6,9	-7,2
Tilikauden tulos	5,7	4,9	0,0	-1,6	-2,2	-3,3	-4,3	-5,4
Varausten muutos	-2,4	0,1	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Tilikauden ylijäämä	3,2	4,9	0,4	-0,9	-1,6	-2,7	-3,7	-4,8

Mikäli kustannuskehitys on 2 % tai yli, talouden tasapainottamisohjelma tulee laatia kustannusten ja verojen tarkastelemiseksi.

Skenario 3. Valtionosuusuudistus vähentää valtionosuuksia 2 M€

	TP23	TP24	TA25	TS26	TS27	TS28	TS29	TS30
Toimintatuotot	12,4	12,2	12,9	13,0	13,1	13,1	13,2	13,3
Toimintakulut	-47,4	-48,1	-53,3	-53,5	-54,0	-54,6	-55,1	-55,7
Toimintakate	-35	-35,9	-40,4	-40,5	-40,9	-41,4	-41,9	-42,4
Verot	30,1	30,7	30,9	32,1	32,6	32,9	33,3	33,6
Valtionosuudet	17,1	15,2	14,5	14,5	12,2	12,3	12,5	12,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,4	0,6	0,9	-0,4	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Vuosikate	12,7	10,6	5,9	5,8	3,2	3,1	3,2	3,0
Poistot	-7	-5,7	-5,8	-6,5	-6,3	-6,6	-6,9	-7,2
Tilikauden tulos	5,7	4,9	0,0	-0,7	-3,1	-3,5	-3,7	-4,2
Varausten muutos	-2,4	0,1	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Tilikauden ylijäämä	3,2	4,9	0,4	0,0	-2,5	-2,9	-3,1	-3,6

Mikäli uudistus on näin rankaiseva, tulee talouden tasapainottamisohjelma laatia ja on tarkasteltava sekä käyttötaloutta että verotusta.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupungin riskienhallintaa on toteutettu valtuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä niitä koskevat toimeenpano-ohjeet on hyväksytty maaliskuussa 2024. Ohjeiden sisällöstä on järjestetty koulutus.

Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet ja konserniyhteisöt arvioivat ja tunnistavat tavoitteita uhkaavia riskejä ja arvioivat niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laativat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Tärkeimmät riskit ja niihin liittyvät nykyiset ja uudet riskienhallintatehtävät otetaan huomioon myös taloussuunnittelussa. Riskien arviointi on tehty vuodesta 2021 alkaen Opiferus Johdon Työpöytä-sovelluksella talousarvion, välitilinpäätöksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tämä parantaa kaupunkikonsernin kokonaisriskinäkemystä ja varautumista. Kattavat vakuutukset ovat keino varautua niihin riskeihin, mihin se on arvioitu tarpeelliseksi ja voidaan vakuutuksilla varautua. Kaupungin vakuutusturva arvioidaan alkuvuodesta 2025 ja vakuutukset kilpailutetaan. Palveluittain riskit on esitetty tilinpäätöskirjan palvelukohtaisessa käyttötaloulosiossioissa.

Merkittävimmät riskit tilinpäätöksen laadintahetkellä

Toiminnalliset riskit - cyberhyökkäykset ja muut tietoturvariskit - hyvinvointialueen vuokrausriski ja palvelutuotannon supistaminen - hankintakilpailutusten epäonnistuminen - työvoiman saatavuus ja työllisyystilanne	Strategiset riskit - asukasluvun ja työllisyyden kehityksen kääntyminen negatiiviseksi - ulkopoliittisen tilanteen kiristymisen
Taloudelliset riskit - julkisen talouden alijäämä - korkoriski - valtionosuusuudistus - tarve pääomittaa sote-kiinteistöyhtiöitä	Vahinkoriskit - infraan kohdistuvat vahingot - ilkivalta

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan ja siihen olennaisesti liittyvän riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupungin ja sen toimintayksiköiden toiminta on laillista, taloudellista ja tuloksellista. Kaupungin hallintosäännön luvussa 10 määrittää kuntalain edellyttämät kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet sekä työnjako. Kaupunginhallitus vastaa kuntalain 39 §:n mukaisesti kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginjohtaja vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteutumisesta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana ovat kuntalaki ja kaupunginvaltuuston hyväksymät hallintosääntö ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä kaupunginvaltuuston/-hallituksen hyväksymät ohjeet (mm. konserniohje, hankintaohje).

Kaupunginhallitus toteaa, että lautakunnat ovat toimineet kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan on päivitetty kuluvana vuonna. Kaupungin intraa on uusittu ja intraan tehdyt parannukset ja koulutusportaali ja laaditut ohjeet ovat parantaneet henkilöstön perehdytysprosessia ja tiedonkulkua. Lisäksi henkilöstön aktiivista kouluttamista siihen, miten toimitaan Kalajoen kaupungilla, on käynnistetty.

Konsernistrategiaa toteutetaan strategisten kärkeiden vuositavoitteilla ja -toimenpiteillä sekä palveluiden omilla vuosittaisilla painopisteillä.

Palveluvastaavat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kaupungin ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallitus toteaa, ettei sen tiedossa ole merkittäviä poikkeamia valtuuston tai hallituksen antamien ohjeiden noudattamisesta.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Vuosittaiset tarkistukset ja määrätykset (esim. laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät sekä delegoinnit) ovat toimivia.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteillä pyritään varmistamaan, että lainsäädäntöä sekä Kalajoen kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Seuranta ja arviointi on osa normaalia toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa ja arviointia. Suuri osa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutuu toimintaprosesseihin sisältyvinä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Valvontatoimenpiteisiin kuuluvat mm. erilaiset hyväksymiset, valtuutukset, toiminnan tarkastukset, työtehtävien eriyttäminen sekä tietojärjestelmien lokitietojen seuranta.

Valvontatoimenpiteenä ostolaskujen käsittelijät sekä delegoinnit on tarkastettu määrävälein. Vuoden aikana tarkastettiin järjestelmien käyttöoikeuksien ajantasaisuus sekä järjestelmien tarpeellisuus. Virheelliset tai vanhat käyttöoikeudet on poistettu. Luottokorttilaskuihin on kohdistettu sisäistä tarkastusta kuittien ja laskujen hyväksynnän osalta sekä tarkennettu luottokorttien käyttöä ja hallintaa koskevaa ohjeistusta. Lisäksi ulkopuolinen taho suoritti ostolaskuihin auditointia mm. tuplamaksujen ja arvonlisäveron oikeellisuuden osalta. Väärinkäytöksiä tai merkittäviä poikkeamia ei sisäisissä tarkastuksissa havaittu. Havaittuihin ei-merkittäviin poikkeamiin puututtiin ja ohjeistettiin uudelleen.

Vuoden 2024 osalta ei ole noussut esiin väärinkäytöksiä tai merkittäviä koko kaupunkia koskevia realisoituneita riskejä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Vuonna 2024 toimielimet ovat kokouksissaan käsitelleet lausuntoja hallinto-oikeudelle ja antaneet vastineita oikaisuvaatimuksiin seuraavasti:

Toimielin	Lausunto/vastine hallinto-oikeudelle	Päätös oikaisuvaatimuk- seen	Hankinnan itseoikaisu/ hankinnan keskeytys
Ympäristölautakunta	2	2	
Tekninen lautakunta		1	
Sivistys- ja kulttuurilautakunta			
Kaavoitus- ja elinvoimalautakunta		1	
Kaupunginhallitus	1		

Kaupunginhallitus ja muut toimielimet ovat valvoneet ensisijaisesti saamiensa raporttien ja viranhaltijapäätösten perusteella, että toiminnassa noudatetaan lakeja ja muita säännöksiä sekä toimitaan päätösten mukaisesti. Sisäisestä valvonnasta ovat huolehtineet palveluiden esimiehet alaisensa toiminnan osalta ja palveluiden esimiesten osalta palveluvastaavat. Sisäinen tarkkailu on

toteutettu normaalina viranhaltija- ja esimiestyönä, jolla on varmistettu tehtävien hoitaminen oikea-aikaisesti ja hyväksyttävästi.

Kaupunginhallituksen tiedossa ei ole lakisääteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus. Kaupunginhallituksella ei myöskään ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kaupungille merkittävä korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Tiedonhallinta ja raportointi

Kalajoen kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus ohjaa kaupungin viestintää. Asianhallintajärjestelmään kirjattujen päätösten perusteiden luotettavuutta pyritään varmistamaan riittävällä seurannalla ja viemällä tiedoksi asianosaisille ja ylemmälle päättävällä taholla. Toimielinten, konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen ja osakkuusyritysten raportointi kaupunginhallitukselle ja valtuustolle talouden ja toiminnan suunnittelusta sekä seurannasta on vakiintunutta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet

Riskienhallintaa on kehitetty siten, että riskit arvioidaan ja raportoidaan osana muuta raportointia Opiferus Johdon Työpöytä -sovelluksella. Riskit on esitetty palveluittain tilinpäätöksessä.

Kaupunkikonsernissa käytetään Rillion-ostolaskujen kierrätysjärjestelmää. Järjestelmä mahdollistaa automaatiota aiempaa enemmän. Kaupungin ostolaskujen käsittelyn periaatteet ovat:

- sopimustäsmäytys: laskujen hyväksyjä hyväksyy sopimuksen, johon järjestelmä kohdistaa laskut automaattisesti, kun laskun raja-arvot täsmäävät sopimukseen. Lasku ei kierrä erikseen asiatarastuksessa eikä hyväksynnässä.
- viitetäsmäytys: laskulle muodostuu automaattisesti tiliöintiehdotus viitteen perusteella. Lasku kiertää asiatarastajalla ja hyväksyjällä

tekoälyn tekemä tiliöinti: tekoäly tekee tiliöintiehdotuksen laskulle. Lasku kiertää asiatarastajalla ja hyväksyjällä. Hyväksyjä vastaa laskun tiliöinnistä sekä alv-käsittelystä. Taloushallinto tekee sisäistä valvontaa sekä sopimustäsmäytykseen että muuhun laskun käsittelyyn pistokokein sekä puolivuositain pääkirjatasoisesti. Tekoälyn käyttö kaupungilla viivästyi ja se on otettu käyttöön alkuvuonna 2025. Tytäryhtiöillä se on ollut käytössä jo toista vuotta.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kokonaistalouden kehitystä tarkastellaan päättyneen tilikauden ja sitä edeltäneen tilikauden tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen sekä näiden laskelmien perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla. Laskelmiin on sisällytetty vain kaupungin ulkoiset erät ja ne esitetään tuhansina euroina. Tuloslaskelmalla ovat mukana kaupungin ja viemärlaitoksen ulkoiset tulot ja menot

tuloslaskelma riveittäin yhdisteltyinä. Tuloslaskelmalla sisäiset erät eliminoidaan. Vertailukelpoisuutta edellisvuoteen heikentää kaksivuotinen esiopetus sekä hankekauden vaihtelut.

Toimintatuotot ja -kulut, valmistus omaan käyttöön (sulkeissa v. 2023 vertailutieto)

Toimintatuotot vähenivät 1,4 %, tuottoja kertyi 12,1 M€ (12,2 M€). Merkittävä yksittäinen erä tuotoissa on hyvinvointialueelta saatavat vuokratuotot n. 3,3 M€ (asetuksen mukainen vuokrataso). Tämän lisäksi jätevesimaksuista kertyy 1,5 M€, toimisto-, liike- ja teollisuustiloista n. 1 M€ ja maa-aluevuokrasta n. 1 M€. Edellisvuoteen verraten muutoksena näkyy hankekauden vaihtelu, hanketuloja saatiin edellisvuotta vähemmän. Metsän ja puistometsien myyntitulot olivat edellisvuotta korkeammat, yhteensä myyntituloja kertyi 0,3 M€.

Toimintakulut kasvoivat maltillisesti, vain 1,5 prosenttia, kuluihin käytettiin 48,1 M€ (47,4 M€). Henkilöstövoimavaraisena toimijana henkilöstökuluihin meni 26,8 M€ (26,6 M€), palvelujen ostoihin 12,8 M€ (12,2 M€), aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin 4,6 M€ (4,7 M€), avustuksiin 1,5 M€ (1,5 M€) ja muihin toimintakuluihin 2,4 M€ (2,4 M€).

Henkilöstömenoissa oli hankevarauksia, jotka eivät toteutuneet lainkaan tai toteutuivat vain osan vuodesta. Perusopetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa on osa viroista täyttämättä kokoaikaisesti pätevyysvaatimukset täyttävän henkilöstön puuttuessa. Lisäksi henkilöstössä tapahtuu vaihdoksia vuosittain, jonka johdosta tehtävät ovat täyttämättä jonkin aikaa. Nämä selittävät eroa talousarviossa varatun (varataan pääosin koko vuoden palkkamenoon tarvittavilla henkilöresursseilla) ja käytetyn määrärahan välillä. Kokouspalkkioita maksettiin vuoden aikana 0,18 M€. Vakituisten palkkamenot olivat 16,1 M€ (15,4 M€), sijaisten palkkamenot 2 M€ (1,95 M€) ja määräaikaisten palkkamenot 3,2 M€ (3,5 M€).

Palvelujen ostot kasvoivat 5,6 %:ia. Palvelujen ostoissa isoimmat erät ovat päivähoiton palvelusetelimenot, ict-palvelut, alueiden auraukseen ja kunnossapitoon liittyvät palvelut sekä koulukuljetukset. Merkittävimmin edellisvuoteen verrattuna kasvoivat muualle sijoitettujen lasten palvelut, työterveyshuollon menot, markkinointiin ja ilmoituksiin käytetyt menot, koulutus- ja kulttuuripalvelut sekä rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelut.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin määrärahaa 1,4 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Vaikuttavin tekijä oli sähkön hinta, sähkömenojen osuus oli n. 1,2 M (1,6 M€). Merkittävimmät kasvut olivat toimisto- ja koulutarvikkeissa, rakennusmateriaalissa sekä muussa materiaalissa (vauvalahja, henkilöstön muistaminen sekä markkinointimateriaali).

Kaupunki antoi yhä avustuksia 1,5 M€:lla: kotihoidon tukea 0,5 M€ ja avustuksia yhteisöille 0,6 M€. Näiden lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuus 0,4 M€ kirjautuu avustuksiin. Muissa toimintakuluissa suurin erä on rakennusten ja huoneistojen vuokratulot 1,3 M€ (Merenojan kiinteistöleasing tästä 1 M€) ja koneiden ja laitteiden leasingmenot 0,75 M€ (0,6 M€).

Toimintakate

Toimintakate eli toimintatuottojen ja -kulujen erotus osoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate kasvoi 2,5 prosenttia, 0,9 M€ tarvittiin enemmän verorahoitusta toimintaan. Vuoden 2024 toimintakate oli -35,9 M€ (-35 M€).

Verot ja valtionosuudet

Verotuloja ja valtionosuuksia kertyi odotettua enemmän, ennustaminen oli poikkeuksellisen vaikeaa tuloverojen osalta sotea johtuvien verohäntien poistuessa. Tuloveroa kertyi 0,2 M€ edellistä vuotta vähemmän, mikä oli odotettua enemmän. Vuoden 2024 kunnallisveron tilitykset olivat kaiken kaikkiaan ennustettua suuremmat: ennakonpidätysprosentti oli selvästi aikaisempia vuosia korkeammalla tasolla, minkä lisäksi kuntien ryhmäosuuteen tehtiin vajaan 150 miljoonan euron positiivinen oikaisu ja ennakolliset tilitykset muutoinkin kasvoivat.

Tuloverokertymä oli 19,3 M€ (19,55 M€), yhteisöverokertymä 3,2 M€ (3 M€) ja kiinteistöverokertymä 8,2 M€ (7,6 M€). Kiinteistöverossa näkyvät valmistuneet tuulivoimapaistot sekä Hiekkasärkkien rakentaminen.

Valtionosuuksia kertyi 15,2 M€ (17,1 M€) eli 2 M€ edellisvuotta vähemmän.

Rahoitustuotot

Sijoitusmarkkinat vakiintuivat ja vuoden tuotto sijoituksista oli hyvä. Sijoituksista tuottivat sekä korot että osakkeet. Arvopapereiden myyntivoitot olivat 1 M€ ja myyntitappiot vähäisiä. Sijoituksista nostettiin 3 M€ syksyn aikana aiemmin toteutettuun yritystilajärjestelyyn. Sijoitusten kokonaistuotto oli n. 8,3 % viime vuonna. Tuotto oli varsin hyvä.

Antolainoista kertyi korkotuottoja 0,26 M€ (0,35 M€), muutokseen vaikutti Kalajoen Kuidun kauppa, jolloin korkotuotot kertyivät kauppahetkeen saakka koko vuoden sijaan. Korkomenot kasvoivat korkotilanteen ollessa korkea korontarkistushetkellä sekä kuntatodistusten ja vaihtuvakorkoisten velkakirjojen osalta. Korkomenot lainoista olivat 1 M€ (0,67 M€), mutta jäivät kuitenkin talousarviossa odotettua maltillisemmiksi.

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen välitulos arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä lyhyellä aikavälillä. Vuosikate oli 10,6 M€ (12,7 M€), ollen yhä korkealla tasolla. Vuonna 2022 vuosikate oli 9,5 M€, joten vuosikate jatkaa Kalajoen kaupungin vahvalla tasolla.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaisissa poistoissa on huomioitu investointiohjelmassa päätetyt muutokset palvelutuotannon rakenteissa. Vuokrattuihin sote-kiinteistöihin liittyviä riskejä on arvioitu ja tunnistettu. Hyvinvointialueen suunnitelma näyttää olevan voimakkaasti keskittävä sekä tilaneliöitä vähentävä. Taseella on kuitenkin relevantit palvelutuotannon käytössä olevat sote-kiinteistöt. Viime vuoden

tilinpäätöksessä Kuunarin poistoaika lyhennettiin 31.12.2025 asti, mutta toiminta on siitä jo lopetettu vuoden 2024 aikana, jonka johdosta se alaskirjattiin.

Tilikauden ylijäämä

Tilikauden ylijäämä on 4,9 M€ (3,2 M€).

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 1000 €	2024	2023
TOIMINTATUOTOT	12 060	12 231
Valmistus omaan käyttöön	125	191
TOIMINTAKULUT	-48 089	-47 390
TOIMINTAKATE	-35 904	-34 969
Verotulot	30 715	30 136
Valtionosuudet	15 166	17 125
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	340	421
Muut rahoitustuotot	1 387	1 148
Korkokulut	-1 032	-673
Muut rahoituskulut	-84	-479
Rahoitustuotot ja -kulut	612	416
VUOSIKATE	10 588	12 707
Poistot ja arvonalentumiset	-5 711	-7 037
TILIKAUDEN TULOS	4 877	5 670
Poistoeron muutos	54	54
Varausten muutos	0	-2 500
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	4 931	3 224
Toimintatuotot/Toimintakulut %	25,1 %	25,9 %
Vuosikate/poistot %	185,4 %	180,6 %
Vuosikate €/asukas	863,1	1 027,1
Vuosikate % verorahoituksesta	23,1 %	26,9 %
Vuosikate %	18,1 %	21,2 %
Asukasmäärä	12 267	12 372

Toimintatuotot/Toimintakulut, %-tunnusluku osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus.

Kun vuosikate/poistot, %-tunnusluku on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate, €/asukas oli koko maassa v. 2023 760 €/as ja tp-arviossa 2024 580 €/as.

Vuosikate % verorahoituksesta -tunnusluku ilmoittaa kuinka paljon vuosikate on kunnan verotuloista ja käyttötalouden laskennallisista valtionosuuksista.

Vuosikate % -tunnusluku kertoo vuosikatteen suhteen käyttötuloihin (=toimintatuotot+verotulot+valtionosuudet)

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituksellisesti tarkasteltuna vuosi 2024 oli yhä vahva. Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa, johon on koottu rahan lähteet ja rahan käyttö tilikauden aikana. Vuosikatetta oikaistaan rahavirtaa laskettaessa satunnaisilla erillä ja tulorahoituksen korjauserillä, joista pääosa koostuu käyttöomaisuuden myyntivoitoista.

Toiminnan rahavirta oli 10,4 M€ (12,4 M€). Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana saamaan käyttötalouden avulla rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien toteuttamiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Kaupunki investoi mittavasti 17 M€:lla (6,5 M€). Rahoitusosuuksia investointimenoihin saatiin 3,6 M€, omaisuutta myytiin maltillisesti 0,3 M€:lla (sekä maaomaisuutta että rakennuksia). Investointien tulorahoitusprosentiksi muodostui 78,9 % (ed. vuonna 226 %). Investointien tulorahoitusprosentti lasketaan vuosikatteen ja investointien omahankintamenon suhteesta. Toiminnan ja investointien rahavirta vuodelta oli -2,8 M€ (+7,1 M€). Toiminnan ja investointien rahavirran negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lainaa.

Antolainoja lyhennettiin edellisvuotta enemmän, sillä Kalajoen Kuitu Oy:n osakkeiden myynnin yhteydessä antolainat maksettiin pois. Myöskään lyhennysvapaita olemassa oleviin lainoihin ei myönnetty. Antolainoja lyhennettiin 5,5 M€:lla. Pitkäaikaista korollista velkaa nostettiin 4,25 M€, mutta talousarviota maltillisemmin antolainojen tullessa kassaan. Lyhytaikaisen lainan määrää lisättiin 2,1 M€ ja kokonaisuudessaan lainamäärä kasvoi alle 1 M€. Lainaa oli 34,5 M€ (33,6 M€), josta kuntatodistuksia 9,1 M€. Tämän lisäksi kaupungilla on jäljellä lunastusarvo huomioiden 23 M€ kiinteistöleasingvastuu.

Kaupungin rahavarat pienenevät mittavien investointien myötä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on kääntynyt positiiviseksi hyvien tulorahoitusvuosien ja maltillisten investointivuosien seurauksena pitkän negatiivisen kauden jälkeen. Tämä on hyvä lähtökohta tuleviin mittaviin investointivuosiin sekä tiukentuvan toiminnan rahoituksen vuosiin.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävydestä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kuvaavampi on kuitenkin laskennallinen lainanhoitokate, joka huomioi myös kuntatodistukset. Sillä mitattuna lainanhoitokyky on parantunut ja kääntynyt aiempaa paremmaksi, tunnusluvun arvo on yli 2.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 1000 €	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 588	12 707
Tulorahoituksen korjauserät	-195	-274
Toiminnan rahavirta	10 393	12 433
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-17 052	-6 503
Rahoitusosuudet investointeihin	3 627	880
Py. Vastaavien hyöd. Luovutustulot	267	316
Investointien rahavirta	-13 159	-5 306
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 766	7 127
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-2 622	-5
Antolainasaamisten vähennys	5 514	71
Antolainauksen muutokset	2 892	66
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 250	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 462	-4 631
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 100	-3 000
Lainakannan muutokset	888	-7 631
Oman pääoman muutokset		0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	19	-18
Saamisten muutos	-4 186	3 201
Korottomien velkojen muutos	83	-5 083
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 084	-1 900
Rahoituksen rahavirta	-304	-9 465
Rahavarojen muutos	-3 070	-2 338
Rahavarat 31.12.	15 302	18 372
Rahavarat 1.1.	18 372	20 711

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta 1000 €	12 270	12 916
Investointien tulorahoitus %	78,9%	226%
Laskennallinen lainanhoitokate	2,2	2,7
Lainanhoitokate	1,8	2,5
Kassan riittävyys, pv	75,3	112,7
Kassastamaksut, 1000 €	74 216	59 492
Pääomamenojen tulorahoitus %	49,2	123,9
Asukasmäärä	12 267	12 372

Toiminnan ja investointien rahavirta kertoo tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusosuus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus, % = Vuosikate / investointien omahankintameno (=br. investoinnit-rahoitusosuudet).

Investointien tulorahoitus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien omahankintamenoa laskettaessa ei käyttöomaisuuden myyntituloja vähennetä investointimenoista, vaan ainoastaan rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta.

Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset). Lainanhoitokate on hyvä, kun tunnusluku on > 2, tyydyttävä 1 - 2 ja heikko < 1.

Kassan riittävyys(pv) = 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella. Huom. Kassavaroihin luetaan myös rahoitusarvopaperit.

Pääomamenojen tulorahoitus, % = Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset). Tunnusluku osoittaa vuosikatteen prosentuaalisen osuuden investointien omahankintamenon, antolainojen lisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Tase sisältää myös viemärlaitoksen vastaavat erät. Sisäiset erät on eliminoitu. Kaupungin taseen loppusumma oli 135,4 M€ (129,4 M€).

Oma pääoma vahvistui

Oma pääoma vahvistui hyvän tilikauden tuloksen myötä. Oma pääoma oli 81,3 M€ (76,4 M€).

Edellisten tilikausien kertynyt ylijäämä oli 25,8 M€ (22,6 M€). Tilikauden ylijäämä oli 4,9 M€ (3,2 M€).

Asukasta kohden laskettuna kertynyt ylijäämä on yhteensä 2 504 euroa, tunnusluku parani asukasta kohden 420 euroa. Kalajoen kertynyt ylijäämä ei ole erityisen korkea, mutta lähellä keskimääräistä, sillä kunnilla oli keskimäärin kertynyttä ylijäämää 2 989 €/as (2023).

Omavaraisuusaste säilyi 64 %:ssa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Kuntien keskimääräinen

omavaraisuusaste oli 61 % (2023). 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Muita keskeisiä eriä

Pakollisena varauksena taseella on Jokilaaksojen Pelastuslaitoksen aiempien vuosien varallaolokorvauksia koskeva työtuomioistuimessa ratkaistavana oleva asia.

Vieraan pääoman tasearvo oli 47,3 M€ (46,3 M€). Lainakanta oli tästä 34,5 M€ (33,6 M€), liittymismaksut 5 M€ sekä muut velat n. 8 M€. Lainamäärä kasvoi maltillisesti, lainaa oli asukasta kohti 2 809 euroa, mikä on n. 100 euroa per asukas edellistä vuotta enemmän. Tämän lisäksi kaupungilla on lisäksi kiinteistöleasingvastuuta sekä muuta leasingvastuuta. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kunnilla oli keskimäärin lainaa 3 380 €/asukas.

Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi käyttötulojen laskun myötä (hyvinvointialueuudistuksessa siirtyneet tulot) velkojen säilyessä ennallaan. Suhteellinen velkaantuneisuus on 81,7 %, kun se aiemmin oli 77,8 %. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainat ja vuokravastuut olivat 62,7 M€ (61,8 %). Luku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Asukasta kohden lainat ja vuokravastuut olivat 5 111 euroa (ed. vuonna 4 995 €/as). Kunnissa lainat ja vuokravastuut vuonna 2023 olivat keskimäärin 4 269 euroa.

TASE 1000 €

VASTAAVAA	2024	2023	VASTATTAVAA	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	41 749	41 749
Aineettomat oikeudet	11	24	Arvonkorotusrahasto	141	141
Muut pitkävaikutteiset menot	1 348	1 539	Muut omat rahastot	8 681	8 681
Aineettomat hyödykkeet	1 360	1 563	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	25 786	22 562
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-/alijäämä	4 931	3 224
Maa- ja vesialueet	25 275	24 768	OMA PÄÄOMA	81 289	76 358
Rakennukset	29 309	31 814	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 994	21 739	VARAUKSET		
Koneet ja kalusto	675	508	Poistoero	1 003	1 057
Muut aineelliset hyödykkeet	25	25	Vapaaehtoiset varaukset	5 000	5 000
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	7 703	2 536	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAR.	6 003	6 057
Aineelliset hyödykkeet	86 980	81 390	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	243	243
Osakkeet ja osuudet	17 785	15 529	PAKOLLISET VARAUKSET YHT.	243	243
			TOIMEKSIANTOJEN		
Muut lainasaamiset	4 322	7 213	PÄÄOMAT		
Muut saamiset	557	557	Lahjoitusrahastojen pääomat	43	23
Sijoitukset	22 664	23 299	Muut toimeksiantojen pääomat	459	445
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	502	468
PYSYVÄT VASTAAVAT	111 004	106 252	VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	43	41	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	21 235	22 003
Muut toimeksiantojen varat	444	430	Liittymismaksut ja muut velat	4 978	4 895
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	487	471	Pitkäaikainen	26 213	26 898
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen		
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 218	11 562
Pitkäaikaiset saamiset			Saadut ennakot	4	11
Myyntisaamiset	3 404	63	Ostovelat	3 850	3 626
Muut saamiset	14	14	Liittymismaksut ja muut velat	609	518
Pitkäaikaiset saamiset	3 418	76	Siirtovelat	3 452	3 695
Lyhytaikaiset saamiset			Lyhytaikainen	21 133	19 413
Myyntisaamiset	1 352	1 905	VIERAS PÄÄOMA	47 346	46 311
Muut saamiset	635	453			
Siirtosaamiset	3 187	1 906	VASTATTAVAA	135 384	129 437
Lyhytaikaiset saamiset	5 173	4 265			
Saamiset yhteensä	8 591	4 341	Tilikauden yli/alijäämä €/asukas	402,0	260,6
Rahoitusarvopaperit					

Muut arvopaperit	13 285	15 230	Omavaraisuusaste, %	64,5%	63,7%
Rahoitusarvopaperit	13 285	15 230	Nettovelka 1000 €	-19 151	-15 193
Rahat ja pankkisaamiset	2 017	3 143	Nettovelka/asukas	-1 561	-1 228
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 893	22 713	Suhteellinen velkaantuneisuus %	81,7%	77,8%
			Kertynyt ylijäämä 1000 €	30 718	25 786
VASTAAVAA	135 384	129 437	Kertynyt yli/alijäämä €/asukas	2 504	2 084
			Lainakanta 31.12. 1000 €	34 453	33 566
			Lainakanta 31.12. €/asukas	2 809	2 713
			Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €	61 679	61 795
			Lainat ja vastuut 31.12. €/asukas	5 028	4 995
			Lainasaamiset 1000 €	4 322	7 213
			Asukasluku	12 267	12 372

Omavaraisuus-% -tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä tasoa (v. 2022 se oli 59,3 %). 50 % tai sitä alempi aste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Rahoitusvarallisuus €/asukas osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Nettovelka = rahoitusomaisuusarvopaperit+rahat ja pankkisaamiset - lainakanta

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (=toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Kertynyt ylijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12. Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat ja vuokravastuut euromäärä saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä.

Lainasaamiset 31.12. Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

5 KOKONAISTULOT- JA MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistetty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kaupungin kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	%- osuus
Toimintatuotot	12 060	16,0
Verotuo	30 715	40,8
Valtionosuudet	15 166	20,2
Korkotulot	340	0,5
Muut rahoitustuotot	1 387	1,8
Satunnaiset tuotot		0,0
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-203	-0,3
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 627	4,8
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	267	0,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	5 514	7,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 250	5,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 100	2,8
Oman pääoman lisäykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	75 223	100,0

MENOT	1 000 €	%- osuus
Toimintakulut	48 089	64,8
Valmistus omaan käyttöön	-125	-0,2
Korkokulut	1 032	1,4
Muut rahoituskulut	84	0,1
Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Pakollisten varausten muutos		0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-7	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	17 052	23,0
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys	2 622	3,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	5 462	7,4
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman vähennykset		0,0
Kokonaismenot yhteensä	74 209	100,0

Täsmäytys

Kokonaistulot-Kokonaismenot

Rahavarojen muutos- Muut maksuvalmiuden muutokset

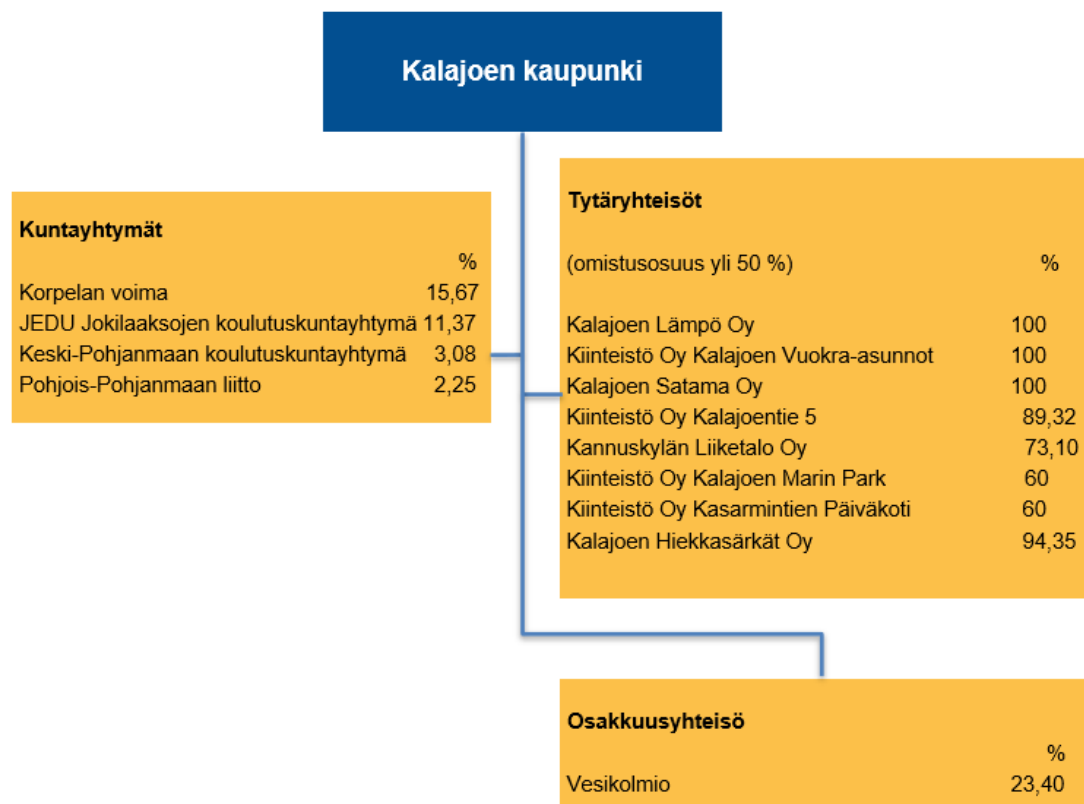
1 013

1 013

0

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen sisältyvistä yhteisöistä

Kuva 16 Konsernirakenne

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Yhtiöiden toimintaa ohjaa osakeyhtiölaki. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja soveltuvin osin myös kuntayhtymät sekä muut yhtiöt, joissa kaupunki on osakkaana, noudattavat toiminnassaan konserniohjetta, Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita sekä hyvää hallintotapaa, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöstä muuta johdu.

Kalajokikonsernin toimintaa ohjaavia asiakirjoja ovat:

- Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 26.3.2024 §20 tehnyt kuntalain 14 § 2 mom. 7 kohdan mukaisen päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on päivitetty 18.3.2024 §71
- Kaupungin hallintosäätö on päivitetty 17.12.2024 §97
- Konserniohje 26.5.2020
- Hankintaohje 16.12.2024 §311

Konserniohjeen mukaisesti konserniohjausta on pyydetty yhtiöiden eri tilanteissa.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kalajoen Kuitu Oy:n koko osakekanta myytiin Lounea Palvelut Oy:lle 1.7 alkaen. Kalajoen Kuitu Oy poistui kaupan myötä konsernirakenteesta. Osakekannan myynnin hetkellä antolainat maksettiin korkoineen pois kaupungille ja Kalajoen Lämpö Oy:lle.

Kaupunki on halukkailta ostanut kaupunginhallituksen päättämällä hinnalla Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n osakkeita vuosittain.

Tytäryhtiöille myönnettiin antolainoja sekä tehtiin sijoituksia seuraavasti:

- 5.2.2024 §36 antolainana 1,25 milj. euroa KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille uudiskohteen rakentamiseen.
- 19.08.2024 § 208 antolainana 0,272 milj. euron lainan KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille kahden huoneiston hankintaan
- 22.4.2024 sekä 2.9.2024 vahvistettiin KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen omaa pääomaa tekemällä sijoitukset (1 M€+1,25 M€) sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Vuoden 2025 alkuvuoden aikana kaupunginhallitus on kokouksessaan 17.2.2025 § 31 0,25 milj. euron antolainan Kalajoen Satama Oy:lle energiajärjestelmän hankintaan sekä kokouksessaan 10.3.2025 § 57 0,336 milj. euron antolainan KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille uudistuotannon hankintaan.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen kautta on käynnistetty asuntotuotannon lisääminen. Uusi kerrostalo valmistuu 1.5.2025 vuokrauskäyttöön. Yhtiön on tulevan kehityksen varmistamiseksi säilytettävä käyttöaste korkealla tasolla (yli 93 %). Uudistuotannon lisääminen haastaa ennen asuntokannan valmistumista KOY Kalajoen Vuokra-asuntojen kassatilannetta.

Hyvinvointialueet ovat vuokranneet sote-kiinteistöt kunnilta. Lain valmistelussa on ollut näkemys, että kolmen vuoden vuokrauden jälkeen, sote-kiinteistöt tulisi yhtiöittää ja niiden hallinnointi ja vuokraus tapahtuisi tämän jakson jälkeen yhtiömuotoisesti. Yhtiömuotoisen sote-kiinteistöyhtiön taloudellinen tilanne saattaa muodostua hankalaksi tilanteessa, jossa hyvinvointialueet ovat käynnistäneet asetuksessa vahvistettua pääomavuokran alhaisemman tason neuvottelut. Samaan aikaan tilojen kunnossapidolta ja investoinneilta vaaditaan paljon. Tämä tulee haastamaan konsernitaloutta. Yhtiöittämisvalmistelu tulee aloittaa kevään aikana.

Konsernin talouden kehitys on voimakkaasti riippuvainen emokaupungin ja sen tytäryhtiöiden kehityksestä. Arvio on, että myös konsernissa tulevat vuodet vuoden 2025 jälkeen ovat osin haastavampia. Energiakriisin myötä kaukolämmön asema lämmitysmuotona yhä vahvistuu. Kalajoen Satama on merkittäviä askelia kohti energiaomavaraisuutta sekä valmistautumista sataman sähköistymiseen. Samaan aikaan kaupungilla on Sataman Yrityspuisto -hanke toteutuksessa. Koulutuskuntayhtymien talouden vahva tilanne on muuttumassa heikommaksi. Korpelan voima kuntayhtymän tilikausien jatkuminen positiivisena tukee konsernitaloutta.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 26.03.2024 § 20 kuntalain (410/2015) 14 § 2 mom. 7 kohdan edellyttämän päätöksen Kalajoen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Päätöksellä valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Hallintosäännön 10 luvussa on päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä. Kaupunginvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet koskevat myös tytäryhteisöjä ja niiden hallituksia. Perusteissa todetaan, että konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. Kaupunginvaltuuston 30.3.2020 hyväksymän konserniohjeen mukaan konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta.

Konsernivalvonnan kohteita ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi Kuntalain 116 §:n mukaan ”Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.” Yhteisöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä yhteisöjen taloudellista kehitystä ja tunnuslukuja seurataan säännöllisesti.

Konserniohjeen mukaan kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot puolivuositain sisältäen arvion tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä niihin liittyvistä riskeistä. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Kaupunginvaltuusto antaa vuosittain tytäryhteisöille kaupungin omistajapolitiikkaan nojaavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteuma on raportoitu muiden kaupungin tavoitteiden ja toimenpiteiden ohessa. Kaupunginvaltuuston talousarviossa asettamien sitovien ja muiden tavoitteiden toteutumisen seuranta ja raportointi on osa kunkin tytäryhteisön sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on yhteisöjen koon ja toiminnan laajuuden kannalta toteutettu toiminnan vaatimalla tavalla, eikä siinä ole havaittu merkittäviä puutteita. Tytäryhteisöjen on hyvä arvioida systemaattisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tasoa. Konsernijohto on seurannut toiminnan ja talouden seurannan yhteydessä konserniyhteisöjen riskitilannetta. Kaupunginjohtajan tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käymissä omistajaohjauskeskusteluissa on käyty läpi tytäryhtiöiden taloudellista tilannetta ja riskejä sekä keskusteltu niiden pohjalta yhtiöiden tulevaisuuden näkymistä. Keskustelut toimitusjohtajien kanssa on pyritty käymään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tarvittaessa kaupunginjohtaja on käynyt useampia keskusteluja. Tytäryhteisöt vastaavat itse

toimintansa ja omaisuutensa vakuuttamisesta. Harmaan talouden torjunnassa tytäryhteisöt noudattavat kaupungin hankintaohjetta sekä hyödyntävät mm. Vastuugroup-palvelua.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Kaupunginhallitus vastaa kaupunkikonsernin omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kaupunginjohtajan ohella.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on antanut yhtiökokousedustajalle ehdotuksensa ao. yhtiön hallintoelimiin valittavista kelpoisista henkilöistä. Kaupunginhallituksen toimivaltaa hallituksen jäsenten ehdottamisessa rajoittavat ao. yhtiön yhtiöjärjestys, mahdolliset osakassopimukset ja tasa-arvolain säännökset. Kaupunginhallitus on antanut myös muut tarvittavat toimiohjeet yhtiökokousedustajalle. Kaupungin tytäryhtiöitä valvotaan konserniohjeiden kautta. Kaupungin tytäryhtiöt ovat velvolliset hankkimaan kaupungin suostumuksen merkittäviin yhtiön toiminnassa tapahtuviin muutoksiin ja oikeustoimiin sekä investointeihin. Konserniohje ja hyvä hallintotapa -suositus on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitilinpäätöksen oikeellisuutta. Konserniohjeen noudattamisesta ei ole huomautettavaa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palveluiden käyttö

Keskitettyjen konsernitoimintojen tavoitteena on, että konsernissa hyödynnetään erilaisten tukipalvelujen hankinta- ja volyymiedut sekä ammatti- että erityisosaaminen. Kaupunkikonsernin yhteisöillä on mahdollisuus seuraaviin konsernipalveluihin: tietohallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto, kiinteistöhoito ja talonrakentaminen. Palveluiden hinnoittelu perustuu toteutuneisiin kustannuksiin.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä esitetään kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Kunnan konsernitilinpäätös käsittää konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernin rahoituslaskelman sekä niiden liitetiedot.

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelmalla liitetietoineen osoitetaan kaupunkikonsernin tulorahoituksen riittävyys ja toiminnan taloudellinen tulos. Tuloslaskelmassa on vähennetty konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut sekä sisäinen voitonjako. Ulkopuolisten omistus tytäryhteisöjen tuloksesta on omana eränään nimikkeellä Vähemmistöosuudet. Konsernin osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta on omalla rivillään nimikkeellä Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta). Lisäksi saadut osingot ja muut vastaavat voitto-osuudet on vähennetty konsernituloslaskelmasta.

Kalajokikonsernilla oli tuloksella mitattuna vahva vuosi. Konsernin tuloslaskelma osoittaa 8,5 M€ ylijäämää, mikä on 2,5 M€ edellisvuotta enemmän. Voimakkaimmin ylijäämään vaikuttavat kaupungin

hyvä tilikauden tulos sekä Kalajoen Lämpö Oy:n ja Korpelan voiman hyvät tulokset. Tytäryhtiöistä Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n tulos oli tappiollinen.

Konsernin toimintatuotot olivat 27,8 M€ (25 M€). Toimintakulut olivat 61,9 M€ (61,2 M€, + 1,2 %). Toimintakate parani, ollen 34,2 M€ (35,9 M€). Toimintatuottojen suhde toimintakuluista kasvoi 44 %:iin (41,2%). Vuosikate 16,8 M€ (15,5 M€) riitti kattamaan poistot. Vuosikatetta kertyi 1 371 euroa asukasta kohti.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut 1000 €	2024	2023
Toimintatuotot	27 796	25 237
Toimintakulut	-61 938	-61 220
Osuus osakkuusyht. Voitosta (tappiosta)	-48	96
Toimintakate	-34 191	-35 888
Verotulot	33 009	32 437
Valtionosuudet	17 424	19 186
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	372	156
Muut rahoitustuotot	1 920	1 134
Korkokulut	-1 563	-1 088
Muut rahoituskulut	-149	-485
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	580	-283
Vuosikate	16 822	15 452
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7 943	-9 469
Arvonalentumiset	-360	-16
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-8 303	-9 485
Tilikauden tulos	8 519	5 968
Tilinpäätössiirrot	7	11
Tilikauden verot	45	33
Laskennalliset verot	-5	3
Vähemmistöosuudet	14	-30
Tilikauden ylijäämä	8 580	5 986
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	44,9	41,2
Vuosikate/Poistot, %	202,6	162,9
Vuosikate, €/asukas	1 371	1 249
Asukasluku	12 267	12 372

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan varojen hankinta ja niiden käyttö tilivuoden aikana. Laskelmassa otetaan huomioon tuloslaskelmaan ja taseeseen tehdyt eliminointi- ja yhdistelykirjaukset. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo- ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa konsernin rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta kääntyi negatiiviseksi 1,4 M€, kun se v. 2023 oli ennätyselliset 8 M€ positiivinen. Tässä vaikutti eniten kaupungin mittava investointivuosi. Investointien tulo- ja investointien rahavirta oli 94,8 % (212,6 %). Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta jatkoi positiivisena (jopa kasvavana, sillä kaupungin merkittävät investointivuodet 2018-2019 eivät enää vaikuta tunnuslukuun). Konsernin rahoituksen rahavirta oli 3 M€ positiivinen, tähän vaikuttaa Kalajoen Kuitu Oy:n antolainojen maksu. Konsernin rahavarat kasvoivat 1,7 M€. Konsernille vuosi 2024 oli rahoituksellisesti tarkasteltuna varsin vahva.

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut 1000 €	2024	2023
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 822	15 452
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	45	33
Tulo- ja investointien korjauserät	-4 535	-295
	12 331	15 191
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-21 425	-8 259
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 673	989
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	3 975	324
	-13 777	-6 946
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 446	8 245
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 000	-5
Antolainasaamisten vähennykset	5 487	26
	4 487	21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	4 405	655
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-7 123	-6 339
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 287	-2 957
	569	-8 641

Oman pääoman muutokset	2 250	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	17	-19
Vaihto-omaisuuden muutos	622	-230
Saamisten muutos	-3 054	4 649
Korottomien velkojen muutos	-1 768	-6 206
	-4 182	-1 805
Rahoituksen rahavirta	3 124	-10 425

Rahavarojen muutos	1 678	-2 180
---------------------------	--------------	---------------

Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	26 593	24 915
Rahavarat 1.1.	24 915	27 095
	1 678	-2 180

Tunnusluvut:	2024	2023
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	9805	6784
Investointien tulo-rahoitus, %	94,8	212,6
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	82,5	113,7
Laskennallinen lainanhoitokate	2,4	2,3
Lainanhoitokate	2,1	2,2
Rahavarat 31.12., T€	26 593	24 915
Kassastamaksut/vuosi, T€	93 154	77 363
Kassan riittävyys, pv	104	118
Asukasmäärä	12 267	12 372

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella ja sen liitteillä osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyhteisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat sekä omistukset on eliminoitu. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen yhteisöjen taseisiin aktivoitujen sisäisten katteiden muutokset tilikauden aikana otetaan huomioon.

Konsernitaseen loppusumma oli 168 M€ (160 M€). Taseen vastaavista 130 M€ (127,4 M€) on pysyvien vastaavien hyödykkeitä, toimeksiantojen varoja 0,8 M€ (1 M€), vaihtuvia vastaavia 37 (32 M€) ja rahaa ja pankkisaamisia 13,3 M€ (9,7 M€).

Konsernin oma pääoma kasvoi 96 M€ tilikauden hyvien tulosten siivittämänä. Oman pääoman osuus taseesta on 57 % (50 %). Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on 42,7 M€ (34,1 M€). Asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 3 477 euroa (2 754 euroa).

Konsernin ulkoinen lainakanta vuoden lopussa oli 49,4 M€ (49,8 M€). Lainakanta väheni edellisvuodesta hieman. Asukaskohtainen tunnusluku oli 4 029 euroa (4 022 euroa).

Konsernin omavaraisuusasteeksi muodostui 58 % (55 %). Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 89,3 % (92 %). Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus pieneni hieman. Emokaupunki vaikuttaa tähän voimakkaasti velkojen säilyessä kaupungilla, mutta tulojen siirtyessä hyvinvointialueelle.

Konsernitase 1000 €

VASTAAVA	2024	2023	VASTATTAVAA 1000 €	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	130 061	127 436	OMA PÄÄOMA	95 924	87 348
Aineettomat hyödykkeet	1 673	1 926	Peruspääoma	41 749	41 749
Aineettomat oikeudet	296	346	Arvonkorotusrahasto	1 119	1 119
Muut pitkävaikutteiset menot	1 376	1 572	Muut omat rahastot	10 399	10 404
Ennakkomaksut	0	8	Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	34 077	28 091
			Tilikauden yli/-alijäämä	8 580	5 986
Aineelliset hyödykkeet	122 777	120 003			
Maa- ja vesialueet	25 698	25 187	VÄHEMMISTÖOSUUDET	869	882
Rakennukset	54 350	53 067			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 115	26 353	PAKOLLISET VARAUKSET	243	243
Koneet ja kalusto	1 915	1 830	Muut pakolliset varaukset	243	243
Muut aineelliset hyödykkeet	6 356	10 679			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	10 343	2 887	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	844	1 007
			Valtion toimeksiannot	195	337
			Lahjoitusrahastojen pääomat	47	27
Sijoitukset	5 612	5 508	Muut toimeksiantojen pääomat	602	643
Osakkuusyhteisöosuudet	2 372	4 348			
Muut osakkeet ja osuudet	2 939	914	VIERAS PÄÄOMA	70 042	70 919
Muut saamiset	301	246	Pitkäaikainen	44 906	46 951
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	31 479	33 175
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	830	1 010	Lainat muilta luotonantajilta	2 955	3 335
Valtion toimeksiannot	195	337	Muut velat	10 199	10 158
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	47	45	Laskennalliset verovelat	273	283
Muut toimeksiantojen varat	588	628			
			Lyhytaikainen	25 137	23 969
VAIHTUVAT VASTAAVAT	37 032	31 954	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 775	13 238
Vaihto-omaisuus	139	793	Lainat muilta luotonantajilta	210	18
Aineet ja tarvikkeet	34	467	Saadut ennakot	221	208
Keskeneräiset tuotteet	95	309	Ostovelat	4 686	4 811
Muu vaihto-omaisuus	9	17	Muut velat	936	1 116
Ennakkomaksut	1	0	Siirtovelat	4 308	4 579
Saamiset	10 083	6 246	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	167 923	160 401
Pitkäaikaiset saamiset	3 370	26			
Myyntisaamiset	3 356	13	Omavaraisuus-%	57,7	55,1

Muut saamiset	14	14	Suhteellinen velkaantuneisuus-%	89,3	92
Lyhytaikaiset saamiset	6 713	6 220	Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1 000 €	42 657	34 077
Myyntisaamiset	2 732	3 470	Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas	3477	2754
Lainasaamiset	0	4	Nettovelka 31.12. 1.000 € *)	-22 609	-24 851
Muut saamiset	777	585	Nettovelka €/asukas	-1 843	-2 009
Siirtosaamiset	3 205	2 161	Konsernin lainat, €/asukas	4 029	4 022
			Konsernin lainakanta 31.12. 1 000 €	49 419	49 766
Rahoitusomaisuusarvopaperit	13 502	15 230	Lainat ja vuokravastuut 31.12.	76 799	78 173
Osakkeet ja osuudet	217	0	Lainat ja vuokravastuut 31.12./asuk.	6 261	6 319
Muut arvopaperit	13 285	15 230	Konsernin lainasaamiset 31.12.	0	0
			Asukasmäärä	12 267	12 372
Rahat ja pankkisaamiset	13 308	9 685	Velat ja vastuut % Käyttötuloista	125,6	129
			*) Nettovelka = rahoitusomaisuusarvopaperit+rahat ja pankkisaamiset-korollinen vieraspääoma		
VASTAAVA YHTEENSÄ	167 923	160 401			

7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1 Asiaa koskeva sääntely

Kuntalain (410/2015) § 115 mukaisesti toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

7.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kalajoen kaupungin taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää. Kalajoen kaupunginhallitus esittää tilikauden **4 877 462,65** euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan aiemmin tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 53 925,33 euroa.

Ylijäämä 4 931 387,98 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämä -tilille.

7.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan tulokset edellyttää tasapainottamista silloin, kun tuloslaskelma päätyneeltä tilikaudelta osoittaa alijäämää eikä taseessa ole edellisten tilikausien ylijäämää sen kattamiseen. Kalajoen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös ei edellytä kuntalain mukaisia tasapainottamistoimenpiteitä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8 STRATEGISET KÄRJET 2024

1. Marina

Kärjen kuvaus

Kalajoen Marina hankekokonaisuus jakaantuu kahteen osaa Marinan toimintaympäristön rakentamiseen ja Marinan liiketoimintakonseptin muodostamiseen ja kumppaneiden valitsemiseen.

Marinassa rakennetaan Kalajoen matkailukeskuksessa sijaitsevan Marinan kaava-alueelle aluerakenteet. Marinan kaava-alueen rakentaminen kehittää matkailun toimintaympäristöä, jonka avulla mahdollistetaan Perämeren ja Merenkurkun arktisen rannikon merellisen matkailun ja palveluliiketoiminnan kehittäminen sekä Kalajoen Marinan vierasvenesatamaan liittyvän alueen infrastruktuurin toteuttaminen. Rakentaminen kohdistuu Marinan vierasvenesatamaan ja pitää sisällään alueen rakentamisen mm. aallonmurtajien, rantamuurien, laitureiden, siltarakenteiden, viheralueiden, huoltorakenteiden ja -rakennusten, opasteiden sekä liikenne-, pysäköinti ja piha-alueiden osalta. Rakentamisessa huomioidaan alueen liittyminen erilaisiin liikenne- ja virkistysreitteihin.

Tämä toimintaympäristön kehittäminen vauhdittaa ratkaisevalla tavalla merellisen matkailun ekosysteemin rakentumista ja rannikon matkailun kansainvälistymistä. Marinasta muodostuu ainutlaatuinen valovoimainen kokonaisuus, joka merellisten palvelujen kehittymisen ohella lisää huomattavasti koko matkailukeskuksen ja Arktisen rannikon matkailun vetovoimaa ja koko toimialan kiinnostavuutta. Marinan alueelle tavoitellaan tulevaisuudessa matkailua ja veneilyä palvelevaa liiketoimintaa, ravintolatoimintaa, kaupallista majoitusliiketoimintaa, merellisiä ohjelmapalveluja sekä erilaisia merellisiä testausympäristöjä hyödyntävää yritystoimintaa.

Toimenpiteet

Marinan toimintaympäristössä on rakennesuunnittelu saatu valmiiksi. Aallonmurtajien rakentaminen ja kotisataman tukimuuriementtien asennustyöt ovat valmiit. Rakennustyöt etenevät aikataulun mukaisesti. Kaavan rakennustapaohjeet ovat valmistuneet ja etenevät päätöksentekoon.

Liiketoimintakonseptin luonnos on laadittu ja vaiheistus kuvattu. Marinaa on markkinoitu ja tätä jatketaan. Palvelutuotannossa on edistytty: majoitus- ja kokoustilatarjontaa on muodostunut ja lisäksi on todennäköistä, että Marinan alueen ensimmäinen kahvila/ravintola aloittaa vuoden 2025 aikana. Myös Marinan alueen vesiaktiviteetteihin liittyvä ohjelmapalvelutoiminta on aktiivisessa

valmisteluvaiheessa. Marinan alueelle on rakennettu noin 9400 k-m² ja rakennusoikeutta alueella on yhteensä noin 66250 k-m².

2. Kampus

Kärjen kuvaus

Kalajoen Kampuksen hankekokonaisuus jakaantuu kahteen osaan rakennushankkeen valmisteluun sekä Kampuksen toiminnalliseen kehittämiseen ja kumppanien valitsemiseen. Kalajoki Kampuksen tarkoituksena on kehittää osaamisresurssit yhdistämällä Kalajoen koulutus-, opiskelija yritystoiminnan mahdollisuuksia. Kampus kokoaa yhteen lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja Kalajoen kaupungin tarjoamat yritys-, hanke- ja kansainvälisyyspalvelut. Kampus toimii myös koulutuksen ja aloittavien startup –yritysten 'toimistohotellina' kooten toimintaan mukaan myös ammattikorkeakouluja ja muita koulutus- ja yritystoiminnan kehittämistaho ja sekä kansainvälisiä yhteistyökumppaneita.

Kalajoelle suunnitellun yhteisen kampuksen tavoitteena on luoda vetovoimainen kokonaisuus, joka lisää opiskelijamääriä molemmissa toisen asteen oppilaitoksissa, monipuolistaa koulutusaloja ja tuottaa osaajia Kalajoen seudun työvoiman tarpeisiin. Samaan kokonaisuuteen on mahdollista löytää kumppaneita, jotka tarjoavat korkeakouluopintoja. Kampuksen kokonaisuudessa on mahdollisuus rakentaa myös tiivistä yhteistyötä Kalajoki-Akatemian, kansainvälisyys toiminnan, hanketyön ja kehittämispalveluiden kanssa.

Toimenpiteet

Kampuksen kaava on lainvoimainen ja urakka-asiakirjat ovat valmiit. Rakennushanke on keskeytetty. Kalajoen kaupunki ja JEDU ovat päättäneet toteuttaa hankkeet kahteen eri rakentamispäikkään, Jedu on jatkanut investoinnin valmistelua itsenäisesti omalle tontille. Kalajoen lukio toteutetaan Merenojan yhtenäiskoulun yhteyteen ja samalla rakennetaan liikuntatilat Merenojan liikuntapuistoon. Toiminnallista yhteistyötä JEDUn ja Kristillisen Opiston kanssa jatketaan. Opiskelija-asuminen valmistellaan erikseen.

3. Sataman Yrityspuisto

Kärjen kuvaus

Sataman yrityspuisto sijoittuu VT8 ja Kalajoen syväsataman väliselle alueelle Satamatien ja Repolantien varteen. Yrityspuistossa toimii tällä hetkellä Kalajoen Satama Oy ja 13 muuta yritystä, joissa työpaikkoja on noin 200.

Tavoitteena on Sataman yrityspuiston laajenemisen ja kehittymisen myötä yrityspuiston työpaikkamäärän kolminkertaistaminen 600 työpaikkaan vuoteen 2040 mennessä. Tämä tapahtuu alueella jo toimivien yritysten kasvuedellytysten turvaamisella ja mahdollistamisella sekä uusien yritysten sijoittumisella. Alueelle tavoitellaan erityisesti tuotannollisten toimialojen, energia-alan ja logistiikka-alan yrityksiä sekä muille toimijoille palveluita tuottavia yrityksiä. Alueelle rakennetaan uusia asiakastarpeisiin räätälöityjä tuotanto- ja toimitiloja.

Sataman ja yrityspuiston kehittämisellä tähdätään nykyisten yritysten työpaikkamäärän kasvun

vahvistamiseen ja uusien työpaikkojen syntymiseen. Yrityspuistosta kehitetään teollisuuden ja logistiikan keskittymää, jonka logistiset yhteydet ovat erikoiskuljetusten väylän VT8 saavutettavuuden ja syväsataman vuoksi erinomaiset.

Toimenpiteet

Kalajoen sataman yrityspuiston (Kalajoki Industrial Park, Port Of Kalajoki) kehittämisen olennaisena osana ollaan tuottamassa asemakaavaa alueelle, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaavoitusohjelmaan vuosille 2024–2026. Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on työn alla. Satamatien ja VT8:n risteysalueen suunnittelu on valmistunut ja hyväksytty. Sataman yrityspuiston saavutettavuuden kehittämisen hanke on valmistunut, jonka yhteydessä sataman yrityspuiston opastesuunnitelma on uusittu ja osa opasteista on asennettu.

Yrityspuiston energiantuotantovaihtoehtojen kartoitus on työn alla. Uuden teollisuushallin ennakkomarkkinointikuvat kustannusarvioineen ovat valmistuneet ja alueelle on suoritettu maaperätutkimuksia. Yrityspuiston markkinointia on tehty Alihankintamessuilla sekä suorakontaktein. Yritysten kontaktointit on aloitettu. Toimintaympäristön kehittämiseen liittyvät toimenpiteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Repolan halliin on sijoittunut yksi uusi toimija.

4. Hiekkasärkkien ydinalue

Kärjen kuvaus

Hiekkasärkkien ydinalueelle laaditaan uimahallille, kylpylälle, kaupalliselle majoitukselle, asumiselle, pysäköinnille sekä palvelutoiminnalle kokonaisvaltainen konseptisuunnitelma.

Ydinalueen palveluliiketoiminta tiivistyy hiekkasärkkien ydinalueelle ja uusi konsepti tarjoaa liiketoiminnan harjoittamiseen kannattavan toimintaympäristön.

Toimenpiteet

Hiekkasärkkien ydinalueen asemakaavan muutos on vireillä. Kaavan laatimisen tueksi laadittiin ideointi- ja konseptisuunnitelma, joka on päivitetty liikennesuunnittelun ja saadun palauteen pohjalta. Hiekkasärkkien ydinalueen konseptista on käyty vuoropuhelua, mutta Suomen alavireinen suhdannetilanne haastaa tällä hetkellä yksityisten toimijoiden uusia investointeja.

5. Retkeilyalue ja reitistöt

Kärjen kuvaus

Retkeilyalueiden ja reitistöjen tavoitteena on tulevaisuudessa muodostaa retkeilyalue, joka tunnetaan elämyksellisistä luontokohteista, arkkitehtonisesti kiinnostavista taukopaikkatoteutuksista sekä toimivista palveluista. Luonnossa liikkumisen ja ulkoilun reitistöt parantavat kalajokisten ja matkailijoiden mahdollisuuksia nauttia aktiivisesta kalajokilifestyle-elämästä.

Kalajoki tunnetaan monipuolisista ja ympärivuotisista reiteistä maalla ja vesillä. Reitistöjen kehittäminen käynnistetään sellaisissa kohteissa, joiden kävijämäärät arvioidaan suurimmiksi.

Toimenpiteet

Tapion Tuvan läheisyyteen on valmistunut reitistöalikulku ja Siiponjoen reitistö on käännetty kulkemaan alikulun kautta. Vuoden 2024 aikana on aloitettu reittitoimitukset Siiponjoen ja Plassi-Vasankari reitistöllä. Siiponjoen reittitoimituksen päivityksellä mahdollistetaan maastopyöräily alueella.

Uutena reitistöön on toteutettu monitoimireitti Halkolanmutkaan, joka on tarkoitettu Fatbike-pyörille, kävelyyn ja hiihtoon.

Syksyllä 2024 käynnistettiin kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman laatiminen, joka on Traficomilta saatavien tukien edellytyksenä.

6. Henkilöstöohjelma

Kärjen kuvaus

Tavoitteena on laatia kaupungin henkilöstövoimavarojen suunnittelua ja kehittämistä ohjaava ohjelmakokonaisuus, joka sisältää selkeitä toteutettavia toimenpiteitä. Ohjelma on tärkeä osa kaupunkistrategian toimeenpanoa ja tavoitetta olla Pohjois-Suomen paras julkisen sektorin työpaikka.

Henkilöstöohjelma on tärkeä osa uudistumisen onnistumisessa keskeinen tiekartta. Henkilöstöohjelma on suunnitelma siitä, millaisilla henkilöstöjohtamisen ja henkilöstövoimavarojen valinnoilla tuemme kaupunkistrategian toteutumista. Tarkoituksena on vahvistaa yhtenäistä henkilöstöpolitiikkaa ja käytännön henkilöstötyötä. Tavoitteena on laatia selkeä ja realistinen henkilöstöohjelma, jonka toteutuminen tapahtuu arjessa henkilöstön, esihenkilöiden sekä päättäjien toimesta. Ohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan henkilöstökertomuksessa.

Ohjelman painopisteiksi määriteltiin henkilöstövoimavarojen strateginen ohjaus ja henkilöstötiedolla johtaminen, osaamisen varmistaminen ja kehittäminen, henkilöstöpalvelut, -etuudet ja työhyvinvointi sekä työkuultuuri ja työntekijäkokemus.

Ohjelmaan on kirjattu arvolauseita, joita ovat:

- Olemme avoimia, keskustelevia ja auttavaisia toisia kohtaan
- Koemme arvostusta, kehitysmuotoisyyttä ja tasa-arvoista kohtelua
- Rakennamme keskinäistä luottamusta
- Puhallamme yhteiseen hiileen ja olemme tiimihenkisiä
- Olemme tehokkaita ja joustavia – kannustamme toisiamme

Toimenpiteet

Henkilöstöohjelmatyö aloitettiin v. 2023 ja sitä jatkettiin alkuvuodesta 2024. Henkilövaihdosten myötä työ keskeytyi kevään jälkeen. Uuden henkilöstöjohtajan myötä on aloitettu alkuvuodesta 2025 esihenkilötyön kehittäminen ja henkilöstöohjelmatyötä jatketaan

7. Asuminen

Kärjen kuvaus

Asumisen ohjelma 2030 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.5.2023. Se sisältää asumisen uudistuotantoa ja asumista edistävät tavat ja toimenpiteet. Asumisen 2030 ohjelman kärkenä on, että Kalajoki mahdollistaa kodin kaikille vakituisesti Kalajoelle muuttaville.

Toimenpiteet

Kiinteistö Oy Kalajoen vuokra-asuntojen kerrostalokohde sekä kaksi rivitaloasuntoa käsittävä As Oy Kalajoen Teerenpyrstö on rakenteilla. Jatketaan yksittäisten huoneistojen ostamista uudisrakennuskohteista, tavoitteena vauhdittaa rakennuskohteiden käynnistymistä. Kerrostalon rakentamisen valmistuttua selvitetään ja päätetään mahdollisesta lisärakentamisesta painopisteenä opiskelijat, seniorit tai hybridimallin toteutus.

8. Sotekeskuksen A-osa

Kärjen kuvaus

Sote-keskusten A-osan rakentaminen on tärkeä elinvoimainvestointi sote-palveluiden laadukkaaseen lähipalvelutuotantoon. Hanke toteutetaan hyvinvointialueen esittämässä laajuudessa. Hankkeen toteutus edellyttää pidempiaikaista vuokrasopimusta.

Toimenpiteet

Hanke on keskeytetty hyvinvointialueen toimesta.

Suorite	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024
Väkiluku, vuosittainen	12 400	12 412	12 335	12 372	12 267
Luonnollinen väestönlisäys	- 5	- 13	- 47	- 11	
Kokonaisnettomuutto	37	24	- 29	47	- 52
0-6-vuotiaat, % väestöstä	7,5	7,2	7,1	6,8	
7-14 -vuotiaat, % väestöstä	10,6	10,8	10,5	10,4	
15-64 -vuotiaat, % väestöstä	55,7	55,4	55,6	55,2	
65-75 -vuotiaat, % väestöstä	14,9	14,6	14,3	14,3	
75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	11,3	12	12,5	13,3	
Huoltosuhde, demografinen	79,4	80,4	80	81,1	
Työttömät, % työvoimasta	10,3	7,8	6,7	7,8	8,2
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	4 389	4 581	4 598	4 303	
Avoimet työpaikat	82	139	153	65	30
Yrityskanta	1 070	1 086	1 132	1 171	1 178
Yritysten toimipaikkojen lkm	1 628	1 682	1 796	1 743	
Yritysten toimipaikkojen liikevaihto (1000 €)	592 393	695 612	786 893	668 522	
Lainamäärä ja leasingrahoitus (M €)	46,7	70,5	70,6	61,8	62,7
Hankkeiden omarahoitus €/as.			22	21	23
Hankkeiden omarahoitus, %			16,5	14,5	23,7

9 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

9.1 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TP tilinpäätös, TA talousarvio, Muut. talousarviomuutos, Poikk. poikkeama kuvaa tilinpäätöksen eroa talousarvioon ja Muut% kuvaa tilinpäätöksen suhdetta talousarvioon.

Muutokset organisaatorakenteessa tilikaudelta 2023 tilikaudelle 2024 vaikuttavat käyttötalouso- sassa palveluiden väliseen vertailtavuuteen: viestintä ja markkinointi elinkeinopalveluilta konserniohjaukseen, kotouttamispalvelut yleishallinnolta elinkeinopalveluille ja vapaa sivistystyö kulttuuriakatemia- lta toisen asteen koulutukselle.

9.1.1 Hallintopalvelut

Strategiset painopisteet

1. Viestinnän kehittäminen ja tehostaminen. Menossa nettisivu-uudistus -> käyttöönotto 1.1.2024. Viestinnän kehittäminen ja tiedottamisen lisääminen organisaation kaikilla tasoilla.
2. Tekoälyn ja robotiikan hyödyntäminen Esim. Menossa ostolaskujen käsittely, joka tehostuu mittavasti vuoden 2024 aikana Esim. Maanvuokralaskutuksen kehittäminen v. 2024 yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa
3. Sähköisen arkistoinnin kehittäminen sekä tiedonohjaussuunnitelman laadinta
4. Henkilöstöohjelman viimeistely ja jalkauttaminen Tavoitteena on laatia kaupungin henkilöstövoimavarojen suunnittelua ja kehittämistä ohjaava ohjelmakokonaisuus, joka sisältää selkeitä toteutettavia toimenpiteitä. Ohjelma on tärkeä osa kaupunkistrategian toimeenpanoa ja tavoitetta olla parhaita julkisen sektorin työpaikkoja PohjoisSuomessa.
5. Tiedonhallintatyön kehittäminen ja tiedolla johtamisen jatko-osa Tavoitteet: - Järjestelmämäärien vähentäminen ja kustannussäästöt - Prosessien automatisointikohteiden tunnistaminen - Toiminnan tehostaminen läpikäymällä prosessit ja kuvaamalla kehityskohteet. - Tietoturvan edellytykset paranevat, kun tiedämme mitä tietoa, minnekin tallennetaan. Mikäli tietomurto, tiedetään mitä on menetetty ja toimintamalli sen mukaisesti - Tiedolla johtaminen, ajantasaisen tiedon hyödyntäminen operatiivisessa ja strategisessa päätöksenteossa - Suoritetietoja ja toiminnan keskeisiä indikaattoreita vaihteittain päivittäisen johtamisen ja päätöksenteon tueksi.

Tilannekatsaus 31.12.

1. Uudet verkkosivut julkaistiin 5.12.2023. Vuonna 2024 sivustolle on tehty teknisiä parannuksia ja muutoksia saatujen palautteiden perusteella. Keväällä kaupungin käyttämä videolähetyspalvelu päivitettiin ja kokouksen seuraajilla on ollut käytössään lähetyksen aikainen tekoälypohjainen tekstitysratkaisu.

Viestintää ja markkinointia on kehitetty läpi organisaation sillä ajatuksella, että Kalajoen hyvät palvelut nousevat tiedottamisessa esille. Prosesseja on selkiytetty ja graafisten elementtien käyttötapoja ohjattu. Viestintäosaamista on kehitetty myös joulukuun saavutettavuuskoulutusten avulla.

Markkinoinnin toimenpiteet pohjautuvat strategiaan kärkeen ja sisältöjen julkaisualustoja on optimoitu tavoiteltujen kohderyhmien osalta. Asukasmarkkinoinnin osalta on käynnistetty uusia kampanjoita, joissa hyödynnetään asumisen ja matkailun rajapintaa, huumoria, asumiskokeilua sekä uudenlaista sisällöntuotantotapaa. Mainossisältöjä on julkaistu maakunnallisissa ja valtakunnallisissa medioissa: radiokanavissa, sosiaalisessa mediassa, tv:ssä, printtimediassa sekä verkossa.

Vuoden 2025 aikana toteutetaan muun muassa Kalajoki 500 -artikkelisarja, jossa sataman yrityspuisto, sataman kehityspotentiaalia, energiaan liittyvät tulevaisuusnäkymät sekä Marinan rakentuminen pääsevät esille elinkeinoelämästä kiinnostuneiden suosimilla alustoilla. Myös reitistöjen markkinointi jatkuu vuonna 2025. Lisäksi valmisteilla on tekoälyavusteisen chat-palvelun käyttöönotto Kalajoki.fi-sivustolle asiakaskokemuksen parantamiseksi. Vuoden lopussa on valmisteltu myös muuttajakysely sekä Kalajoelle muuttaneille että poismuuttaneille palvelujen ja markkinoinnin kehittämistä silmällä pitäen.

2. Automaatiikkaa sekä sopimus- ja viitetäsmäytystä ostolaskujen käsittelyssä lisättiin vuoden aikana. Tekoälyn käyttöönotto kaupungilla siirtyi alkuvuoteen 2025. Maanvuokralaskutuksen toteutukseen valittiin M-files järjestelmä ja metatietoja ja automaatiota on edistetty.

3. Sähköisen arkistoinnin kehittäminen sekä tiedonohjaussuunnitelman laadinta. Sähköisen arkistoinnin osalta tiedonhallintaryhmän jäsenet ovat osallistuneet alueellisen kehitysryhmän toimintaan, jonka tavoitteena on määritellä alueelliset arkistointikäytännöt ja valmistella sähköisen säilytyksen käyttöönottoa organisaatioissa. Kehitysryhmän toiminta jatkuu vuonna 2025. Käynnissä oleva tiedonhallintaryhmän työ luo edellytyksiä arkistoinnin edistämiseksi.

4. Vuosi 2024 oli henkilöstöhallinnon kokonaisuuden osalta poikkeuksellinen johtuen muutoksista henkilöstöjohtamisen sektorilla. Vuoden 2024 aikana johtamisen voimavarat käytettiin perustekemisen turvaamiseen ja näin ollen henkilöstöohjelman toimenpiteiden työstämiseen ja edistämiseen syntyi taukoa. Henkilöstöohjelman työstämistä päästiin jatkamaan marraskuussa 2024 uuden henkilöstöjohtajan virkaan valinnan myötä.

5. Tiedonhallintatyön myötä kaupungin tiedonhallintamallissa olevia tietoja on täydennetty ja ajantasaistettu. Tiedonhallintamallista on tunnistettu poistuneita ja siirtyneitä järjestelmiä, sekä järjestelmäkohtaisia kustannuksia. Läpikäynnin myötä listalta on poistunut noin neljäsosa järjestelmistä. Tietojärjestelmien ja käyttöoikeuksien läpikäynti on parantanut myös tietoturvaa. Lisäksi tiedonhallintamalliin kuvattujen prosessien lukumäärä on kolminkertaistunut ja muutosvaikutusten arviointeja on tehty. Tiedonhallintatyö jatkuu edelleen metatietojen tarkistamisen, tietojen tarkistamisen ja prosessien kuvaamisen osalta. Tehtävä työ luo edellytyksiä mm. sähköiselle säilytykselle ja tiedolla johtamiselle.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	706	1 191	- 140	1 051	592	- 459	-16,2 %
KULUT	- 4 423	- 5 288	222	- 5 066	- 4 525	541	2,3 %
KATE	- 3 717	- 4 097	82	- 4 015	- 3 933	82	5,8 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	2 984	3 276	- 140	3 136	3 064	- 72	2,7 %
KULUT	- 4 786	- 5 631	222	- 5 409	- 4 854	555	1,4 %
KATE	- 1 803	- 2 355	82	- 2 273	- 1 790	483	-0,7 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-284	-296	-335	-273	-327	-321

Riskit

Rahoitus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Korkoriski kaupungin vaihtuvakorkoisessa lainasalkussa ja uuden rahoituksen hinta	4
Arvio	Korot lähtivät laskuun loppuvuodesta ja lasku on jatkunut alkuvuoden.	
Toimenpide	Korkomarkkinan seuraaminen, kuntatodistusten hyödyntäminen, pitkäaikaisen lainoituksen järkevä ajoittaminen	

ICT

Riski	HALLINTOPALVELUT: Kyberturvallisuushkat	12
Arvio	Yleinen turvallisuustilanne kyberturvauhkien osalta on pysynyt maailmanlaajuisesti kriittisenä. Tehtyjen turvatoimenpiteiden avulla organisaation ympäristö on toistaiseksi säästynyt toiminnan keskeytymiseltä. Henkilöstöä on koulutettu sähköpostin kautta tapahtuvien uhkien osalta. vuoden 2024 aikana yli sata kaupungin käyttäjätunnusta on joutunut kyberhyökkäyksen kohteeksi. Näiden lisäksi vuonna 2024 kaupungin ympäristöön on kohdistunut noin sata kyberhyökkäystä tai poikkeamaa.	
Toimenpide	Järjestelmien tietoturvallisuuden ylläpitäminen, tekniset hallintatoimet, henkilöstön kouluttaminen, SOC-tilannekeskuspalvelun käyttöönotto.	

Palveluiden turvallisuus

Riski	HALLINTOPALVELUT: Tietoturvallisuuden pettäminen	16
Arvio	Riski salassa pidettävän tiedon vuotamiseksi on erittäin korkea, organisaatioon kohdistuneiden kalasteluyritysten valossa. Vuoden 2024 aikana yli sata kaupungin käyttäjätunnusta on joutunut kyberhyökkäyksen kohteeksi. Näiden lisäksi vuonna 2024 kaupungin ympäristöön on kohdistunut noin sata hyökkäystä tai poikkeamaa.	

Toimenpide	Kiristyneen turvallisuustilanteen huomioiminen toiminnan seurannassa, ohjeistuksissa ja henkilöstökoulutuksissa.
Toimenpide	Sisäinen toimintaohjeistus ja henkilöstön koulutukset.

KAUPUNGINVALTUUSTO

Toiminta-ajatus

Valtuustossa on 35 valtuutettua. Vuosi 2024 oli kuntavaaleissa 2021 valitun valtuuston neljäs toimintavuosi. Toimintavuonna 2024 valtuusto 2021–2025 kokoontui 10 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 101 asiaa.

Katso kohta 1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 87	- 132		- 132	- 102	30	17,7 %
KATE	- 87	- 132		- 132	- 102	30	17,7 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT							
KULUT	- 168	- 206		- 206	- 168	38	-0,1 %
KATE	- 168	- 206		- 206	- 168	38	-0,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-6	-9	-8	-7	-11	-8

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa. Kuntavaaleissa se huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Vuonna 2024 järjestettiin kolmet vaalit: Presidentinvaalit 28.1.2024 (1. kierros) ja 11.2.2024 (2. kierros) sekä europarlamenttivaalit 9.6.2024.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	23	70		70	68	- 2	202,0 %
KULUT	- 21	- 97		- 97	- 68	30	229,4 %
KATE	2	- 28		- 28		28	-77,0 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	23	70		70	68	- 2	202,0 %
KULUT	- 22	- 98		- 98	- 69	29	210,4 %
KATE		- 28		- 28	- 1	27	-352,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas		-1	0	0	-2	0

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan on kuntalain 121 §:n mukaan valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä huolehdittava kaupungin ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumista. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kaupunginhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallinnonsäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitellään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 29	- 39		- 39	- 29	10	-1,7 %
KATE	- 29	- 39		- 39	- 29	10	-1,7 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
KULUT	- 30	- 39		- 39	- 29	10	-1,9 %
KATE	- 30	- 39		- 39	- 29	10	-1,9 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-2	-3	-2	-2	-3	-2

KAUPUNGINHALLITUS

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	684	1 121	- 140	981	524	- 457	-23,3 %
KULUT	- 4 287	- 5 021	222	- 4 799	- 4 327	472	0,9 %
KATE	- 3 603	- 3 899	82	- 3 817	- 3 803	14	5,5 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	2 961	3 206	- 140	3 066	2 996	- 70	1,2 %
KULUT	- 4 566	- 5 288	222	- 5 066	- 4 588	478	0,5 %
KATE	- 1 605	- 2 082	82	- 2 000	- 1 592	408	-0,8 %

Konserniohjaus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on huolehtia Kalajoen kaupungin hallinnon ja toiminnan johtamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kaupunginhallituksen alle varatusta hankemäärärahasta siirrettiin osa muille palveluille, mutta valtaosaan varatusta määrärahasta ei kohdistunut hankkeita vuonna 2024.

Konserniohjauksen alle on kirjattu sellaiset ict-menot, jotka palvelevat koko kaupunkia/kaupunkikonsernia. Lisäksi yhteisten vakuutusten kustannukset ovat konserniohjauksen alla. Jokainen kaupunki osallistuu veronkannon kustannuksiin, Kalajoen kaupungin osuus n. 0,12 M€ on kirjattu konserniohjauksen alle.

Luottotappioita kirjattiin n. 60 000 eurolla.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	93	822	- 140	683	200	- 483	114,0 %
KULUT	- 1 093	- 2 287	222	- 2 065	- 1 304	762	19,3 %
KATE	- 999	- 1 465	82	- 1 382	- 1 104	278	10,5 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	94	822	- 140	683	202	- 481	115,0 %
KULUT	- 1 145	- 2 335	222	- 2 113	- 1 353	761	18,1 %
KATE	- 1 051	- 1 513	82	- 1 431	- 1 151	280	9,5 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-61	-63	-100	-60	-113	-90

Henkilöstöohjaus

Toiminta-ajatus

Henkilöstöohjaus on keskitetty sisäinen tukipalvelu, jonka tehtävänä on tukea organisaation johtoa ja esihenkilöitä päivittäisessä henkilöstötyössä ja palkanlaskennassa. Henkilöstöohjauksen vastuulla on ylläpitää yhtenäisiä käytäntöjä, mitä tulee työ- ja virkaehtosopimusten tulkintaan, henkilöstöä koskevaan ohjeistukseen ja palkkaukseen. Lisäksi se vastaa strategisesta henkilöstötyöstä, kuten johtamisen, esihenkilötoiminnan ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemisesta yhteistyössä palvelujen, työterveyshuollon ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

Henkilöstöohjaus valmistelee ja esittelee henkilöstöä koskevat asiat kaupunginhallituksen henkilöstöjaoston päätettäväksi sekä antaa lausunnon kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvista henkilöstöä ja resursointia koskevista asioista. Henkilöstöohjaus vastaa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yt-toimikunnassa. Pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutettu kokoontuvat epävirallisempana työryhmänä hallintojohtajan/työsuojelupäällikön johdolla. Yhteistoimintaan kuuluvat henkilöstöetuudet, joiden tavoitteena on kannustaa henkilöstöä omaehtoiseen työkyvyn ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Henkilöstön kehittämiseen varatut määrärahat kohdennetaan työntekijöiden osaamisen kehittämiseen ja esihenkilötyön kehittämiseen. Alkuvuodesta kilpailutettiin konsernin työterveyshuollon palvelut ja Mehiläinen Oy aloitti työterveyshuollon toimijana 1.6. Kalajoen kaupunkikonsernin työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Hallintojohtaja vastasi henkilöstöasioista kevään ajan, kunnes hallintojohtajan siirtyessä toisen työnantajan palvelukseen hallinto järjestettiin uudelleen perustamalla hallintopäällikön ja henkilöstöjohtajan virat. Henkilöstöjohtajana marraskuun alussa aloitti Iis Viinikainen. Talousjohtaja

toimi vs. henkilöstöjohtajana kesä-lokakuun välisen ajan.

Vuoden aikana havaittiin työterveyshuoltomenojen raju muutos siten, että työntekijää kohden työterveyshuolto menot nousivat yli 1000 euroon (aiemmin n. 500 €/työntekijä). Syksyn ajan tilannetta analysoitiin mittavasti sekä neuvoteltiin palvelutuottajan kanssa. Työterveyshuoltosopimukseen oli perusteltua tehdä muutoksia 1.1.2025 alkaen. Muutoksia tehtiin sekä palveluntuottajan tapaan tarjota palvelua (mm. digiklinikan käyttöönotto ja tiiviimmät lääkäriajat) sekä sopimuksen sisällölliseen laajuuteen (mm. labrapaketti).

Alkuvuonna työehtosopimusten kehittämisohjelmaerät, yleiskorotukset ja paikalliset järjestelyerät työllistivät palkkahallintoa mittavasti.

Työajanseurantajärjestelmä Nepton otettiin vaiheittain käyttöön 2024 aikana. Käyttöönoton myötä prosesseja ja käytäntöjä tarkasteltiin ja selkeytettiin.

Työsuhdepyöräetua on käytetty mukavasti ja edun on ottanut 11 % henkilöstöstä. Kaiken kaikkiaan liikunta- ja kulttuurisuhde-edut olivat varsin käytettyjä vuoden aikana.

Hallintopalveluille järjestettiin henkilöstökyselyn tuloksia vastaamaan Hälsan tiimivalmennus sisältäen Workplace Big Five -arvioinnin. Valmennuksen jälkeen palvelussa on aloitettu yhä syvempi yhteistyön kehittäminen.

Syksyllä järjestettiin henkilöstölle liikunnallinen iltapäivä Safaritalon maastossa.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	160	152		152	168	16	4,7 %
KULUT	- 811	- 678		- 678	- 1 016	- 338	25,2 %
KATE	- 651	- 526		- 526	- 848	- 322	30,3 %
Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	837	676		676	1 066	390	27,3 %
KULUT	- 856	- 722		- 722	- 1 061	- 339	23,9 %
KATE	- 20	- 46		- 46	4	51	-121,5 %
Nettomenojen kehitys		TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas		-64	-75	-70	-53	-43	-69

Talousohjaus

Toiminta-ajatus

Talousohjaus vastaa kaupungin taloushallinnon tehtäväalueesta sisältäen kirjanpidon, maksuliikenteen, kassavalmiuden ja lainanhallinnan, myynti- ja ostoreskontran siltä osin kuin niitä ei ole hajautettu, sijoitustoiminnan, talouden sekä väestö- ja elinkeinorakenteen tietohuollon sekä avustaa kaupungin strategisessa ja operatiivisessa suunnittelussa. Talousohjaus kokoaa ja valmistelee vuosittain talousarvion, osavuositarkastukset ja tilinpäätöksen.

Talousohjaus tuotti palveluita kaupungille ja sen konserniyhtiöille sekä Merijärven kunnalle ja JOKI-ICT Oy:lle.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Talousohjauksen vuoden 2024 painopisteenä oli vakiinnuttaa uusi ostolaskujen kierrätysjärjestelmä tekoälyineen ja sitä kautta vapauttaa manuaalista työtä asiantuntijatyöhön. Työssä onnistuttiin, osa laskuista menee sekunneissa kirjanpitoon ja mm. ostolaskujen kiertoaika on laskenut reiluun 2 päivään (aiemmin yli 10 päivää). Lisäksi kehitettiin yhdessä maankäyttöpalveluiden kanssa maanvuokralaskutuksen prosessia, jonka kehitystyö jatkuu yhä. Kehityksellä tavoitellaan yhä automaattisempaa laskutusta sekä indeksitarkastuksia.

Taloushallinto tuki mittavasti mm. Kalajoen Kuitu Oy:n osakekannan myynnissä kevään ajan. Syksyllä Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n talouden tehtävät siirtyivät talousohjaukseen yhtiön henkilön eläköitymisen myötä sekä otti enemmän talouden tehtäviä isännöitsijän siirtyessä toiseen organisaatioon KOY Kalajoentie 5 ja KOY Kasarmintien Päiväkodin osalta.

Tiedolla johtamisen osalta kehitettiin tilastointia, raportointia sekä mittaristoja. Loppuvuodesta kehitettiin HR-mittaristo yhdessä henkilöstöohjauksen kanssa. Useamman vuoden projektina jatkui kuntaERP-kehitystyöhön osallistuminen.

Vuoden aikana tehtiin ulkopuolisen toimijan taholta tilikausien 2021–2023 ostolaskujen jatkoanalysointi ja -auditointi. Auditoinnissa löytyi verottajalta takaisin haettavaa, josta ulkopuolisen tahon palkkio oli 50 %.

Taloushallintopalvelut tuotettiin tehokkaasti ja laadukkaasti. Konsernin ulkopuolisina asiakkaina jatkavat Merijärven kunta ja Joki ICT Oy. Määrärahat riittivät toimintaan.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	125	122		122	128	6	2,5 %
KULUT	- 754	- 697		- 697	- 647	50	-14,2 %
KATE	- 630	- 575		- 575	- 519	56	-17,6 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	700	696		696	706	9	0,8 %
KULUT	- 808	- 748		- 748	- 698	50	-13,7 %
KATE	- 108	- 52		- 52	8	60	-107,3 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-38	-39	-45	-51	-47	-42

Yleishallinto

Toiminta-ajatus

Yleishallinto toimii kaupunginjohtajan apuna kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Yleishallinto vastaa keskusarkistosta ja ohjaa asiakirjanhallintoa. Yleishallintoon kuuluu kunnallinen edunvalvonta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Yleishallinnossa yksi keskeisistä tavoitteista on ollut tiedonhallinnan ja sähköisen asiakirjahallinnon kehittäminen vastaamaan tiedonhallintalain asettamia vaatimuksia. Organisaation kokonaisvaltaista tiedonhallintaa kehitetään yhdessä tietohallinnon kanssa ja tämän kehitystyön mahdollistamiseksi yleishallinnon henkilöstöresursseja on vuoden aikana vahvistettu.

Erillisen asiakirjojen pitkäaikaissäilytys- ja arkistointijärjestelmän käyttöönottoa on valmisteltu vuoden aikana täydentämällä tiedonohjaussuunnitelmaa ja siinä olevia asiakirjoihin liittyviä kuvailu- eli metatietoja. Säilytys- ja arkistointijärjestelmän käyttöönottoon liittyvät valmistelutoimet jatkuvat edelleen vuonna 2025.

Keväällä pidettiin kaksikierroksiset presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit, joissa yleishallinto vastasi ennakkoäänestysten ja vaalipäivän äänestysten järjestämisestä.

Hallintojohtajan virka lakkautettiin kevään aikana. Hallinto järjestettiin uudelleen perustamalla hallintopäällikön ja henkilöstöjohtajan virat.

Yleishallinnon toiminta on kokonaiskuvassa toteutunut myönnetyn määrärahan mukaisesti.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	4	1		1	4	3	-14,6 %
KULUT	- 512	- 445		- 445	- 457	- 12	-10,8 %
KATE	- 508	- 445		- 445	- 453	- 9	-10,7 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	133	49		49	61	11	-54,3 %
KULUT	- 591	- 521		- 521	- 526	- 5	-11,0 %
KATE	- 458	- 472		- 472	- 465	7	1,6 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-45	-39	-42	-34	-36	-37

Tietohallinto

Toiminta-ajatus

Tietohallinnon tehtävänä on tukea muita yksiköitä, vastata kaupungin ICT-ratkaisujen toimivuudesta ja mahdollistaa muiden yksiköiden häiriötön palvelutuotanto. Tietohallinnon tehtäviin kuuluu myös kansallisen lainsäädännön seuraaminen ja sen vaatimusten täyttäminen. Tietohallinto vastaa myös kaupungin tietoturvan toteutumisesta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Vuoden 2024 aikana tietohallinto toteutti perustehtävänsä tietotekniikan tuki- ja ylläpitopalveluita In-house-kumppanin avulla. Tiedonhallintatyön, tietoturvaohjeistojen ja käyttäjähallinnan kehittämisen lisäksi, tietohallinto jatkoi vanhentuneiden käyttöjärjestelmien uusintaa sekä vuodelta 2023 jatkunutta työajan seurannan projektia. Tietohallinto on myös uusinnut kaupungin kokoustekniikkaa, kehittänyt sisäistä viestintää, kaupungin pysäköinninvalvontasovelluksen ja toteuttanut tekoälypilotointeja. Kaupungin digikehitysryhmän avulla tietohallinto kehitti sisäisiä työvälineohjeita tukemaan ja tehostamaan työntekijöiden päivittäistä työtä.

Kohonneista toimittajakustannuksista huolimatta, tietohallinto pystyi toimimaan suunniteltujen määrärahojen puitteissa. Lisäksi kuluissa näkyvät työajanseurantajärjestelmän käyttöönoton jatkuminen vuodelle 2024.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	301	24		24	25	1	-91,6 %
KULUT	- 1 117	- 914		- 914	- 904	10	-19,0 %
KATE	- 815	- 889		- 889	- 879	11	7,8 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 197	962		962	963	1	-19,6 %
KULUT	- 1 166	- 961		- 961	- 951	11	-18,5 %
KATE	32	1		1	12	12	-61,3 %
Nettomenojen kehitys		TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas		-68	-67	-69	-66	-73	-72

9.1.2 Kehittämispalvelut

Strategiset painopisteet

1. TE2024-uudistus

Kehittämispalveluiden painopisteenä on uudistuksen valmistelu muodostettavan työllisyysalueen yhtenä keskuskaupunkina ja työvoimaviranomaisena. Tavoitteena on, että Kalajoki tuottaa Kalajoen, Alavieskan ja Merijärven lähipalvelut sekä joitakin koko työllisyysalueen keskitettyjä palveluita. Toimenpiteenä on lakisääteisten TE-palveluiden uuden toimintamallin kehittäminen sekä työnhakija-asiakkaille että työnantaja- ja yritysasiakkaille yhteistyössä työllisyysalueen kanssa. Tavoitteena on myös lakisääteisten työllisyyspalveluiden yhteensovittaminen kunnan muiden palveluiden kanssa. Toimenpiteenä kehitetään, pilotoidaan ja toteutetaan uudistukseen liittyviä ketteriä kokeiluja.

2. Kotouttamisen toimintamalli

Kotouttamisen toimintamallin rakentamiseksi kehitetään lakisääteisten kotouttamispalveluiden palvelupolkuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toimenpiteenä on International House Kalajoki -toiminnan käynnistäminen ja kehittäminen. Sen kautta tarjotaan palveluita maahanmuuttajille maahantulosyistä riippumatta. Työnantajia tuetaan ulkomaisen työvoiman rekrytoinneissa ja työllistämisessä.

3. Maaseudun kehittäminen

Toiminnan painopisteenä on Kalajoen ja yhteistoiminta-alueen maaseutustrategian mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen. Maaseutustrategian pohjalta laaditaan toimenpideohjelma, joka ohjaa maaseudun kehittämistoimia (esim. tuotantoalakohtaiset tilaisuudet, viljelijäkoulutukset, ajankohtaisinfot, hanke- ja valmiussuunnittelu). Toimenpiteiden toteuttamisesta ja vastuutuksesta sovitaan henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Maaseudun kehittäminen huomioidaan osana henkilöstön työtehtäviä ja uusia rekrytointeja.

4. Työvoiman saatavuuden parantaminen

Kehittämispalveluiden painopisteenä on alueen työnantajien avoimien työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamisen lisääminen ja työvoiman saatavuuden parantaminen. RekryOpo-hankkeessa toteutettavat toimenpiteet auttavat työnantajia oman rekrytointiosaamisen kehittämisessä, työpaikkojen näkyväksi tekemisessä, työnantajamielikuvan ja työntekijöiden pitovoiman kehittämisessä sekä rekrytointien onnistumisessa. Duuniportti-hankkeen toteutuksen keskiössä on osaavan työvoiman saaminen avoimiin työpaikkoihin ja välineinä erilaiset toimenpiteet, kokeilut ja pilotit työnantajien sekä työntekijöiden, työnhakijoiden, maahanmuuttajien, opiskelijoiden ja valmistuvien kohtaamiseen.

5. Työpaikkamäärän kasvu

Tavoitteena on myönteinen työpaikkakehitys, jota tuetaan mm. käynnistämällä hautomo- ja kiihdyttämöpalvelut, kehittämällä yrityksen perustamisen palveluita, edistämällä yritysten omistajanvaihdoksia sekä hakemalla aktiivisesti Kalajoelle uusia sijoittuvia yrityksiä tai yritysten toimipisteitä.

Tilannekatsaus 31.12.

TE2024-uudistus

Uuden työllisyysalueen muodostaminen ja valmistelutyöt olivat kehittämispalveluiden keskeisinä toimenpiteinä vuoden 2024 aikana. Valmistelussa korostettiin lähipalveluiden tuottamista alueen kuntiin. Valmistelussa sovittiin työllisyysalueen toimintamallista, rakenteesta, resursseista, palveluista ja toimintatavoista. Kalajoki toimii yhtenä työllisyysalueen työnantajakuntana. Työllisyyden kuntakokeilussa saadut kokemukset olivat tärkeänä pohjana työllisyysalueen valmistelutyössä ja lakisääteisten työllisyyspalveluiden yhteensovittamisessa kunnan muiden palveluiden kanssa.

Kotouttamisen toimintamalli

Kotoutumispalveluiden kokonaisvastuu siirtyi kaupungille. Toimintamallin rakentamiseksi kehitettiin lakisääteisten kotouttamispalveluiden palvelupolkuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kotoutumisohjelma laadittiin yhteistyössä kototiimin kanssa tukemaan kotoutumisen alkuvaiheita. Palvelujen avulla edistetään maahanmuuttajan kotoutumista, työllisyyttä tai yrittäjyyttä, osaamista ja työelämävalmiuksia. Kotoutumispalvelut toteutti ohjausta ja neuvontaa, järjesti infoja maahanmuuttajille ja yhdessä muiden toimijoiden kanssa tapahtumia (Pakkaskarnevaali, kansainvälinen ravintolapäivä, suomalaisen joulun tapahtuma). Tapahtumien avulla edistetään hyvien väestösuhteiden luomista asukkaiden välillä. International House -toimintaa kehitettiin luomalla viikko-ohjelma lapsille ja aikuisille, mahdollisuus kielen opiskeluun ja HelpHour-vastaanotto ilman ajanvarausta.

Maaseudun kehittäminen

Alkuvuodesta järjestetty perunapäivä on vakiinnuttanut paikkansa alan suurimpien peruna-alan tapahtumissa. Toimialakohtaisena kehittämispäivänä järjestettiin loppuvuodesta maitotilojen päivä Raahessa. Kasi maaseutuhallinto on ollut esillä mm. syksyllä maatalouden tulevaisuusseminaarissa sekä osallistunut alan tapahtumiin aktiivisesti. Kalajoen ja yhteistoiminta-alueen tunnusluvut maataloustuotannossa ja ruuan tuottajana ovat saaneet hyvää palautetta. Uutena toimintana järjestettiin viljelijöiden kahvittelaisuudet syksyllä jokaisessa sopijakunnassa. Kahvittelaisuuksia kehitetään jatkossa vielä siten, että ajankohtaiskatsauksen lisäksi niihin kohdennetaan tietoiskuja teemoittain. Kyläiltoja järjestettiin kahdella kylällä ja kyläiltojen seuranta / tsekkauksipalaveri pidettiin syksyllä niiden kyläiltojen osalta, joissa kyläillat on jo pidetty.

Työvoiman saatavuuden parantaminen

Yleinen työllisyystilanne on haastanut yritysten uusia rekrytointeja. RekryOpo-hankkeessa toteutettiin toimenpiteitä, jotka auttoivat työnantajia oman rekrytointiosaamisen kehittämisessä, työpaikkojen näkyväksi tekemisessä, työnantajamielikuvan kehittämisessä ja rekrytointien onnistumisessa. Työllisyyspalveluissa tehtiin aktiivista työnvälitystä ja ohjausta työhön. Vuoden aikana järjestettiin rekrytointitapahtumia (rekrytointimessut, pikahaastattelut, infoja työnantajien ja työntekijöiden kohtaamiseen). Nuorten ja työnantajien kohtaamista edistettiin kesätyötapahtuman ja yritysten avointen ovien päivän järjestämisellä. International House vahvisti maahanmuuttajien mahdollisuutta työnantajien kohtaamiseen ja työllistymiseen. Työllisyysalueen valmistelussa tärkeäksi painopisteeeksi nostettiin yritys- ja työnantajapalveluihin keskittyvän asiantuntijatehtävän perustaminen jokaiseen työnantajakuntaan.

Työpaikkamäärän kasvu

Työpaikkamäärän kasvua tuettiin yrityspalveluissa käynnistämällä hautomopalvelut, kehittämällä yrityksen perustamisen ja kasvun palveluita sekä edistämällä yritysten omistajanvaihdoksia. Kalajoen sataman yrityspuiston toimintaympäristöä kehitettiin, mikä mahdollistaa lähitulevaisuudessa uusien sijoittuvien yritysten ja työpaikkojen kasvun alueella. Jylkän sähköaseman ympäristön kehittämisen valmistelutyöt aloitettiin. Tavoitteena on mahdollistaa alueen tuleva käyttö energiahankkeiden ja paljon energiaa hyödyntävän teollisuuden sijoittumisalueena. Syksyn aikana käynnistettiin uusi strateginen työryhmä, joka keskittyy työpaikkamäärän kasvun lisäämiseen tähtääviin toimenpiteisiin.

Hankkeet

RekryOpo auttoi yritysten rekryprosessien sujuvoittamisessa, työpaikkojen näkyväksi tekemisessä ja rekryosaamisen kehittämisessä (työpajat, valmennukset, tapahtumat). Kontaktoitiin 160 yritystä, joista palveluja hyödynsi 70. Työpaikkojen syntymiseen myötävaikutettiin viidessä rekryprosessissa ja rekrytapahtumien kautta kymmenissä.

VATUPASSI–Vastuullinen tulevaisuus toteutti neljä vastuullisuuden perusvalmennusryhmää, joihin osallistui 41 yritystä. Yrityksiä tavattiin vastuullisuuden tilannekartoituksen, muiden vastuullisuusasioiden ja yrityksen kehittämisen merkeissä. Toimenpiteisiin osallistui 87 henkilöä.

VAU!START+ rakentaa yrityshautomopalveluiden toimintamallia. Alkavat ja toimivat yrittäjät saivat tukea uuden tuotteen/palvelun tai innovaation kaupallistamiseen. Osallistujia sparrattiin hakemaan rahoitusta idean testaamiseen ja lanseeraamaan uusia tuotteita/palveluita. Jedun kanssa toteutettiin yrittäjyyskasvatusta ja järjestettiin yritysideoakilpailu.

Tupla KIT järjesti syksyllä kolme työpajaa, joihin osallistui 11 yritystä. Työpajojen ja sparrauksen myötä yritykset päivittivät strategioitaan ja toimintasuunnitelmiaan kasvutavoitteisesti. Toiminta lisäsi osallistujien osaamista ja auttoi tunnistamaan uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia.

Bothnian Coastal Routen saavutuksia olivat kestävyuden edistäminen, matkailukaupan näkyvyyden lisääminen ja verkostoituminen. Sertifiointiprosessit käynnistettiin useissa yrityksissä. Verkkosivusto ja useat myyntitapahtumat lisäsivät matkailualueen kiinnostusta.

Ohjaamotoimintaa kehitettiin hyvinvointialueen kanssa ohjaten alle 30-vuotiaita töihin, koulutukseen ja tarvittaviin palveluihin. TEM:n kannustinmallin rahoituksella palkatun sairaanhoitajan avulla mahdollistettiin nuorille matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelut.

Kalajoki Menu aloitti toiminnan lokakuun alussa. Hankkeen alussa on päästy sidosryhmätyöskentelyn myötä hyvin sisälle paikalliseen tuotantoon ja ruokakulttuuriin.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 020	1 041		1 041	849	- 192	-16,8 %
VAL OM. KÄYTT.	1				7	7	851,5 %
KULUT	- 2 193	- 2 697		- 2 697	- 2 075	622	-5,4 %
KATE	- 1 172	- 1 656		- 1 656	- 1 219	437	4,0 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 021	1 041		1 041	849	- 192	-16,8 %
VAL OM. KÄYTT.	1				7	7	851,5 %
KULUT	- 2 400	- 2 884		- 2 884	- 2 285	600	-4,8 %
KATE	- 1 378	- 1 843		- 1 843	- 1 428	415	3,6 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-42	-70	-116	-120	-135	-99

Riskit

ICT

Riski	KEHITTÄMISPALVELUT: Tietoturvariski	4
Arvio	Toiminnassa ei ole havaittu toteutuneita tietoturvariskejä. Henkilöstö on toiminut tietoturvaohjeistuksen mukaisesti, eikä salassapidettävää tietoa ole joutunut sivullisten saataville. Tietojen käsittelyjärjestelmään ei ole kohdistunut verkkohyökkäystä eikä haittaohjelmatartuntaa. Hakemustietojen käsittely on ollut huolellista ja tietoturvallista.	
Toimenpide	Tietoturvariskien ennakoinniseksi ja välttämiseksi henkilöstöä ohjeistetaan eri tilanteiden varalta. Maaseutuhallinnossa on vuosittain ylläpidettävä ja raportoitava tietoturvariskien hallinta- ja seurantajärjestelmä.	

KAAVOITUS- JA ELINVOIMALAUTAKUNTA

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 020	1 041		1 041	849	- 192	-16,8 %
VAL OM. KÄYTT.	1				7	7	851,5 %
KULUT	- 2 193	- 2 697		- 2 697	- 2 075	622	-5,4 %
KATE	- 1 172	- 1 656		- 1 656	- 1 219	437	4,0 %
Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 021	1 041		1 041	849	- 192	-16,8 %
VAL OM. KÄYTT.	1				7	7	851,5 %
KULUT	- 2 400	- 2 884		- 2 884	- 2 285	600	-4,8 %
KATE	- 1 378	- 1 843		- 1 843	- 1 428	415	3,6 %

Elinkeinopalvelut

Toiminta-ajatus

Elinkeinopalvelut toteuttaa elinkeinojen edistämistoimenpiteitä keskittymällä yritys- ja elinkeinoneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen ja rahoitukseen, yritysten toimitilaratkaisujen selvittämiseen, yhteistyöverkoston toimintaan sekä päätöksenteon valmisteluun elinkeinojen kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Elinkeinopalvelut vastaa kotoutumispalvelujen järjestämisestä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Keskeiset onnistumiset

Tupla KIT-hanke sai rahoituspäätöksen. Hanke mahdollisti yhden yritysasiiantuntijaresurssin yritysten kasvu- ja kehittämishankkeiden edistämiseen. Yhteistyössä yrityspalvelukeskuksen toimialueen yrittäjähdistysten kanssa suunniteltiin Yrittäjyydestä elinvoimaa -hanke, joka sai myönteisen rahoituspäätöksen Rieska-Leaderiltä. Hankkeen tavoitteena on kehittää sekä yrittäjähdistysten välistä että yrittäjähdistysten ja alueen kuntien välistä yhteistyötä. Molemmat hankkeet käynnistyvät syyskaudella. Yrityspalvelujen palvelukohtaisissa palautekyselyissä saavutettiin erinomaisia tuloksia.

Kotoutumisen lakisääteisten palveluiden järjestäminen siirtyi kuntien vastuulle vuoden alusta.

Lakisääteisten palvelujen piirissä oli kuukausittain 60–70 asiakasta. Kotopalvelujen palveluprosesseja on kehitetty yhteistyössä palveluihin osallistuvien tahojen kanssa. Duuniportti-hankkeessa on kehitetty International House Kalajoki -toimintamallia. Uusina palveluina on aloitettu mm. InfoHour ja HelpHour maahanmuuttajille.

Farmari-maaseutunäyttely järjestetään Kalajoella matkailukeskuksessa lentokentän alueella vuonna 2026. Tapahtuman kävijämäärät ovat olleet kymmeniätuhansia ja näytteilleasettajiakin on odotettavissa satoja. Tapahtuman saaminen Kalajoelle on ollut usean tahon yhteistyön tulos. Matkailukeskuksen

palvelu- ja majoitustarjonnan laajuus ja monipuolisuus sekä riittävä käytettävissä oleva tapahtuma-alue oli tapahtuman sijoittumisessa keskeisessä roolissa, kuten myös Kalajoen merkittävyys monipuolisen alkutuotannon keskittymänä.

Poikkeavuudet

Etenkin loppuvuotta haastoi yleinen elinkeinoelämän taloustilanne. Haasteita toivat lähinnä työpaikkojen syntymisen ja rekrytointien edistämisen näkökulmasta vaikea työllisyyden ja talouden suhdanne. Etenkin puu- ja rakennustuoteteollisuudessa sekä rakentamisen toimialalla ei juuri uusia rekrytointeja toteutettu ja olemassa olevien työntekijöiden osalta jouduttiin osittain turvautumaan lomautuksiin.

Määrärahojen riittävyys

Määrärahojen käyttö toteutui pääosin talousarviossa suunnitellun mukaisesti. Kansainvälisen toiminnan tuottoihin ei talousarviovaiheessa varattu määrärahaa, mutta vuoden aikana saatiin valtiontukea kotoutumispalvelujen järjestämiseen. Kansainvälisyyskoordinaattorin täydestä työpanoksesta puolet voitiin kohdistaa Duuniportti-hankkeen toteutukseen. Kehittämishankevarauksesta jäi käyttämättä lähes puolet ja tuotot toteutuivat arvioitua suurempana.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Perustetut yritykset kpl	93	68	85	78
Uudet omistajanvaihdosprosessit kpl	22	9	15	9
Yritystuet €	316 682	1 122 117	1 500 000	414 000
Yritysten nettomäärän muutos kpl		37	10	7
Yrityspalvelujen asiakasmäärä kpl	259	291	350	359
Toteutuneet omistajanvaihdokset kpl	10	2	10	2
Toimitilajärjestelyt kpl	4	8	10	8

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	592	574		574	480	- 94	-18,9 %
KULUT	- 1 115	- 1 413		- 1 413	- 993	420	-10,9 %
KATE	- 523	- 840		- 840	- 513	326	-1,9 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	592	574		574	480	- 94	-18,9 %
KULUT	- 1 170	- 1 462		- 1 462	- 1 050	412	-10,3 %
KATE	- 579	- 889		- 889	- 570	318	-1,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-59	-73	-72	-68	-68	-42

Maaseutupalvelut

Toiminta-ajatus

Maaseutupalvelut toteuttaa maksajavirastotehtäviä KaSi-yhteistoiminta-alueella.

Maksajavirastotehtävät järjestetään Maaseutuviraston kanssa allekirjoitetussa maksajavirastosopimuksessa asetettujen palvelutavoitteiden ja muiden edellytysten mukaisesti. Näihin kuuluvat mm. tuenhakijoiden riittävä koulutus sekä hakemusten, maksujen ja takaisinperintöjen käsittely annettujen määräaikojen puitteissa.

Maksajavirastotehtävien lisäksi maaseutupalvelut vastaa maaseudun ja kylien kehittämisestä toimialueellaan, johon kuuluvat Alavieskan, Merijärven, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat sekä Raahen ja Kalajoen kaupungit. Maaseutupalvelut vastaa maaseudun kehittämisestä ja Kalajoen maaseutustrategian toteuttamisesta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Keskeiset onnistumiset

Yhteistoiminta-alueen viljelijöille järjestettiin koulutuksia jokaisessa sopijakunnassa. Tilaisuuksiin osallistui 261 henkilöä. Päätukihakua ja haun aikainen neuvonta ja tuki onnistuivat hyvin. Itse järjestettyjen koulutusten lisäksi maaseutupalveluiden henkilöstö on osallistunut maakunnallisten webinaarien alustusten pitämiseen. Alkuvuodesta järjestetty kehittämisspäivä perunatiloille keräsi 81 osallistujaa. Loppuvuonna järjestettiin maitotilojen kehittämisspäivä Raahessa. Uutena toimintana järjestettiin viljelijöiden kahvitilaisuudet. Kyläillat järjestettiin Tomujoella ja Tyngällä. Lokakuussa pidettiin kyläilloissa sovittujen asioiden ja toimenpiteiden seurantapalaveri niiden kylien osalta, joissa kyläillat on jo pidetty. Seurantapalaverit ovat myös saaneet hyvän palautteen kylätoimijoilta. Kylien toiminta-avustusmäärärahat käytettiin kokonaan. Maaseutuasiamiehen rekrytointi saatiin valmiiksi ennen kesälomakauden alkua.

Helmikuussa järjestettiin Kalajoen yhteistoiminta-alueen aloitteesta Pohjois-Pohjanmaan maataloushallinnon valmiusharjoitus, jossa testattiin miten poikkeustilanteessa viranomaisen toimintavalmius ja yhteistyö todellisuudessa käynnistyisi. Valmiussuunnitelman valmistelun yhteydessä todettiin myös, että alueellisten häiriötilanteiden harjoittelu ja toiminnan yhteensovittaminen kokonaisuudessaan olisi tarpeellista. Harjoitus sujui hyvin ja johti maakunnallisen valmiuden osalta jatkotoimenpiteisiin.

Kalajoki Menu -hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen ja hankkeen toimenpiteet aloitettiin syksyllä. Hanke pääsi käynnistymään projektipäällikön rekrytoinnin myötä lokakuun alussa.

Määrärahojen riittävyys

Verrattaessa koko maaseutupalveluiden talousarviota toteumaan, ulkoiset tulot alittuivat noin 127 000 € ja menot alittuivat noin 206 000 €. Puolet alituksista johtui siitä, että talousarvion hankevarauksessa oli varauduttu palveluiden ostojen lisäksi koko vuoden kestävään yhden henkilön palkkakustannuksiin. Hankevarauksista toteutunut Kalajoki-Menu hanke aloitti toiminnan lokakuun alusta. Toinen puoli

alituksista johtui maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kulujen alittumisesta, jolloin myös tuotot alittuivat.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
1 MAASEUTUHALLLINTO				
Investointirahoitus	2 168 581	1 159 762	3 500 000	3 940 718
Keskimääräinen tilakoko Kalajoki, ha	61	64	65	68
Maataloustulo Kalajoki, euroa	57 680 000	66 720 000	60 000 000	64 720 000
Keskimääräinen tilakoko YTA, ha	68	72	73	75
Maataloustulo YTA, euroa	160 970 000	181 970 000	165 000 000	176 570 000
Eu- ja kansalliset tuet Kalajoki euroa	16 394 000	14 234 331	15 500 000	15 099 869
SPV-kaupat Kalajoki, kpl	2	2	3	3
Eu- ja kansalliset tuet YTA, euroa	52 951 000	45 760 001	51 000 000	49 675 636
SPV-kaupat YTA, kpl	5	4	6	7
Maidontuotanto l/vuosi	27 179 000	26 533 653	27 000 000	26 605 798
Naudanlihantuotanto kg/vuosi	1 403 555	1 427 411	1 400 000	1 478 807
Sianlihan tuotanto kg/vuosi	3 500 000	3 628 743	3 600 000	3 477 718
Aktivointi- ja koulutustilaisuudet kpl		6	4	14
Aktivointi ja koulutustilaisuuksiin osallistujat kpl		360	100	417
Maatalousyritysten lkm, Kalajoki	272	261	255	247
Maatalousyritysten lkm, YTA	867	826	800	802

Tilinpäätöksessä käytetyt viimeisimmät maataloustulot sekä tuotantomäärät Kalajoelta ja YTA-alueelta ovat vuodelta 2023.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	329	407		407	280	- 127	-15,0 %
VAL OM. KÄYTT.	1				7	7	851,5 %
KULUT	- 502	- 629		- 629	- 423	206	-15,9 %
KATE	- 172	- 222		- 222	- 136	86	-21,2 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	330	407		407	280	- 126	-15,1 %
VAL OM. KÄYTT.	1				7	7	851,5 %
KULUT	- 555	- 677		- 677	- 479	198	-13,7 %
KATE	- 224	- 270		- 270	- 192	79	-14,5 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	18	3	6	-14	-18	-11

Työllisyyspalvelut

Toiminta-ajatus

Kalajoen työllisyyspalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työllisyyttä ja työllistymistä alueella tarjoamalla monipuolisia palveluita ja tukitoimia työnhakijoille ja työnantajille. Toiminnan tavoitteena on työllistymisen edellytysten parantaminen ja yksilöiden tukeminen kohti työelämää ja työllistymistä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kalajoen kaupunki oli mukana Jokilaaksojen työllisyyden kuntakokeilussa, joka päättyi 31.12.2024 työllisyysalueiden toiminnan käynnistyessä vuoden vaihteessa. Työllisyyden kuntakokeilun asiakkaana olivat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat, maahanmuuttajat ja vieraskieliset sekä Kelan peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea saavat työnhakijat. Työllisyyden kuntakokeilussa tarjottiin asiakkaille lähipalveluita ja Kalajoki tuotti lähipalvelut myös Merijärven asiakkaille. Kuntakokeilussa myönnettiin aloittavien yrittäjien starttirahoja ja työnantajille palkkatukia työllistämiseen. Kuntakokeilussa tehtiin tiivistä yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Työllisyyden kuntakokeilusta saadut kokemukset olivat tärkeänä pohjana uuden Ylivieska, Kalajoki, Nivala -työllisyysalueen valmistelussa. Kehittämistyön painopiste oli työllisyysalueen valmistelussa. Valmistelutyöhön saatiin joulukuussa 2024 erillinen Työ- ja elinkeinoministeriön valmistelutuki, joka näkyy toimintatuloissa. Valmistelutuki ei ollut tiedossa talousarviota tehdessä.

Työllisyyspalvelut tuki kalajokisten nuorten työllistymistä ja tutustumista työelämään kesätyöseteleillä sekä Ohjaamon palveluilla. Alle 30-vuotiaiden Ohjaamossa työskenteli kaupungin 50 % ohjaamotyöntekijä sekä Työ- ja elinkeinoministeriön Ohjaamojen kannustinmallin rahoituksella palkattu hyvinvointialueen sairaanhoitaja. Vuonna 2024 työllisyyspalveluiden talousarvioon sisältyi lisäksi kaupungin palkkatukityöllistäminen, velvoitetyöllistäminen sekä kuntien työmarkkinatuen kuntaosuudet. Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi talousarvioon varatusta, kuten riskinä ennakoitiin. Kasvuun vaikutti työnantajien taloudellisten tilanteiden vuoksi kasvanut työttömyys, lomautukset ja sen myötä pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Haasteena oli myös hyvinvointialueen järjestämisen kuntouttavan työtoiminnan paikkojen saatavuus ja palvelussa olevien määrän vähentyminen.

Velvoitetyöllistämiseen tuli lakimuutos 2.9.2024 alkaen, jolloin kuntien velvoitetyöllistämisestä luovuttiin. Velvoitetyöhön varattuja määrärahoja jäi muutoksesta johtuen käyttämättä, mikä vaikutti myös palkkatukituloihin.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nuorten kesätyösetelit kpl		80	80	80
Nuorten kesätyösetelituki €	14 000	16 600	16 000	15 500
Työllisyys Hankkeet kpl		2	1	1
Saadut palkkatuet €		53 274	60 000	27 157

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	100	61		61	89	28	-10,7 %
KULUT	- 578	- 655		- 655	- 659	- 4	14,0 %
KATE	- 478	- 594		- 594	- 570	24	19,2 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	100	61		61	89	28	-10,7 %
KULUT	- 677	- 745		- 745	- 756	- 11	11,6 %
KATE	- 578	- 684		- 684	- 667	18	15,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas			-50	-39	-48	-46

SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 797	1 374	140	1 513	1 633	120	-9,1 %
KULUT	- 25 158	- 25 974	- 275	- 26 249	- 25 995	254	3,3 %
KATE	- 23 361	- 24 600	- 135	- 24 736	- 24 361	374	4,3 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	2 103	1 586	140	1 725	1 736	10	-17,4 %
KULUT	- 37 176	- 38 085	- 275	- 38 360	- 37 892	468	1,9 %
KATE	- 35 073	- 36 499	- 135	- 36 635	- 36 156	478	3,1 %

9.1.3 Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut

Strategiset painopisteet

- 1.Yhteisölliseen opiskeluhooltoon panostetaan moniammatillisella yhteistyöllä osallistaen oppilaita ja koteja. Sen avulla voidaan tarttua erityisesti yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden aiheuttamiin ongelmiin ja pienentää koulupudokkuusriskiä. Kasvatusalan ammattilaisten keskinäistä luottamusta ja yhteistyökykyä vahvistamalla vaikutetaan työmotivaatioon ja sitä kautta valmiuteen kohdata haastavat tilanteet luottaen kollegiaaliseen tukeen.
- 2.Erityisen tuen tarpeen kasvun pysäyttäminen vaatii koko kasvatustyön kentän laajaa yhteistyötä, jossa ammattilaisilla on avainrooli. Tuloksiin päästään kodin ja koulun / varhaiskasvatuskeskuksen toimivalla vuoropuhelulla.
- 3.Merenojan koulun lisätilan tarve ja monet erityisluokat sekä toisaalta Tyngän aluekoulun oppilasmäärän voimakas pieneneminen tulevina vuosina asettavat tavoitteeksi näiden seikkojen yhteensovittamisen siten, että Tyngän terveitä ja toimivia tiloja voidaan hyödyntää täysipainoisesti.
- 4.Yksilöllisessä opiskeluhoollossa palvelujen saatavuutta ja toimivuutta kehitetään yhteistyössä Pohteen kanssa korostaen sitä, että se on yhteinen tavoitteemme.
- 5.Terveet elämäntavat, liikunnallisuus ja aktiivisuus painottuvat kasvatustyön arjessa, jota lisäksi tukevat harrastukset ja kerhotoiminta. Kulttuurin kuluttajaksi kasvattamalla edistetään terveellisten ja aktiivisten elämäntapojen omaksumista.

Tilannekatsaus 31.12.

- 1.Koulujen oppilaskunnat ovat toimineet aktiivisesti, samoin tukioppilaat. Eri organisaatioiden välinen yhteistyö on konkretisoitunut sekä moniammatillisissa yksilökohtaisissa että koulu- ja koulutuksenjärjestäjäkohtaisissa opiskeluhooltoryhmissä. Kaupungin lapsiasiainneuvostossa ja Pohteen Rannikon alueen yhteisövaikuttavuuden johtoryhmässä on kaupungin edustus.
- 2.Vuonna 2024 erityisen tuen päätöksen saaneita oppilaita oli perusopetuksessa 9,2 % oppilaista, vuonna 2023 8,2 %. Koko maassa 10,7 % vuonna 2023. Tehostetun tuen päätöksen saaneita oppilaita oli 13,2 % vuonna 2024 ja 12,8 % vuonna 2023. Koko maassa 15,3 % vuonna 2023.
- 3.Syyslukukauden 2024 alussa Merenojan koululta siirtyi kaksi erityisopetuksen pienluokkaa Tyngän aluekoulun tiloihin. Lisäksi Päiväkotia Satumajakan esiopetus luopui Pakkalan koulukiinteistön käytöstä ja siirsi toiminnan Mastotien ja Raumankarin koulun tiloihin.
- 4.Yksilöllinen opiskeluhoolto on toiminut kuraattori- ja terveydenhoitopalvelujen osalta hyvin. Näitä vaativampiin palveluihin on pitkät jonot varsinkin mielenterveys- ja lastensuojelupuolella.
- 5.Kouluilta osallistutaan aktiivisesti urheilutapahtumiin ja järjestetään myös omia. Vierailtavia esiintyjä varhaiskasvatukseen ja kouluille on saatu järjestettyä yhteistyössä kaupungin kulttuuritoimen kanssa.

Valtakunnallisia verkostoja ja tuettuja palveluja, kuten Taidetestaajat, on hyödynnetty. Kirjastojen kanssa yhteistyö lukemisen edistämiseksi on monipuolista. Lukemisen teema- ja kampanjaviikot näkyvät koulujen toiminnassa. Välituntiaktiviteetteina on kokeiltu luku-, kirjoitus-, kuvataide- ja musiikkipajoja. Varhaiskasvatuksessa ulkoilu ja liikunta ovat osa päivittäistä toimintaa, ja varhaiskasvatuksessa osallistutaan erilaisiin liikuntatempauksiin.

Hankkeet

Valtion erityisavustus yhteisöllisen opiskeluhoollon vahvistamiseen ja kehittämiseen vuosille 2024–2025, yhteensä 33 846 euroa, myönnettiin Kalajoen kaupungille käytettäväksi ajalla 1.1.2024 - 31.7.2025. Omarahoitusosuus on 30 %. Avustuksella on palkattu kouluvalmentaja 1.8.2024 - 31.7.2025.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2022–2024 on myönnetty Kalajoen kaupungille 26.10.2022. Myönnetty summa 163 000 euroa kattaa 95 % hankkeelle kirjattavista kuluista. Avustusta käytettiin ohjaaja- ja opetusresurssin lisäämiseen. Käyttöaika päättyi 31.7.2024.

Valtionavustukset vieraskielisten sekä saamen- ja romanikielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetukseen sekä heidän oman äidinkiellensä opetukseen vuonna 2023 on myönnetty ilmoitetun opetuksen määrän perusteella jälkikäteen vuonna 2024, yhteensä 16 182 euroa.

Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027 on myönnetty Kalajoen kaupungille 177 000, omarahoitusosuus 20 %. Tästä on maksettu avustuksen saajalle vuonna 2024 yhteensä 59 000 euroa. Avustusta käytetään lisähenkilöstön palkkaamiseen tuen tarpeiden perusteella.

Varhaiskasvatuksen hanke Varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden edistäminen päättyi 31.12.2024. Hankerahoituksella saatiin palkattua varhaiskasvatuksen opettaja ja varhaiskasvatuksen lastenhoitajia mahdollistamaan pienryhmätoimintaa Marttilantien päiväkodissa ja päiväkotia Satumajakassa.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	848	483		483	686	203	-19,1 %
KULUT	- 20 206	- 21 066	- 100	- 21 166	- 20 931	235	3,6 %
KATE	- 19 358	- 20 582	- 100	- 20 683	- 20 244	438	4,6 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	864	483		483	698	215	-19,2 %
KULUT	- 27 742	- 28 449	- 100	- 28 549	- 28 201	348	1,7 %
KATE	- 26 878	- 27 966	- 100	- 28 066	- 27 503	563	2,3 %
Nettomenojen kehitys							
		TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas					-1 565	-1 686	-1 650

Riskit

Menojen hallinta

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Tiloihin ja kiinteistöihin liittyvät riskit	2
Arvio	Riski on pienentynyt ratkaisulla, joiden avulla päästään eroon Vuorenkallion koulukiinteistön käytöstä Merenojan lisätilana ja Pakkalan koulukiinteistön käytöstä Himangan alueen esiopetuksen tilana. Keskustan varhaiskasvatuskeskus valmistuu ja Himangan varhaiskasvatuskeskuksen suunnittelu alkaa vuonna 2025.	
Toimenpide	Kokonaisratkaisu, joka ulottuu kaikkien koulujen ja varhaiskasvatusyksiköiden toimintaan.	

Toiminta / Prosessit

Riski	VARHAISKASVATUS- JA PERUSOPETUSPALVELUT: Osaavan henkilöstön puute.	12
Arvio	Varhaiskasvatuksen opettajista on suuri pula. Erityisopettajapula on vielä suuri, mutta merkkejä tilanteen paranemisesta on havaittavissa. Aineenopettajien tehtäviin on vähän hakijoita.	
Toimenpide	Rekrytointiprosessin aikaistaminen ja työssä menestymisen tukeminen. Tukitoimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi ja uudet ratkaisumallit.	

Varhaiskasvatuspalvelut

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut koostuvat kunnan ja yksityisten palveluntuottajien tuottamasta varhaiskasvatuksesta, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta, esiopetuksen ja esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen kokonaisuudesta. Varhaiskasvatuspalveluiden tehtävänä on tukea lasten kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia yhteistyössä vanhempien kanssa. Varhaiskasvatus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvosta, jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä. Yksilöllisyyden takaamiseksi jokaiselle lapselle tehdään henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu).

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Toimintavuoden aikana varhaiskasvatusta on järjestetty kunnallisena toimintana päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Tämän lisäksi varhaiskasvatusta on järjestetty yksityisenä toimintana ryhmäperhepäiväkodeissa ja päiväkodeissa palvelusetelillä. Esiopetusta on järjestetty kunnallisena toimintana sekä päiväkodeissa että Tyngän aluekoululla. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu vuonna 2017 syntyneille loppui kesäkuussa 2024.

Toimintavuoden aikana lasten määrä varhaiskasvatuksen piirissä on näyttäytynyt vahvana. Lasten erilaiset tuen tarpeet ovat kasvattaneet erityisvarhaiskasvatuksen tarvetta. Tuen tarpeiden ja lasten perussairauksien tuomien tuen tarpeiden lisääntymisen vuoksi varhaiskasvatuksen henkilöstön ja erityisesti varhaiskasvatuksen avustajien määrää on jouduttu lisäämään, minkä vuoksi talousarviossa osoitetut määrärahat ovat ylittyneet.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Päiväkotipaikat	358	404	303	385
Ryhmäperhepk. Kalajoki	8	0	0	0
Perhepvhitoipaikat Kalajoki	75	75	80	75
Päiväkodit läsnäolopäivät	49 645	57 239	60 006	55 093
Ryhmäperhepvähoito läsnäolopäivät Kalajoki	1 884	701	0	0
Perhepäivähoito läsnäolopäivät Kalajoki	9 790	9 043	7 989	8 030
Kotihoidon lasta tuen piirissä Kalajoki	189	165	168	152
Esiopetus päiväkodit	170	116	113	116
Esiopetus koulut	18	8	7	7
Lapsia varhaiskasvatuksen piirissä ikäluokista 1 - 6 v. (%)	73	78	75	84
Varhaiskasvatuksen lapsista erityisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	1	1	5	3
Varhaiskasvatuksen lapsista tehostetun tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	7	2	15	6
Varhaiskasvatuksen lapsista yleisen tuen saajia kaikista tuen saajista (%)	92	97	80	91
Varhaiskasvatuksen laskennallisten lisäkerrointen määrä (kpl)	25	53	35	17
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä	427	409		390
Varhaiskasvatuksen laskennallinen lapsimäärä	450	476		425

Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen lasten prosenttiosuudet on laskettu päivämäärien 30.6.2022 ja 31.12.2022 lapsimääräprosenttiyksiköiden keskiarvolla.

TAK eli asiakastytyväisyysarvioita ei enää tehty syksyllä 2022, kun sote-palvelut olivat siirtymässä hyvinvointialueelle (Pohde) ja kehittämisen kannalta kysely ei ollut enää tarkoituksenmukainen.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	264	179		179	251	72	-5,0 %
KULUT	- 6 777	- 7 071	- 31	- 7 102	- 7 195	- 93	6,2 %
KATE	- 6 513	- 6 891	- 31	- 6 923	- 6 944	- 21	6,6 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	264	179		179	251	72	-5,0 %
KULUT	- 8 533	- 8 908	- 31	- 8 939	- 9 020	- 81	5,7 %
KATE	- 8 269	- 8 728	- 31	- 8 759	- 8 769	- 10	6,0 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-374	-392	-433	-526	-564	-566

Perusopetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetus kartuttaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Yhdessä ne edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä. Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsa ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin rakentamisessa.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kevään 2024 aikana toteutettiin koulukuljetusten kilpailutus. Kuljetukset muodostavat suurimman hankittavan palvelukokonaisuuden. Merenojan koulun lisätilan tarpeen vuoksi on edelleen käytetty Vuorenkallion koulukiinteistöä, mutta sen lisäksi myös kaksi erityisen tuen pienluokkaa on siirtynyt Tyngän aluekoulun tiloihin ja alaisuuteen. Tilatarvetta kasvattaa koko ajan lisääntyvä tuen tarve, ja tämä ilmiö on alkanut näkyä myös Raumankarin yhtenäiskoululla. Päiväkotia Satumajakan esiopetusryhmä Amiraalit siirtyi syksyllä 2024 Raumankarin koulun tiloihin. Rekrytointiprosessi lukuvuotta 2024-25 varten aloitettiin aiempaa aikaisemmin, mikä helpotti selvästi kesän ajan työkuormaa henkilöstöasioissa. Perusopetuksen oppilasmäärä oli vuoden 2024 lopussa 1442.

Kouluverkko toimii vuonna 2020 vakiintuneessa muodossaan kahden yhtenäiskoulun ja kahden alakoulun muodostamana kokonaisuutena. Tilojen ja henkilöstön tarvittavaan määrään vaikuttavat eniten alati kasvavat tuen tarpeet oppilailla, mikä vaikeuttaa jossain määrin myös menojen ennakointia. Valteri -tukijaksot, konsultaatiokäynnit ja hoitojaksot sairaalakoulussa tai lastensuojelulaitoksessa tuovat huomattavia lisämenoja. Vuodelle 2024 budjetoidut varat ovat kuitenkin riittäneet.

Yhteistyö seurakunnan, MLL:n, urheiluseurojen ym. järjestöjen sekä kulttuuritoimen ja valtakunnallisten palvelukonseptien kanssa on rikastuttanut koulujen arkea ja syventänyt oppimiskokonaisuuksia. Hankerahoitteinen toiminta - esimerkiksi Suomen mallin mukainen kerhotoiminta ja kouluvalmentaja - on tukenut osaltaan oppilaiden hyvinvointia.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
OPPILASMÄÄRÄT				
Raution koulu	72	79	81	80
Raumankarin koulu	290	280	284	283
Tyngän koulu	98	91	86	101
Merenojan yhtenäiskoulu 1.8.2020 alkaen	1 015	1 022	1 002	978

Tyngän aluekoulun oppilasmäärässä on mukana 7 esiopetuksen oppilasta. Muiden koulujen oppilasmäärissä ovat ainoastaan perusopetuksen oppilaat. Merenojan koulusta siirtyi syksyllä 19 oppilasta Tyngän aluekouluun.

Koulunsa aloittavien lasten määrä kouluittain	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Raution koulu	11	15	12	8	15	8	12
Raumankarin koulu	29	24	21	22	22	15	9
Tyngän koulu	7	5	3	10	2	13	4
Merenojan yhtenäiskoulu	72	71	88	95	71	53	64

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	584	304		304	435	131	-25,4 %
KULUT	- 13 429	- 13 995	- 69	- 14 064	- 13 736	328	2,3 %
KATE	- 12 845	- 13 691	- 69	- 13 760	- 13 301	459	3,5 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	600	304		304	447	143	-25,4 %
KULUT	- 19 209	- 19 541	- 69	- 19 611	- 19 181	430	-0,1 %
KATE	- 18 609	- 19 237	- 69	- 19 307	- 18 734	572	0,7 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-800	-904	-938	-1 038	-1 122	-1 084

9.1.4 Kalajoen kampus, lukio ja Akatemia palvelut

Strategiset painopisteet

Sujuvan arjen ja kasvun mahdollisuuksien tarjoamiseksi Kalajoki kampuksen toimintoja, kumppanuuksia ja toimintamalleja kehitetään kahdella uudella toimenpiteellä, jotka ovat;

- 1) Duuniportti-hankkeessa luotava uusi palveluiden kokonaisuus (oppilaitokset, elinkeino-, työllisyys-, nuoriso- ja maahanmuuttopalvelut) ja toimintamalli sekä
- 2) kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointi esimerkiksi Finest Future -ohjelman kautta, mikä vahvistaa toisen asteen koulutuksen kansainvälistymistavoitteita ja kasvattaa lukion opiskelijamäärää vuosittain > 2.5 %.

Kampuksen oppimisympäristöt ja asumisratkaisut tulevat tarjoamaan vetovoimaisen opiskelupaikan, minkä monipuoliset koulutusmahdollisuudet tukevat alueen yritysten työvoimatarpeita, edistävät osaamisen kehittämistä ja mahdollistavat uusien väyläopintojen ja opintopolkujen synnyn erityisesti ammattikorkeakouluihin, joiden kanssa solmitaan kaksi uutta kumppanuussopimusta.

Hyvinvointikertomuksen 22–23 indikaattorit osoittavat, että yksinäisyyden kokemus ja yhteisöllisen toiminnan hiipuminen ovat keskeinen ongelma, kuten myös liikunnallisen elämäntavan väheneminen, mikä ilmenee ylipainon lisääntymisenä, fyysisen suorituskyvyn heikkenemisenä ja ravintotottumuksissa. Välillisesti muutokset näkyvät mielenterveysongelmissa, ahdistuksen lisääntymisenä sekä erityisen tuen tarpeen kasvuna että opiskelijoiden uupumuksena. Akatemian toiminnan painopisteenä on kaikessa vapaa-aikasektorin palvelutuotannossaan huomioida 1) yhteisöllisen toiminnan edellytysten parantaminen sekä 2) luodaan ”terveen elämän eväitä” kehittäviä palveluita, jotka edesauttavat liikunnallisen elämäntavan (liikunta, ravinto, uni) omaksumista sekä lisäävät kulttuurihyvinvointipalveluiden saatavuutta. Toimenpiteinä ovat liikunnallisen elämäntavan edistämisen kehittämishankkeen sekä muiden hankkeiden kautta järjestettävät 20 perheliikuntatapahtumaa (5000 osallistujaa), maksuttomat ohjaajakoulutukset (8 kpl, 200 osallistujaa) sekä lasten ja nuorten maksuttomat harrastekerhot (600 osallistujaa) ja loma-aikoina järjestettävä leiri- ja kerhotoiminta (10 kokonaisuutta, 1000 osallistujaa). Kaikki nämä toimenpiteet toteutetaan kolmannen sektorin osaamista hyödyntäen ja yhdistysten toimintaa tukien. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittaisen hyvinvointikertomuksen indikaattorien (kouluterveyskysely, MOVE-testitulokset) muutosten kautta sekä keväällä 24 uudelleen järjestettävän Minun elämäni ja arkeni -kyselyn tuloksia tarkastellen. Lähi- ja luontoliikuntapaikat sekä kevyen liikenteenväylät ovat keskeisimmät olosuhteet kehitettäessä arkiliikuntaa ja kohdistettaessa toimenpiteitä juuri vähiten liikkuvaan väestöön. Akatemia osallistuu Kalajoen kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman valmisteluun ja hakee teknisten palveluiden kanssa reitistöille hankerahoituksen, jonka kautta tavoitellaan retkeilyaluetasoisia palveluita ja luodaan 200 km reittikokonaisuus vuosina 24–27.

Hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään esimerkiksi Kalajoen ikäkeskuksen kautta, joka toimii kirjaston yhteydessä. Juuri avatussa Virtatuvassa tuotetaan senioreille palveluita ja yhteisöllistä toimintaa, jonka osallistujatavoitteeksi Akatemia on asettanut 500 henkilöä

Tilannekatsaus 31.12.

Sujuvan arjen ja kasvun mahdollisuuksien tarjoamiseksi Kalajoki kampuksen toimintoja, kumppanuuksia ja toimintamalleja kehitettiin kahdella uudella toimenpiteellä, jotka olivat;

- 1) Duuniportti-hanke, joka käynnistyi hankesuunnitelman mukaisin toimenpitein, sekä
- 2) kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointi Finest Future -ohjelman kautta. Kumppanuussopimus allekirjoitettiin syksyllä, minkä jälkeen järjestettiin markkinointitapahtuma, jonka jälkeen vastaanotimme 50 hakemusta. Lukion rehtori haastatteli hakijoita ja valitsi kahdeksan opiskelijaa, jotka ovat saapuneet Kalajoelle ja aloittavat opintonsa Kalajoen lukiossa. Määrä lisää lukion opiskelijamäärää 2.5 %.

Yhteiskampus-hanke JEDU:n kanssa peruuntui, mutta sekä JEDU että kaupunki tekivät päätökset uusien erillisten päärakennusten rakentamisesta, minkä jälkeen molemmille oppilaitoksille syntyvät nykyaikaiset ja vetovoimaiset oppimisympäristöt. Lisäksi talousarviossa varattiin määrärahat uudelle liikuntahallille, joten Kalajoen liikuntapuistoon syntyy moderni koulutus- ja valmennuskampus.

Kalajoen lukio ei solminut erillisiä kumppanuussopimuksia korkeakoulujen kanssa, vaan nykyaikaiseksi toimintatavaksi todettiin opiskelijalähtöinen avointen korkeakouluopintojen suorittaminen projektiviikon aikana.

Akatemian toimintojen painopisteenä oli kaikissa vapaa-aikasektorin toiminnoissa 1) yhteisöllisen toiminnan edellytysten parantaminen sekä 2) ”terveen elämän eväiden” antaminen eri kohderyhmille. Toimenpiteet olivat hankelähtöisiä ja edesauttoivat liikunnallisen elämäntavan (liikunta, ravinto, uni) omaksumista sekä lisäävät kulttuurihyvinvointipalveluiden saatavuutta. Akatemia järjesti 20 perheliikuntatapahtumaa (8250 osallistujaa), maksuttomat ohjaajakoulutukset (2 kpl, 31 osallistujaa) sekä lasten ja nuorten maksuttomat harrastekerhot (592 osallistujaa) ja loma-aikoina järjestettävä leiri- ja kerhotoiminta (10 kokonaisuutta, 3620 osallistujaa). Kaikki nämä toimenpiteet toteutettiin kolmannen sektorin osaamista hyödyntäen ja yhdistysten toimintaa tukien. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan vuosittaisen hyvinvointikertomuksen indikaattorien (kouluterveyskysely, MOVE-testitulokset) muutosten kautta sekä syksyllä 24 järjestetyn Minun elämäni ja arkeni -kyselyn tuloksia tarkastellen ja lapsille ja nuorille suunnatun ZekkiPro-kyselyn tulosten kautta, jotka läpikäydään keväällä 25.

Akatemia osallistuu Kalajoen kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelman valmisteluun ja haki teknisten palveluiden kanssa reitistöille hankerahoituksen, jonka kautta tavoitellaan retkeilyaluetasoisia palveluita ja luodaan 360 km reittikokonaisuus vuosina 25–27.

Hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitettiin esimerkiksi Kalajoen ikäkeskuksen kautta, joka toimi kirjaston yhteydessä. Virtatuvassa tuotettiin senioreille palveluita ja yhteisöllistä toimintaa, johon osallistui 750 henkilöä.

Hankkeet

Palvelun hanketoiminta on ollut vilkasta. Hanketukien toteuma oli yli 510 877 €, josta Akatemian osuus oli 382 384 €.

Hankkeet toteutettiin hankesuunnitelmien mukaisesti ja saavutetut tulokset vastasivat tavoitteita.

Palvelun toteuttamia hankkeita olivat:

- Duuniportti
- Hyvinvointia meriluontoliikunnasta II
- Kulttuurimatkailu -hanke
- Kulttuurineuvontaa kirjastoista
- Toisen asteen lukujuhla
- Oulu 2026 - Kirkosta kirkkoon
- It's in our nature
- Starting adult life with something great
- Luonnosta pelejä ja taidetta arkeen
- Kerhosta avaimet harrastuksiin
- Poikkeustilatuki lukiolaisille 2.
- Lukion Erasmus+ akreditoitunut hankkeet
- Jelppiverkko (etsivät ja työpajatoiminta)

Lisäksi Akatemia on hakenut ja hallinnoinut kahta perusopetuspalvelun hanketta sekä valmistellut, hakenut ja hallinnoinut kahta liikuntapaikkarakentamisen hanketta.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	949	890	140	1 030	947	- 83	-0,2 %
KULUT	- 4 952	- 4 908	- 175	- 5 083	- 5 064	19	2,3 %
KATE	- 4 003	- 4 018	- 35	- 4 053	- 4 117	- 64	2,9 %
Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 239	1 102	140	1 242	1 038	- 204	-16,2 %
KULUT	- 9 433	- 9 636	- 175	- 9 811	- 9 691	120	2,7 %
KATE	- 8 194	- 8 534	- 35	- 8 569	- 8 653	- 85	5,6 %
Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	
Nettomeno €/asukas				-324	-330	-336	

Riskit

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Kampuksen rakentamisen viivästyminen / estyminen	2
Arvio	Kalajoen kaupunki vetäytyi yhteisestä kampus-hankkeesta. Toimintaympäristön muutoksen johdosta lukion erillistoteutus katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi. Talousarviossa 25 ja sen investointiohjelmassa on varattu määrärahat lukion uudisrakennukselle sekä liikuntahallin rakentamiseen Kalajoen liikuntapuistoon.	
Toimenpide	Huolellinen ja osallistava suunnittelu.	

ICT

Riski	KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT: Sähköisten järjestelmien pitkäaikainen häiriö	3
Arvio	Vuoden aikana on esiintynyt yksittäisiä lyhytkestoisia järjestelmähäiriöitä, joilla ei ole ollut vaikutuksia toimintaan.	

Toisen asteen koulutus

Toiminta-ajatus

Lukio tarjoaa opiskelijoille valtakunnallisen opetussuunnitelman kurssien lisäksi erikoistumismahdollisuuksia kuvataidelinjalla, urheilulinjalla sekä kansainvälisyyslinjalla. Kalajoki Akatemian järjestämien aamuharjoitusten kautta opiskelijoilla on laaja mahdollisuus täydentää opintojaan eri urheilulajien valmentautumisella osana koulupäivää. Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkoston toiminta päättyi Oulun kaupungin aloitteesta. Uusi seutukunnallinen Jokielukio aloittelee toimintaansa pienimuotoisesti. Lukio järjestää ammattiopisto Jedun opiskelijoille kaksoistutkintoon tähtäävät lukio-opinnot osana ammatillista tutkintoa. JEDUn päätöksen mukaisesti ryhmässä tulee olla vähintään kymmenen opiskelijaa, jotta opetus voidaan toteuttaa omana ryhmänään.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Toiminta on pystytty toteuttamaan määrärahojen puitteissa. Erityisopetuksen kasvava tarve ja muuttuvat opetussuunnitelman perusteet aiheuttavat jatkossa paineita määrärahojen riittävyydelle. Lukion maksutuotot vähenivät johtuen maksuttoman toisen asteen koulutuksen täysimääräisestä toteutumisesta.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Kalajoen Lukio	281	285	275	281

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	379	344		344	306	- 38	-19,4 %
KULUT	- 2 692	- 2 735		- 2 735	- 2 723	12	1,1 %
KATE	- 2 313	- 2 391		- 2 391	- 2 417	- 26	4,5 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	381	344		344	310	- 34	-18,6 %
KULUT	- 3 325	- 3 437		- 3 437	- 3 397	40	2,1 %
KATE	- 2 944	- 3 094		- 3 094	- 3 087	7	4,8 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-119	-126	-138	-148	-195	-197

Kalajoki Akatemia

Toiminta-ajatus

Kalajoki Akatemia tukee asukkaiden hyvinvointia tuottamalla laadukkaita ja monipuolisia kirjasto-, kansalaisopisto-, liikunta-, kulttuuri- sekä nuorisopalveluita sekä tukemalla kolmannen sektorin toimintaedellytyksiä.

Palveluiden sisältö perustuu lakisääteisiin tehtäviin, kaupungin strategiaan valintoihin ja kuntalaisten kuulemisiin. Kalajoki Akatemia kannustaa kaiken ikäisiä kuntalaisia sekä matkailijoita omaehtoiseen aktiivisuuteen luomalla mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen sekä mielekkääseen vapaa-ajan toimintaan. Tehtäviin sisältyy myös lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen organisointi sekä yhteistyöjärjestöjen, yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa.

Kalajoki Akatemia tekee jatkuvaa palveluiden kehittämistyötä hanketoiminnan kautta.

Palvelualue tekee laajaa yhteistyötä muiden palvelualueiden, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Akatemia tekee yhteistyötä valtakunnallisten ja alueellisten järjestöjen kanssa toimintaa ja palveluita tuottaessa sekä suunnitelmia laadittaessa.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Akatemian toimintakulut alittivat käyttötaloussuunnitelman (6 888 € vähemmän), ulkoisten menojen ollessa 2 341 041 €. Tuotot olivat 641 625 €, mikä jäi 44 981 € tavoitteesta. Tuotot eivät toteutuneet suunnitellusti, johtuen mm. alle 16-vuotiaiden maksuttomien vuorojen käytön kasvusta, minkä johdosta vuokratuotot olivat -22 198 € tavoitteesta. Näiden maksuttomien vuorojen arvo olisi laskutettuna n.80 000 €.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
02 KANSALAI SOPISTO				
Kansalaisopiston tunnit	7 112	6 872	9 000	6 405
Kansalaisopiston opiskelijat	1 698	1 615	3 400	1 403
Taiteen perusopetus osallistujat	686	450	700	540
03 KIRJASTO				
Kirjaston kokonaislainaus	202 071	197 024	250 000	205 281
Lainauksia/asukas	16	16	20	17
Kirjastokäyntejä/asukas	10	10	15	10
04 NUORISOPALVELUT				
Avoin nuorisotilatoiminta/osall	948	900	4 000	1 000
Lasten ja nuorten ohjattu toiminta/osallistujat	1 875	5 643	10 000	6 000
Lasten ja nuorten yöleirit	4	4	10	3
Lasten ja nuorten päiväleirit	5	3	6	6
05 KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT				
Kulttuuritoiminta/osallistujat	18 000	25 000	20 000	37 575
Kulttuuritapahtumat, alueelliset	10	10	10	10
Kuntotapahtumat, alueelliset	32	39	32	42
Liikuntakampanjat/osallistujat	23 200	27 800	30 000	32 500

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	569	547	140	686	641	- 45	12,6 %
KULUT	- 2 259	- 2 173	- 175	- 2 348	- 2 341	7	3,6 %
KATE	- 1 690	- 1 627	- 35	- 1 662	- 1 700	- 38	0,6 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	858	759	140	899	728	- 171	-15,1 %
KULUT	- 6 108	- 6 199	- 175	- 6 374	- 6 294	79	3,1 %
KATE	- 5 250	- 5 440	- 35	- 5 475	- 5 567	- 91	6,0 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-135	-152	-162	-175	-135	-139

9.1.5 Tekniset palvelut

Strategiset painopisteet

- 1.Hiekkasärkkien mantereenuolen osayleiskaavan laatimisella mahdollistetaan Hiekkasärkkien mantereenuolen rakentaminen. Vuoden 2024 aikana laaditaan kaavaehdotus.
- 2.Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki astuu voimaan 1.1.2025, jonka pohjalta päivitetään Kalajoen rakennusjärjestystä. Rakennuslakimuutoksen myötä rakennusjärjestykselle tulee suurempi painoarvo rakentamisen ohjauksessa.
- 3.Kaupungin tila- ja kustannustehokkuutta parannetaan luopumalla palvelutuotannon kannalta tarpeettomista ja käytöstä poistetuista kiinteistöistä.
- 4.Tilapalveluiden uudelleen organisoinnilla vahvistetaan kaupungin ja kiinteistöyhtiöiden tilojen hallintaa ja rakentamista, sekä henkilöresurssien kohdentamista.
- 5.Maanhankintaa keskitetään strategisesti tärkeille alueille, jolla mahdollistetaan vetovoimaisten alueiden laajentuminen ja kaavoittaminen, sekä riittävä tonttitarjonta.

Tilannekatsaus 31.12.

- 1.Hiekkasärkkien mantereenuolen osayleiskaavan laatimisella mahdollistetaan Hiekkasärkkien mantereenuolen rakentaminen. Hiekkasärkkien mantereenuolen osayleiskaavaa varten on laadittu vuoden 2024 aikana tarvittavia lisäselvityksiä (m. Natura-arvioinnin sekä liikenne- ja luontoselvityksen päivittäminen ja täydentäminen, pysäköintiselvityksen laatiminen) kaavaehdotuksen laatimista varten. Kaavaehdotuksen laatiminen on työn alla ja tavoitteena valmistua vuoden 2025 aikana. Kaavaehdotuksen valmistumisaikatauluun vaikuttavat ELY:n tiesuunnitelmat.
- 2.Rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025 ja uuden rakennusjärjestyksen valmistelu on aloitettu ja tavoitteena on, että se valmistuu vuoden 2025 loppuun mennessä. Ennakko-odotuksista poiketen rakennusjärjestyksellä ei voida ohjata rakentamisluvista vapaata rakentamista esimerkiksi ranta-alueilla. Uuden rakentamislain myötä kaavojen ajantasaisuus ja kaavamääräykset ovat tärkeässä roolissa rakentamisen ohjauksessa.
- 3.Tilamuutoksia on tehty toiminnallisiin tarpeisiin. Pahkalan kyläyhdistykseltä vuokrattujen tilojen vuokrasopimus päätettiin, kun esiopetus siirtyi Raumankarin koululle.
- 4.Tilapalvelut tuottaa kiinteistö- ja rakentamispalveluja KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille. Uudelleenorganisointi käynnistyi toimintavuonna.
- 5.Maanhankinnan painopisteenä oli elinkeinopoliittisten hankkeiden mahdollistamiseksi toteutettu maanhankinta sekä kaavoituksen raakamaan hankinta Holmanperän alueelta. Maanhankintaa kohdistettiin myös asemakaava-alueilla olevien katualueiden hankintaan kuntatekniikan rakentamiskohteissa.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	8 679	8 402	70	8 472	8 985	513	3,5 %
VAL OM. KÄYTT.	190	250		250	118	- 132	-38,0 %
KULUT	- 15 615	- 16 415	- 166	- 16 581	- 15 494	1 088	-0,8 %
KATE	- 6 745	- 7 763	- 96	- 7 859	- 6 391	1 468	-5,3 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA- muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	20 704	20 868	70	20 938	20 970	32	1,3 %
VAL OM. KÄYTT.	190	250		250	118	- 132	-38,0 %
KULUT	- 17 635	- 18 536	- 166	- 18 702	- 17 617	1 085	-0,1 %
KATE	3 259	2 582	- 96	2 485	3 470	985	6,5 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-875	-896	-1 009	-545	-641	-521

Riskit

Omaisuuuden hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Sote-kiinteistöt	12
Arvio	Palveluverkkoa ei ole määritetty ja uhkana on että osa kiinteistöistä jää tyhjilleen. Lisäksi siirtymäkauden jälkeinen vuokrataso ja vuokra-aika sisältää riskin tulevan yhtiön toiminnalle.	

Tulojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Tulojen toteutuminen	6
Arvio	Rakentamisen hiipuminen vaikuttaa lupatuottoihin ja maankäyttöpalvelujen vuokra- ja myynituottoihin.	

Menojen hallinta

Riski	TEKNISET PALVELUT: Määrärahojen riittävyys	6
Arvio	Määrärahat riittivät haastavasta markkinatilanteesta huolimatta. Rakentamisen alhainen taso aiheuttaa haasteita tulokertymälle.	

Toimintaympäristö ja muutokset

Riski	TEKNISET PALVELUT: Henkilöstö	4
Arvio	Eläinlääkäreiden rekrytoinnissa on edelleen haasteita, mutta muihin rekrytointeihin on saatu hakemuksia aikaisempaa enemmän.	

ICT

Riski	TEKNISET PALVELUT: ICT-järjestelmien toimivuus	9
-------	---	---

Arvio	ICT-järjestelmien toimivuus on aiheuttanut haasteita ja heikentänyt työn sujuvuutta. Haasteita on ollut muun muassa uuden pysäköinninvalvonnan järjestelmän käyttöönotossa sekä kokoustekniikan toimivuudessa.
-------	--

Onnettomuudet ja vahingot

Riski	TEKNISET PALVELUT: Kiinteistövahingot	6
Arvio	Kiinteistöihin ei kohdistunut äkillisiä kunnostus- tai peruskorjaustarpeita	
Riski	TEKNISET PALVELUT: Työturvallisuus	3
Arvio	Vakavilta työtapaturmilta on välttytty. Työturvallisuusjohtamista kehitetään edelleen tulevana vuosina.	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	7 117	6 842		6 842	7 441	599	4,6 %
VAL OM. KÄYTT.	190	250		250	118	- 132	-38,0 %
KULUT	- 13 429	- 14 344	- 40	- 14 384	- 13 400	985	-0,2 %
KATE	- 6 122	- 7 252	- 40	- 7 292	- 5 841	1 451	-4,6 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	19 134	19 308		19 308	19 411	104	1,5 %
VAL OM. KÄYTT.	190	250		250	118	- 132	-38,0 %
KULUT	- 15 195	- 16 219	- 40	- 16 259	- 15 264	995	0,5 %
KATE	4 128	3 339	- 40	3 299	4 265	966	3,3 %

Hallinto tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Hallinto- ja toimistopalvelut sisältävät koko teknisen palvelun organisaation ohjaavan toiminnan, ja teknisten palveluiden talouden ohjauksen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tekninen lautakunta on kokoontunut 8 kertaa ja käsitellyt 64 pykälää, sekä ympäristölautakunta kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 68 pykälää.

Toimintavuonna on kehitetty hankintaprosesseja. Hankintaosaamista ja hankintojen sujuvuutta tullaan kehittämään edelleen tulevana vuosina. Työajoihin tarkoitettujen sähköautojen käyttökustannuksista syntyi säästöjä.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	5						-100,0 %
VAL OM. KÄYTT.					2	2	
KULUT	- 204	- 263		- 263	- 207	56	1,3 %
KATE	- 199	- 263		- 263	- 206	58	3,0 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	226	284		284	234	- 50	3,5 %
VAL OM. KÄYTT.					2	2	
KULUT	- 225	- 282		- 282	- 228	54	1,5 %
KATE	1	2		2	7	5	434,0 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-124	-142	-164	-16	-21	-17

Maankäyttöpalvelut

Toiminta-ajatus

Maankäyttöpalvelut muodostuvat kaavoitus-, maaomaisuus- ja paikkatietoyksioistä. Kunnan maankäyttöä ja rakentamista ohjaa 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaki (ent. maankäyttö- ja rakennuslaki) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus. MRL 20 § mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta.

Kaavoituksen avulla ohjataan maankäyttöä kunnan alueella omistuspohjasta riippumatta. Kaavoitustoimen tehtävänä on huolehtia, että kunnassa on ajan tasalla oleva yleiskaava, jossa osoitetaan kaupunkirakenteen yleiset kehittämissuunnitelmat. Asemakaavoituksella ohjataan tarkemmin rakentamista ja alueiden käyttöä.

Maaomaisuuden tehtävänä on huolehtia kaupungin maaomaisuudesta ja riittävästä tonttitarjonnasta. Maanhankintaa ohjaa valtuuston hyväksymä kaavoitusohjelma. Maata hankitaan tapauskohtaisesti myös kuntatekniikan rakentamiskohteiden alueilta sekä elinkeinopoliittisiin tarpeisiin. Maaomaisuuden palveluyksikkö vastaa maanhankinnasta, maan vaihtamisesta, myymisestä, vuokraamisesta ja maaomaisuuden kehittämisestä sekä kaupungin metsäomaisuuden hoitamisesta.

Paikkatiedon tehtävänä on huolehtia paikkatiedosta, eli paikkatiedon kartta-, ja ortoilmakuva-aineistojen hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin viranomaiskäyttöön tarkoitetun selainpohjaisen karttapalvelun ajantasaisuudesta, maastomittauksista ja asemakaavan pohjakarttojen hyväksymisestä. Paikkatiedon palveluyksikkö vastaa sopimuspohjaisesti paikkatietopalveluiden tuottamisesta Merijärven, Sievin ja Pyhäjoen kunnille. Paikkatiedon palveluyksikkö vastaa myös kaupungin selainpohjaisen karttapalvelun kehittämisestä kuntalaisten käyttöön. Yhteistyössä tietohallintopalveluiden kanssa paikkatiedon

palveluysikkö vastaa paikkatiedon käsittelyssä ja ylläpidossa tarvittavien ohjelmistojen hankinnasta, kehittämisestä ja ylläpidosta.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kaavoitusohjelman mukaan vireillä oli aktiivisesti neljä asemakaavaa ja neljä yleiskaavaa. Asemakaavoista toiminnan keskiössä olivat strategiset kärkihankkeet, joista Korttelin 4001 eli Kampuksen korttelin asemakaavan muutos sai lainvoiman maaliskuussa 2024 ja Hiekkasärkkien kylpylätontin muutos. Lisäksi keskiössä oli Marinan sataman rakennustapaohjeiden laatiminen. Osayleiskaavoista keskiössä oli Hiekkasärkkien mantereiden puolen osayleiskaava selvityksineen sekä kolme tuulivoimayleiskaavaa; Verkasalon, Linnanharjun ja Tallikallion osayleiskaavat YVA-menettelyineen. Kaavoitus on edennyt määrärahojen mukaisesti.

Maaomaisuuden toiminnan keskiössä oli maanhankinta elinkeinopoliittisiin tarpeisiin, maanhankinta kunnallistekniikan rakentamiskohteisiin, maanvuokralaskutuksen kehittäminen sekä osallistuminen strategisten kärkihankkeiden valmisteluun reitistöjen ja sataman yrityspuiston osalta. Merkittävä työpanos on tehty myös kaupungin metsäsuunnitelmaan merkittyjen metsänhoitotöiden toteuttamisessa, joka osaltaan vaikutti toimintatuottojen ylitykseen. Toimintakulujen ylitystä syntyi erilaisten ostopalveluna hankittujen asiantuntijapalvelujen takia, kaavoitettujen tonttialueiden raivausten sekä niiden siistimiseen liittyen.

Paikkatiedossa suurimmat työllistävät kohteet olivat Marinan sataman rakentamisen mittaukset urakoitsijalle, Vesikolmio Oy:lle suoritettut siirtoviemärien mittaustyöt, Kalajoen hulevesitulvien hallinta hankkeen ja Raution pyörätien suunnittelun maastomallien mittaukset sekä lähtöaineistotyöt. Paikkatietoyksikössä otettiin loppukesästä 2024 käyttöön Drone, jolla on tuotettu viistoilmakuvia, ortoilmakuvia, pistepilviä ja 3D-malleja suunnittelun pohja-aineistoksi, karttojen ylläpitoon sekä kunnan eri palveluysikköiden käyttöön. Isoimmat tulonlähteet tulivat palvelujen myynnistä yhteistyökunnille ja asiakkaille. Palvelujen myynti yhteistyökuntiin ei suhdanteista johtuen yltänyt talousarvion tasalle. Vanhentuneen mittauskaluston yllättävän hajoamisen, 3G-verkon alasajon sekä ylläpitotuen loppumisen takia jouduttiin ennenaikaisesti investoimaan yksi uusi takymetrimittauskalusto. Kaluston uudistamista jatketaan 2025 puolella GNSS/GPS kaluston uusimisella.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
01 KAAVOITETUT ALUEET				
Yleiskaava-alueita ha	19 585	19 585	19 585	19 585
Asemakaava-alueita	3 574	3 574	3 574	3 574
Ranta-asemakaava-alueita ha	2 357	2 357	2 357	2 357
02 ASUNTOTONTIT				
Asuntotontit yhteensä	191	187	203	189
Kirkonseutu	93	89	105	91
Tynkä	19	19	19	19
Rautio	26	26	26	26
Himanka (kaava-alue)	49	49	49	49
Himanka (muut)	4	4	4	4
03 LOMA-ASUNTOTONTIT				
Loma-asuntotontit	120	114	126	120
04 TEOLLISUUS- JA LIIKETONTIT				
Teollisuus- ja liiketontit yhteensä	58	53	54	54
Kirkonseutu	45	42	40	42
Rahja	6	6	6	6
Himanka	7	5	8	6
05 MYYDYT TAI VUOKRATUT TONTIT				
Asuntotontit	5	4	15	4
Kerrostalo	1	0	1	1
Loma-asunto	24	5	15	5
Teollisuus- ja liiketontit		2		2

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 524	1 361		1 361	1 443	82	-5,3 %
VAL OM. KÄYTT.	6				14	14	151,9 %
KULUT	- 1 010	- 1 107		- 1 107	- 1 063	44	5,3 %
KATE	520	254		254	394	140	-24,2 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 694	1 625		1 625	1 614	- 11	-4,7 %
VAL OM. KÄYTT.	6				14	14	151,9 %
KULUT	- 1 162	- 1 264		- 1 264	- 1 210	54	4,2 %
KATE	538	361		361	418	56	-22,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	20	29	58	42	21	32

Tilapalvelut

Toiminta-ajatus

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida kaupungin omistamaa rakennuskantaa ja ylläpitää niitä käyttötarkoituksen edellyttämässä toimintakunnossa. Rakennuskanta koostuu pääosin hallintokuntien käytössä olevista tiloista, johon oman lisänsä tuovat ulospäin vuokrattavat liike- ja teollisuustilat sekä toiminnasta poistetut rakennukset.

Tilapalvelussa peruskorjataan, kunnossapidetään ja hoidetaan olemassa olevaa rakennuskantaa sekä rakennutetaan uudiskohteita kaupungin tarpeisiin. Määrältään ja laadultaan riittävät toimitilat luovat pohjan ns. peruspalvelutuotannolle. Tilapalvelu myy konserniyhtiöille isännöinti-, kiinteistönhoito-, kunnossapito- ja rakentamispalveluita.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Tilapalvelut on vastannut kiinteistöjen ylläpidosta, kunnossapidosta ja hallinnoinnista.

Kalajoen tilapalvelut on ollut aktiivisesti mukana kaupungin kehityshankkeissa ja strategisissa suunnitelmissa. Tiivistä yhteistyötä on tehty eri toimijoiden kanssa ja osallistuttu aktiivisesti kaupungin elinvoiman edistämiseen.

Tilapalvelut on toteuttanut ja suunnitellut kunnostus- ja korjaustoimenpiteet kiinteistöissä sekä parantanut niiden käyttöä ja viihtyvyyttä. Kustannustehokkuus on ollut keskeisessä roolissa, ja kustannussäästöjä on saavutettu ilman, että se on vaikuttanut palveluiden laatuun.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on ilmoittanut, että se ei käytä vuokrasopimuksiin optiota. Hyvinvointialueen ja Kalajoen kaupungin väliset vuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2025 saakka. Uudet vuokrasopimukset neuvotellaan vuoden 2025 aikana.

KOY Vuokra-asuntojen uudelleen organisoinnin myötä vuokrataloyhtiön asiakaspalvelu, isännöinti ja tarvittaessa myös asuntojen remontointi tapahtuu tilapalvelujen ja Vuokrataloyhtiön välisellä palvelusopimuksen mukaisesti. Kulunut vuosi oli ensimmäinen tällä toimintamallilla.

Vuoden 2024 tilinpäätös osoittaa, että määrärahat ovat riittäneet. Menomäärärahan alitukseen vaikuttivat sähkökustannuksien alitus, henkilöstökustannukset ja kunnossapidon ennalta- arvaamattomien korjaustarpeiden vähyys. Vuokratuottoja kertyi ennakoitua enemmän.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
01 PALVELUIDEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET JA HUONEISTOT				
Rakennukset ja huoneistot/kpl	51	29	30	30
Rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2	65 153	46 561	46 333	46 664
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot		5	5	5
Palveluille vuokratut rakennukset ja huoneistot kerrosala/m2		1 106	1 106	956
02 HYVINVOINTIALUEEN KÄYTÖSSÄ OLEVAT RAKENNUKSET				
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset		13	13	13
Hyvinvointialueelle vuokrattavat rakennukset kerrosala/m2		19 897	19 897	19 897
03 MUUT RAKENNUKSET				
Muut rakennukset/kpl	33	32	29	30
Muut rakennukset kerrosala m2	31 907	29 016	28 488	28 591
04 YHTEENSÄ				
Yhteensä/kpl	84	79	77	78
Yhteensä kerrosala/m2	97 060	96 580	95 824	96 108

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	3 874	3 855		3 855	4 107	252	6,0 %
VAL OM. KÄYTT.	67	120		120	40	- 80	-40,0 %
KULUT	- 5 998	- 6 063		- 6 063	- 5 648	415	-5,8 %
KATE	- 2 057	- 2 089		- 2 089	- 1 501	587	-27,0 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	11 533	11 500		11 500	11 588	88	0,5 %
VAL OM. KÄYTT.	67	120		120	40	- 80	-40,0 %
KULUT	- 6 634	- 6 787		- 6 787	- 6 309	478	-4,9 %
KATE	4 966	4 833		4 833	5 318	486	7,1 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-306	-280	-397	-166	-170	-122

Ruoka- ja siivouspalvelut

Toiminta-ajatus

Ruoka- ja siivouspalvelut toimivat tärkeänä tukipalveluna kaupungin eri palvelualueille ja muille kiinteistöjen ja ruokapalveluiden käyttäjille. Toiminta pohjautuu kaupungin yhteiseen strategiaan ja toiminnan linjauksiin.

Ruokapalvelut on tuottanut palveluita koulujen ja päiväkotien toimintayksiköihin, koulupäivinä n. 2250

asiakkaalle ja muina aikoina n. 250 asiakkaalle. Palveluiden tuottajana on toiminut valmistus-/aluekeittiöinä toimivien Merenojan ja Raumankarin yhtenäiskoulujen, Raution monitoimikeskuksen, Marttilantien, Mäntylän ja Satumajakan päiväkotien keittiöiden sekä palvelu- ja jakelukeittiöiden henkilöstö.

Siivouspalvelut on vastannut kaupungin kiinteistöjen puhtaanapidosta, huomioiden tilojen käyttötarkoituksen vaatiman puhtaustason. Siivottavia tiloja on ollut n. 19981 neliötä 28 kohteessa. Ylläpito- ja perussiivouksen ohella laitoshuoltajat ovat tehneet myös oheis- ja asiakaspalvelutehtäviä, muun muassa kahvituksia, viherkasvien hoitoa ja muita avustavia tehtäviä.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Ruoka- ja siivouspalveluissa toimii motivoitunutta ja ammatillisesti pätevää henkilöstöä. Ajoittain päällekkäisistäkin poissaoloista ja haastavista sijaistilanteista huolimatta, on onnistuttu järjestämään päivittäiset tehtävät ruoka- ja siivouspalveluissa hyvin. Tarvittaessa siivouspalveluiden sairauslomien lomitukseen on saatu apua palveluliikkeeltä. Vuosilomien aikana koulujen ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstö on sijoittunut hyvin kaikkiin perussiivouskohteisiin sekä päiväkotien keittiö- ja siivoushenkilöstön lomitukseen.

Oppilasryhmien väljennyksiä toteutettiin kevät- ja syyslukukausien aikana Merenojan yhtenäiskoulun osalta Vuorenkallion koululle ja Tyngän aluekoululle. Tämä aiheutti muutoksia myös ruoka- ja siivouspalveluiden tehtäviin.

Koulujen ja päiväkotien siivoushenkilöstö osallistui kesäkuussa Ylivieskassa Finntensidin järjestämään Kesäpäivä -tapahtumaan, jossa oli eriaiheisia siivoukseen liittyviä koulutuksia. Elokuun alussa koulujen ja päiväkotien siivoushenkilöstö osallistui Puhtaustaidon järjestämään Taitopäivä -koulutukseen Kokkolassa. Lokakuussa ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstölle sekä päiväkotien henkilöstölle järjestettiin Ravistamon toimesta koulutus, jossa käsiteltiin päiväkotien ja kouluikäisten ravitsemukseen liittyviä asioita ja ravitsemussuosituksia. Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä Jedun kanssa on tehty hyvää yhteistyötä koulutusten järjestämisessä. Ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstöllä on ollut mahdollisuus täydentää omaa osaamistaan oppisopimuskoulutuksilla ja erilaisilla tutkinnon osilla.

Elokuun lopussa järjestetyssä Kalajoen lähiruokatapahtumassa Kalajoen kaupungin ruokapalvelut sai Vuoden lähiruokateko -palkinnon.

Talousarvio toteutui ulkoisten toimintatuottojen osalta ylittyen ja toimintakulut jäivät hieman arvioitua pienemmiksi. Säästö henkilöstömenojen osalta liittyy pitkiin sairauslomiin, joka näkyy vastaavasti suurempina siivouspalveluiden ostoon käytettyinä puhtaanapito- ja pesulapalveluiden kustannuksina. Lisäksi henkilöstökulujen osuutta pienentää pitempiaikaisiin sairauslomiin liittyvät henkilöstökorvaukset. 1.3.2024 alkaen Kalajoen kaupungin liittyttyä mukaan liha-, kala ja maitotaloustuotteiden sekä tukkutuotteiden osalta Hanselin kilpailuttamiin elintarvikesopimuksiin, sekä odotettua pienemmäksi jäänyt vuodelle 2024 ennakoitu elintarvikekustannusten hinnannousu, ovat tuoneet säästöä elintarvikekustannuksiin.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
01 VARHAISKASVATUS, KOULUT				
Lounas	342 588	355 631	336 500	356 431
Ap/lp, aamu- ja välipalat	13 437	16 734	13 500	18 846
1-3 välipalat				
02 VARHAISKASVATUS, PÄIVÄHOITO				
Aamupala	40 717	41 323	40 100	40 814
Lounas	87 531	87 095	87 600	76 312
Välipala	53 724	53 290	53 200	51 604
03 SIIVOUS				
Koulukiinteistöjen siivous/m2	17 167	13 467	13 467	13 467
Muiden kiinteistöjen siivous/m2	15 084	6 514	6 514	6 514

Päiväkotien lounassuoritteet sisältävät myös päiväkodeissa tapahtuneen esiopetuksen ruokailut. Esiopetuksen kaksivuotinen kokeilu on päättynyt 31.5.2024, mikä näkyy edelliseen tilinpäätökseen verrattuna päiväkotien pienempinä ateriasuoritteiden määrinä.

Muiden kiinteistöjen siivousneliöissä vuonna 2022 on ollut mukana sotekiinteistöt.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	68				46	46	-31,5 %
KULUT	- 2 671	- 2 857		- 2 857	- 2 680	176	0,4 %
KATE	- 2 603	- 2 857		- 2 857	- 2 634	223	1,2 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	3 402	3 512		3 512	3 375	- 137	-0,8 %
KULUT	- 3 359	- 3 542		- 3 542	- 3 393	148	1,0 %
KATE	43	- 30		- 30	- 19	11	-143,6 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-333	-358	-375	-210	-233	-215

Kuntatekniikka

Toiminta-ajatus

Palvelualue sisältää liikenneväylien, liikenneohjauslaitteiden sekä hulevesijärjestelmien kunnossapidon- ja rakentamisen asemakaava-alueilla, teollisuus- ja tarha-alueilla. Viher- ja ulkoilualueet yksikön tehtäväkuvaan kuuluu puisto- ja liikunta-alueet, pienvenesatamat, sekä yleiset ulkoalueet.

Tekninen lautakunta päättää yksityistieavustusten perusteet ja myöntää avustukset määrärahojen puitteissa. Yksitystieavustusta saa noin 85 tiekuntaa.

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkon pumppaamoinen ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Kuntatekniikan kunnossapito- ja rakentamistöitä toteutettiin pääasiassa ostopalveluilla, täydennettynä omalla työllä. Kunnossapidon toimenpiteillä pyritään hidastamaan rakenteiden rappeutuminen ja siten ylläpitää sijoitetun omaisuuden arvoa. Palveluiden ostot sisältävät talvi- ja kesäkunnossapidon asemakaavateillä, sekä Vesikolmiolle toimitettavan jäteveden puhdistuksen. Kunnossapitokausi 2024 oli sääoloiltaan erittäin luminen ja pitkäkestoinen. Ennätysellinen kevättulva aiheutti vuotovesien kasvua edellisestä vuodesta. Suurimpana haasteena olivat katuvalaistuksen lukuisat toimintahäiriöt 3G-yhteyksien loppumisen vuoksi. Vanhentuneen kaluston huoltokustannukset kasvavat ja tulevana vuosina tulisivatkin kalustoa uusia suunnitelmallisesti.

Pysäköinnin valvonnan aloittaminen kesällä 2024 vaati, että kaikki pysäköintiin vaikuttavat merkinnät uusittiin, tämä aiheutti osaltaan määrärahojen ylittymisen rakennusmateriaaleissa. Määrärahoja säästyi jonkin verran asemakaavateiden kunnossapidon kustannusten laskemisesta, kuitenkin kunnossapito tasoa heikentämättä, myös sähkön kustannukset alittuivat. Toimintatuottojen ylityksenä vaikutti mm. puistometsistä saadut myyntitulot.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
01 KAAVATIED				
Kaavatiet/kunnossapito/km	131	132	132	133
Kevyen liikenteen väylät/kunnossapito/km	37	37	37	37
Katuvalot/kunnossapito/kpl	3 700	3 700	3 700	3 720
02 YKSITYISTIED				
Avustettavat yksityistiet/km	158	161	160	160
03 VIHHER- JA ULKOILUALUEET				
Jäähallin käyttötunnit	1 820	1 781	2 400	2 340
Vuokratut venepaikat	623	640	595	518
Hoidettava latuverkosto/km	140	142	145	145
04 VIEMÄRILAITOS				
Viemäriin liitetty kiinteistöt	3 949	3 991	3 976	4 043
Puhdistettu jätevettä/m3	626 863	620 672	650 000	653 150
Vuotovesiä/m3	210 722	215 233	210 000	243 692
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	225	235	233	235

Viemärlaitoksen liittyjämäärät lukutaulukkoon on tarkistettu vesilaskutusohjelmasta ja liittymäsopimuskortistosta, siihen on liitetty myös kaupungin sisäiset kiinteistöt, tämän johdosta kokonaisliittymämäärä viemäriin liitetyissä

kiinteistöissä eroaa edellisestä vuoden tehdyistä liittymä sopimuksista (+35 kpl).

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 646	1 627		1 627	1 845	218	12,0 %
VAL OM. KÄYTT.	118	130		130	62	- 68	-47,1 %
KULUT	- 3 546	- 4 055	- 40	- 4 095	- 3 801	294	7,2 %
KATE	- 1 782	- 2 298	- 40	- 2 338	- 1 894	444	6,3 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	2 278	2 387		2 387	2 601	215	14,2 %
VAL OM. KÄYTT.	118	130		130	62	- 68	-47,1 %
KULUT	- 3 816	- 4 344	- 40	- 4 384	- 4 124	261	8,1 %
KATE	- 1 420	- 1 827	- 40	- 1 867	- 1 460	408	2,8 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-113	-126	-121	-144	-191	-154

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 562	1 560	70	1 630	1 544	- 86	-1,2 %
KULUT	- 2 186	- 2 071	- 126	- 2 197	- 2 094	103	-4,2 %
KATE	- 623	- 511	- 56	- 567	- 550	17	-11,7 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 570	1 560	70	1 630	1 558	- 71	-0,8 %
KULUT	- 2 440	- 2 317	- 126	- 2 443	- 2 353	90	-3,6 %
KATE	- 869	- 757	- 56	- 813	- 795	19	-8,6 %

Ympäristöterveydenhuolto

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuolto on yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua. Se on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkalain sekä eläinlääkintähuoltolain mukainen eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta. Eläinlääkintähuolto jaetaan eläinlääkäripalvelujen, eläinten terveydenvalvonnan, sivutuotevalvonnan ja eläinten hyvinvoinnin valvonnan järjestämiseen.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Eläinlääkäripalvelut

Pohjoisella alueella saimme kaksi kolmesta avoimesta praktikkoeläinlääkäriin virasta täytettyä osaaikaisesti. Toisaalta pitkät virkavapaat ja muut poissaolot ovat heikentäneet henkilöstöresursseja.

Sijaisten saanti on ollut haasteellista, mutta edellisvuosiin nähden sijaistilanne on ollut parempi vuoden 2024 aikana. Akuuttia päivystyspalvelua on hankittu pohjoiselle alueelle yksityisiltä eläinlääkäreiltä, keikkaeläinlääkäreiltä sekä eläinlääkäriasemalta. Pohjoisella alueella Raahen vastaanottotilat siirtyivät joulukuussa uusiin toimitiloihin.

Eläinlääkinnän valvontatehtävät

Eläintautivalvonta ja eläinsuojelutarkastukset ovat valvontaohjelmakaudella 2024 hoidettu pääosin valvontaeläinlääkärin toimesta. Toinen valvontaeläinlääkärin virka, joka on Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa yhteinen, oli koko vuoden täyttämättä rekrytointihaasteiden vuoksi. Saimme järjestettyä osan valvontatehtävistä sijaisjärjestelyin ja tämän vuoksi saimme myös purettua maitohuonetarkastusten työjonoa.

Terveydensuojelu

Elintarvike- ja tupakkavalvonnassa oli pidempi aikainen virkavapaa, jota paikattiin sijaisjärjestelyin. Loppu vuodesta myös yksi terveystarkastaja jäi pitämään kertyneitä lomia ennen eläkkeelle siirtymistä. Virka-vapaat täytettiin pääosin sijaisjärjestelyin. Loppuvuodesta rekrytoitiin kaksi terveystarkastajaa, joista toinen aloitti virassa joulukuussa 2024 ja toinen tammikuussa 2025. Pohjoisella alueella Raahen terveysvalvonta siirtyi joulukuussa uusiin toimitiloihin.

Määrärahojen riittävyys

Ympäristöterveydenhuollon budjetti pysyi talousarviossa.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
02 Eläinlääkintähuolto				
Eläinlääkärin sairauskäynnit	1 359	1 731	1 400	1 745
Eläinlääkärin vastaanoton käynnit	5 425	5 102	5 400	6 573
Eläinsuojelutarkastukset	157	94	110	106
Terveydenhuoltokäynnit	181	220	180	320
03 Elintarvikelain mukaiset tarkastukset				
Elintarvikehuoneistot	162	155	160	214
Alkutuotanto maitotilat	7	6	10	33
04 Muut tarkastukset ja näytteenotot				
Terveyssuojelulain tarkastukset	118	94	140	137
Tupakan vähittäismyyntitarkastus	18	22	20	36
Lääkelain (nikotiinin korvaustuotteet) tarkastukset	7	7	10	10
Talousvesi	143	72	80	108
Uimavesi (uimahalli, kylpylä jne)	36	29	30	48
Uimavesi uimaranta	107	123	100	108

Eläinlääkärin terveydenhuoltokäyntien määrä on noussut tilakokojen kasvun ja uusien lääkeluovutussopimusten myötä. Vastaanottokäyntien määrän nousu selittyy pohjoisen alueen virkojen täyttämällä.

Elintarvikevalvonnassa tehtiin hyvä tulos suoritteiden osalta ja se selittyy suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolisten tehtävien tavanomaista vähäisemmällä määrällä. Maitohuonetarkastusten työjonoa purettiin sijaistajajärjestelyin. Laivojen talousvesinäytepyynnöt ovat lisääntyneet aiemmasta.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 433	1 357	70	1 427	1 402	- 25	-2,2 %
KULUT	- 1 757	- 1 594	- 126	- 1 720	- 1 694	26	-3,5 %
KATE	- 323	- 237	- 56	- 293	- 292	1	-9,6 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	1 441	1 357	70	1 427	1 412	- 15	-2,0 %
KULUT	- 1 893	- 1 726	- 126	- 1 853	- 1 848	5	-2,4 %
KATE	- 451	- 370	- 56	- 426	- 436	- 10	-3,4 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-16	-19	-17	-26	-24	-24

Ympäristöohjaus

Toiminta-ajatus

Ympäristönohjauksen tehtävät perustuvat maankäyttö- ja rakennuslain ja -asetuksen, ympäristönsuojelulain ja -asetuksen, maa-aineslain ja -asetuksen, vesilain, jätelain, kemikaalilain, vesihuoltolain, maastoliikennelain, vesiliikennelain, lain ajoneuvojen siirtämisestä ja ulkoilualuelain mukaisesti tehtäviin.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävyys

Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin 1.1.2025 voimaan tulleen uuden rakentamislain tuomiin muutoksiin ja tulevaan lakimuutokseen liittyen rakentajat tiedustelivat rakentamisluvista vapautetuista rakennuksista ja osin siirsivät rakentamista vuodelle 2025. Rakennusluvan hakeminen tietomallimuotoisella suunnitelmalla, rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvo ja rakentamisluvan käsittelyaika tulevat voimaan 1.1.2026.

Rakentaminen on edelleen maltillista ja alan suhdannenäkymät ovat aiheuttaneet rakennuslupien ja kohteiden määrien laskua, ja tämä aiheutti ympäristöohjauksen tulokertymän määräraha-alitusta. Kuitenkin lupamäärien kappalemääräisestä laskusta huolimatta tulokertymä ja rakennetut kerrosalaneliöt olivat suuremmat 2024 kuin edellisenä vuonna. Lupamäärät vaikuttivat myös ICT-palveluiden kustannuksiin.

Ympäristönvalvonnassa saatiin vuoden 2024 aikana valmiiksi ympäristönsuojelumääräysten käsittely, kun ympäristönsuojelumääräykset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa ja ne tulivat voimaan 1.8.2024.

Uusia ympäristönsuojelun lupa- ja ilmoitusasioita tuli vuonna 2024 vireille verrattain vähän.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
01 RAKENNUSVALVONTA				
Rakentamisen luvat yhteensä/kpl	338	256	300	227
Rakennusluvut	166	120	155	112
Toimenpideluvat	118	74	90	76
Ilmoitusluvut	20	14	20	15
Purku- ym. luvat	34	48	35	9
Lupien käsittelyaika (med pv)	21	28	21	23
Rakennusluvut (k-m2)	20 400	11 400	12 000	14 644
02 KATSELMUKSET, KOKOUKSET, LAUSUNNOT				
Katselmukset ja aloituskokoukset	1 129	955	800	449
Lausunnot	4	8	10	5
03 YMPÄRISTÖNVALVONTA				
Ympäristöluvut ja ilmoituspäätökset	2	2	5	3
Maa-aines- ja yhteisluvut	6	1	4	4
Rekisteröinnit, muut luvat ja ilmoitukset	3	8	10	4
Ajoneuvojen siirtopäätökset	3	1	5	5
Tarkastukset	47	10	90	55
Lausunnot	6	20	10	34
Keskimääräinen käsittelyaika, luvat (kk)		8	6	8
Käsittelyaika, ilmoitusmenettely (vrk)		420	120	69

Yksittäisiin rakennuslupahakemuksiin on jouduttu pyytämään lisäselvityksiä/ täydennyksiä esim. puutteellisten lupapiirustuksien osalta vuonna 2024. Nämä selvityspyyntöjen odotusajat lisäävät käsittelyaikoja. Hakemusten ja lupapäätösten vähentyessä yksittäisen hakemuksen lisäselvitysten pitkä odotusaika vaikuttaa korostuneesti keskimääräisen käsittelyajan toteutumaan. Kun lupahakemus on käsittelyvalmis, niin rakennusluvan käsittelyajan tavoite 14.0 vrk on realistinen ja toteutettavissa.

Ulk. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	129	203		203	142	- 61	10,5 %
KULUT	- 429	- 477		- 477	- 400	77	-6,7 %
KATE	- 300	- 274		- 274	- 258	16	-14,1 %

Ulk. ja sis. (1000 €)	TP2023	TA2024	TA-muutos	TA+muut.	TP2024	Poikk.	Muut% tp
TUOTOT	129	203		203	146	- 57	13,4 %
KULUT	- 547	- 590		- 590	- 505	85	-7,7 %
KATE	- 418	- 387		- 387	- 359	29	-14,2 %

Nettomenojen kehitys	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Nettomeno €/asukas	-20	-20	-11	-24	-22	-21

9.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelma	TA2024	TA muutos	TA+muutos	Toteuma	Poikkeama €	Tot %
TUOTOT	12 007 475	70 000	12 077 475	12 059 724	-17 751	99,9 %
Myyntituotot	3 836 120	70 000	3 906 120	4 322 800	416 680	110,7 %
Maksutuotot	903 925		903 925	788 404	-115 521	87,2 %
Tuet ja avustukset	2 212 230		2 212 230	1 448 343	-763 887	65,5 %
Muut toimintatuotot	5 055 200		5 055 200	5 500 177	444 977	108,8 %
VAL OM. KÄYTT.	250 000		250 000	124 536	-125 464	49,8 %
KULUT	-50 373 963	-219 371	-50 593 334	-48 088 672	2 504 662	95,0 %
Henkilöstökulut	-28 076 107	-74 084	-28 150 191	-26 751 099	1 399 093	95,0 %
Palvelujen ostot	-12 914 951	-114 000	-13 028 951	-12 802 814	226 137	98,3 %
Aineet, tarv. ja tav.	-4 790 555	-25 000	-4 815 555	-4 635 103	180 452	96,3 %
Avustukset	-1 550 500		-1 550 500	-1 461 053	89 447	94,2 %
Muut toimintakulut	-3 041 850	-6 287	-3 048 137	-2 438 603	609 534	80,0 %
KATE	-38 116 488	-149 371	-38 265 859	-35 904 412	2 361 447	93,8 %
VEROTULOT	29 300 000	700 000	30 000 000	30 714 536	714 536	102,4 %
VALTIONOSUUDET	14 903 800	300 000	15 203 800	15 166 192	-37 608	99,8 %
RAH. TUOT. JA KUL.	-736 000	1 500 000	764 000	611 728	-152 272	80,1 %
Korkotuotot	326 000		326 000	340 389	14 389	104,4 %
Muut rahoitustuotot	283 000	1 500 000	1 783 000	1 386 976	-396 024	77,8 %
Korkokulut	-1 225 000		-1 225 000	-1 031 632	193 368	84,2 %
Muut rahoituskulut	-120 000		-120 000	-84 005	35 995	70,0 %
VUOSIKATE	5 351 312	2 350 629	7 701 941	10 588 044	2 886 103	137,5 %
POISTOT JA ARV. AL.	-4 880 100		-4 880 100	-5 710 581	-830 481	117,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 880 100		-4 880 100	-5 350 621	-470 521	109,6 %
Arvonalentumiset				-359 960	-359 960	
TILIKAUDEN TULOS	471 212	2 350 629	2 821 841	4 877 463	2 055 622	172,8 %
VAR. JA RAH. MUUT.	53 920		53 920	53 925	5	100,0 %
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	525 132	2 350 629	2 875 761	4 931 388	2 055 627	171,5 %

Verotulot €	TA2024	TA muutos	TA+muutos	Toteuma	Poikkeama €
VEROTULOT	29 300 000	700 000	30 000 000	30 714 536	714 536
Kunnan tulovero	18 100 000	600 000	18 700 000	19 317 260	617 260
Kiinteistövero	8 500 000	-100 000	8 400 000	8 218 592	-181 408
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 700 000	200 000	2 900 000	3 178 683	278 683

Veroprosentit ja kunnallisveroa vastaava määrä

Verotusvuosi	Tulovero %	Yleinen k-vero %	Vak. asuinrak:n k-vero %	Muiden asuinrak:n k-vero %	Voimalaitosvero %	Kunnallisveroa vastaava tulo 1.000 €	% muutos
2009	18,85	0,6	0,3	0,8		139 457	
2010	19	0,75	0,35	0,9		145 212	4,1
2011	19	0,75	0,35	0,9		153 355	5,6
2012	19,5	0,75	0,35	0,9		156 489	2
2013	19,5	0,75	0,35	0,9		162 485	3,8
2014	19,5	0,75	0,35	0,9		164 575	1,3
2015	20	0,9	0,4	1		165 535	0,6
2016	20	0,9	0,4	1	1,4	164 113	-0,9
2017	20	1	0,45	1,1	2,4	159 243	-3
2018	20	1	0,5	1,1	3,1	162 901	2,3
2019	21	1,1	0,5	1,1	3,1	167 119	2,6
2020	21	1,1	0,5	1,1	3,1	172 179	3
2021	21	1,1	0,5	1,1	3,1	177 842	3,3
2022	21	1,1	0,5	1,1	3,1	185 571	4,3
2023	8,36	1,1	0,5	1,1	3,1	211 146	13,8
2024	8,3	1,1	0,5	1,1	3,1	220 446	4,4

Valtionosuudet €	TA2024	Muutos	TA+muutos	Toteuma	Poikkeama €
VALTIONOSUUDET	14 903 800	300 000	15 203 800	15 166 192	-37 608
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	6 971 400	300 000	7 271 400	7 140 235	-131 165
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 841 000		5 841 000	5 776 804	-64 196
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-358 600		-358 600	-173 991	184 609
Veromenetysten kompensaaion valt.osuus	2 450 000		2 450 000	2 423 144	-26 856

9.3 Investointien toteutuminen

Merkittävimmät investointikohteet olivat Marina, VT8 reitistöalikulku, Sataman Yrityspuiston ja Kalajoen varhaiskasvatuskeskuksen toteutus.

Osakkeissa ja osuuksissa näkyvät sijoitetun vapaan oman pääomaan tehdyt sijoitukset KOY Kalajoen Vuokra-asunnoille sekä Kalajoen Hiekkasärkät Oy:n osakkeiden osto.

Rakennusinvestointeihin käytettiin 3,7 M€, josta 3,0 M€ varhaiskasvatuskeskukseen. Hanke on edennyt suunnitelman mukaisesti. Kirjasto- ja kulttuuritiloihin kohdistuva tulo on jäänyt purkamatta aiempina vuosina.

Kuntatekniikan investointeihin käytettiin 10,4 M€, josta Marinan II vaiheen toteutukseen 6,9 M€ (rahoitusta 3,1 M€), Sataman Yrityspuistoon 0,8 M€ (rahoitusta 0,3 M€) ja VT8 reitistöalikulkuun 0,7 M€. Lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen varatusta määrärahasta toteutettiin Tyngän lähiliikuntapaikka 0,28 M€ johon rahoitusta 50 tuhatta, sekä parannettiin kylien liikuntapaikka olosuhteita. Viemärlaitoksen toiminta-aluetta laajennettiin Rautiossa ja Pitkäsenkylällä, joissa paineviemäriä rakennettiin noin 2 km.

Kohteet, joissa ei ole määrärahavarausta, jatkuivat edelliseltä vuodelta. Investointikohteiden ajoittuminen eri vuosille on talousarvion näkökulmasta haastavaa. Investointien taulukoissa käytettävät lyhenteet ovat TA talousarvio, TA+MUUT talousarvio muutoksilla, TP tilinpäätös ja TOT% tilinpäätöksen suhde talousarvioon.

Investointiyhteenveto

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT%	ALITUS- YLITYS
INVESTOINNIT						
Menot	-23 370 000	745 000	-22 625 000	-17 052 285	75 %	5 572 715
Tulot	4 754 000	0	4 754 000	3 893 764	82 %	-860 236
Netto	-18 616 000	745 000	-17 871 000	-13 158 521	74 %	4 712 479

Investoinnit investointiryhmittäin

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUYS- YLITYS
Maa- ja vesialueet						
Menot	-500 000	-55 000	-555 000	-547 777	99 %	7 223
Tulot	500 000	0	500 000	263 862	53 %	-236 138
Netto	0	-55 000	-55 000	-283 914	516 %	-228 914
Osakkeet ja osuudet						
Menot	-4 600 000	0	-4 600 000	-2 256 912	49 %	2 343 088
Tulot	50 000	0	50 000	0	0 %	-50 000
Netto	-4 550 000	0	-4 550 000	-2 256 912	50 %	2 293 088
Koneiden ja kaluston hankinta (irtaimisto)						
Menot	-150 000	0	-150 000	-126 066	84 %	23 934
Netto	-150 000	0	-150 000	-126 066	84 %	23 934
Rakennusinvestoinnit						
Menot	-5 550 000	1 000 000	-4 550 000	-3 677 765	81 %	872 235
Tulot	0	0	0	42 295	0 %	42 295
Netto	-5 550 000	1 000 000	-4 550 000	-3 635 470	80 %	914 530
Kuntatekniikan investoinnit						
Menot	-12 570 000	-200 000	-12 770 000	-10 443 765	82 %	2 326 235
Tulot	4 204 000	0	4 204 000	3 587 607	85 %	-616 393
Netto	-8 366 000	-200 000	-8 566 000	-6 856 158	80 %	1 709 842

Rakennusinvestoinnit investoinneittain

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT%	ALITUS- YLITYS
Uudishankkeet						
Terveyskeskuksen A-osan uudistaminen						
Menot	-1 000 000	1 000 000		0		0
Netto	-1 000 000	1 000 000		0		0
Kalajoen kampus						
Menot				0		0
Netto				0		0
Kalajoen varhaiskasvatuskeskus						
Menot	-3 000 000		-3 000 000	-2 902 137	97 %	97 863
Netto	-3 000 000		-3 000 000	-2 902 137	97 %	97 863
Himangan varhaiskasvatuskeskus						
Menot				-3 674		-3 674
Netto				-3 674		-3 674
Perusparantaminen						
Kulttuuri- ja kirjastotila						
Tulot				39 000		39 000
Netto				39 000		39 000
Repolan halli						
Menot	-1 000 000		-1 000 000	-339 681	34 %	660 319
Netto	-1 000 000		-1 000 000	-339 681	34 %	660 319

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUS- YLITYS
Lautakunnan päättämät rakennusinvestoinnit						
Menot	-400 000	0	-400 000	-432 273	108 %	-32 273
Netto	-400 000	0	-400 000	-432 273	108 %	-32 273
Kaupunginhallituksen päättämät liike- ja teollisuusrakennukset						
Menot	-150 000	0	-150 000	0	0 %	150 000
Tulot	0	0	0	3 295	0 %	3 295
Netto	-150 000	0	-150 000	3 295	-2 %	153 295

Kuntatekniikan Investoinnit

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUS- YLITYS
Lautakunnan päättämät kuntatekniikan investoinnit						
Menot	-725 000	0	-725 000	-602 060	83 %	122 940
Netto	-725 000	0	-725 000	-602 060	83 %	122 940
Kevyenliikenteen väylät ja reitistöt, sis. lankkupolut ja valaistukset						
Menot	-540 000	-150 000	-690 000	-259 048	38 %	430 952
Tulot	270 000	0	270 000	2 883	1 %	-267 117
Netto	-270 000	-150 000	-420 000	-256 165	61 %	163 835
Uudet kaava-alueet yhteensä						
Menot	-7 000 000	0	-7 000 000	-6 879 526	98 %	120 474
Tulot	3 050 000	0	3 050 000	3 105 874	102 %	55 874
Netto	-3 950 000	0	-3 950 000	-3 773 652	96 %	176 348
Varaus kuntatekniikan kohteisiin, joihin haettu valtiontukea						
Menot	-800 000	0	-800 000	-91 979	11 %	708 021
Tulot	400 000	0	400 000	44 449	11 %	-355 551
Netto	-400 000	0	-400 000	-47 530	12 %	352 470

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUS- YLITYS
Nykyiset kaava-alueet						
Raumankarin museosilta						
Menot	-25 000	-50 000	-75 000	-71 585	95 %	3 415
Netto	-25 000	-50 000	-75 000	-71 585	95 %	3 415
Sataman yrityspuiston rake						
Menot	-1 000 000		-1 000 000	-793 077	79 %	206 923
Tulot	360 000		360 000	323 555	90 %	-36 445
Netto	-640 000		-640 000	-469 522	73 %	170 478
Ampumaradan puhdistus						
Menot	-75 000		-75 000			75 000
Tulot	30 000		30 000			-30 000
Netto	-45 000		-45 000			45 000
JEDU:n ojan putkitus						
Menot	-90 000		-90 000			90 000
Netto	-90 000		-90 000			90 000
Kalajoentien päällystys						
Menot	-90 000		-90 000	-92 838	103 %	-2 838
Netto	-90 000		-90 000	-92 838	103 %	-2 838

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUS- YLITYS
Yhteishankkeet						
Vt8 reitistöalikulku Hiekkasärkille						
Menot	-1 000 000		-1 000 000	-714 640	71 %	285 360
Netto	-1 000 000		-1 000 000	-714 640	71 %	285 360
Vt7720 Raution kevyenliikenteen väylä (monitalon kohdalle)						
Menot	-80 000		-80 000			80 000
Netto	-80 000		-80 000			80 000
Vt8 ja Satamatien risteysalue						
Menot	-60 000		-60 000	-101 443	169 %	-41 443
Netto	-60 000		-60 000	-101 443	169 %	-41 443
Viher- ja ulkoilualueet						
Lähiliikuntapaikkojen kehittäminen						
Menot	-230 000		-230 000	-218 056	95 %	11 944
Tulot	54 000		54 000	50 000	93 %	-4 000
Netto	-176 000		-176 000	-168 056	95 %	7 944
Puistot ja leikkikentät						
Menot	-40 000		-40 000	-40 151	100 %	-151
Netto	-40 000		-40 000	-40 151	100 %	-151
Rantojen kunnostus						
Menot	-80 000		-80 000	-83 140	104 %	-3 140
Tulot	40 000		40 000	60 847	152 %	20 847
Netto	-40 000		-40 000	-22 294	56 %	17 706
Konikarvon laiturit						
Menot	-80 000		-80 000	-100 445	126 %	-20 445
Netto	-80 000		-80 000	-100 445	126 %	-20 445
Osallistuva budjetointi						
Menot	-5 000		-5 000			5 000
Netto	-5 000		-5 000			5 000
Kuntatekniikan koneet						
Latukone						
Menot	-250 000		-250 000	-242 238	97 %	7 762
Netto	-250 000		-250 000	-242 238	97 %	7 762

Viemärlaitoksen investoinnit

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUS- YLITYS
Viemärlaitos						
Menot	-400 000	0	-400 000	-153 537	38 %	246 463
Netto	-400 000	0	-400 000	-153 537	38 %	246 463

9.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelma	TA 2024	TA- muutos	TA+muut	Toteutuma 31.12.	Poikkeama	Tot %
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	5 351 312	2 350 629	7 701 941	10 588 044	2 886 103	37,5%
Tulorahoituksen korjauserät	-340 000		-340 000	-195 486	144 514	-42,5%
Toiminnan rahavirta	5 011 312	2 350 629	7 361 941	10 392 558	3 030 617	41,2%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-23 370 000	-745 000	-24 115 000	-17 052 285	7 062 715	-29,3%
Rahoitusos. ja kom. myynnit	4 754 000		4 754 000	3 893 764	-860 236	-18,1%
Investointien rahavirta	-18 616 000	-745 000	-19 361 000	-13 158 521	6 202 479	-32,0%
Toiminnan ja investointien rahavirta	-13 604 688	1 605 629	-11 999 059	-2 765 963	9 233 096	-77,0%
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-4 250 000		-4 250 000	-2 622 000	1 628 000	-38,3%
Antolainasaamisten väennys	200 000		200 000	5 513 750	5 313 750	2656,9%
Antolainauksen muutokset	-4 050 000	0	-4 050 000	2 891 750	6 941 750	-171,4%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000		10 000 000	4 250 000	-5 750 000	-57,5%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 600 000		-4 600 000	-5 462 333	-862 333	18,8%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	12 000 000		12 000 000	2 100 000	-9 900 000	-82,5%
Lainakannan muutokset	17 400 000	0	17 400 000	887 667	-16 512 333	-94,9%
Muut maksuvalmiuden muutokset	200 000		200 000	-4 083 828	-4 283 828	-2141,9%
Rahoituksen rahavirta	13 550 000	0	13 550 000	-304 411	-13 854 411	-102,3%
Rahavarojen muutos	-54 688	1 605 629	1 550 941	-3 070 374	-4 621 315	-298,0%

9.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat					Tuloarviot				
1 000 €	TA2024	TA muutos	TA+ muut	Tot	Poikke.	TA2024	TA muutos	TA+ muut	Tot	Poikke.
KÄYTTÖTALOUSOSA										
HALLINTOPALVELUT										
Valtuusto										
Toiminnan ohjaus ja arviointi	B 132	0	132	102	30	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta										
Tarkastustoimi	B 39	0	39	29	10	0	0	0	0	0
Keskusvaalilautakunta										
Vaalit	B 97	0	97	68	30	70	0	70	68	2
Kaupunginhallitus										
Konserniohjaus	2 287	-222	2 065	1 304	762	822	-140	683	200	483
Henkilöstöohjaus	678	0	678	1 016	-338	152	0	152	168	-16
Talousohjaus	697	0	697	647	50	122	0	122	128	-6
Yleishallinto	445	0	445	457	-12	1	0	1	4	-3
Tietohallinto	914	0	914	904	10	24	0	24	25	-1
HALLINTOPALVELUT YHT.	B 5 288	-222	5 066	4 525	541	1 191	-140	1 051	592	459
Kaavoitus- ja elinvoimalltk										
KEHITTÄMISPALVELUT										
Elinkeinopalvelut	1 413	0	1 413	993	420	574	0	574	480	94
Maaseutupalvelut	629	0	629	423	206	407	0	407	287	120
Työllisyyspalvelut	655	0	655	659	-4	61	0	61	89	-28
KEHITTÄMISPALVELUT YHT.	B 2 697	0	2 697	2 075	622	1 041	0	1 041	856	185
Sivistyslautakunta										
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT										
Varhaiskasvatus	7 071	31	7 102	7 195	-93	179	0	179	251	72
Perusopetuspalvelut	13 995	69	14 064	13 736	328	304	0	304	435	131
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUSPALVELUT YHT.	B 21 066	100	21 166	20 931	235	483	0	483	686	203

	Määrärahat					Tuloarviot				
1 000 €	TA2024	TA muutos	TA+ muut	Tot	Poikke.	TA2024	TA muutos	TA+ muut	Tot	Poikke.
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT										
Toisen asteen koulutus	2 735	0	2 735	2 723	12	344	0	344	306	-38
Kalajoki Akatemia	2 173	175	2 348	2 341	7	547	140	686	641	-45
KALAJOEN KAMPUS, LUKIO JA AKATEMIA PALVELUT	B 4 908	175	5 083	5 064	19	890	140	1 030	947	-83
Tekninen lautakunta										
TEKNISET PALVELUT										
Hallinto ja tstopalv.	263	0	263	207	56	0	0	0	2	2
Maankäyttöpalvelut	1 107	0	1 107	1 063	44	1 361	0	1 361	1 457	-96
Tilapalvelut	6 063	0	6 063	5 648	415	3 975	0	3 975	4 147	-172
Ruoka- ja siivouspalvelut	2 857	0	2 857	2 680	176	0	0	0	46	-46
Kuntatekniikka	4 055	40	4 095	3 801	294	1 757	0	1 757	1 907	-150
Tekninen lautakunta yht.	B 14 344	40	14 384	13 400	985	7 092	0	7 092	7 559	-466
Ympäristölautakunta										
TEKNISET PALVELUT										
Ympäristöterveydenhuolto										
Ympäristönohjaus	477	0	477	400	77	203	0	203	142	61
Ympäristölautakunta yht.	2 071	126	2 197	2 094	103	1 560	70	1 630	1 544	86
TEKNISET PALVELUT YHT.	B 16 415	166	16 581	15 494	1 088	8 652	70	8 722	9 103	-381
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	50 374	219	50 593	48 089	2 505	12 257	70	12 327	12 184	143
INVESTOINTIOSA										
Aineeton omaisuus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maa- ja vesialueet	B 500	55	555	548	7	500	0	500	264	236
Osakkeet ja osuudet	B 4 600	0	4 600	2 257	2 343	50	0	50	0	50
Irtaimisto	B 150	0	150	126	24	0	0	0	0	0
Rakennusinvestoinnit	B 5 550	-1 000	4 550	3 678	872	0	0	0	42	-42
Kuntatekniikan investoinnit	B 12 570	200	12 770	10 444	2 326	4 204	0	4 204	3 588	616
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	23 370	-745	22 625	17 052	5 573	4 754	0	4 754	3 894	860

		Määrärahat					Tuloarviot				
1 000 €		TA2024	TA muutos	TA+ muut	Tot	Poikke.	TA2024	TA muutos	TA+ muut	Tot	Poikke.
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						29 300	700	30 000	30 715	0
Valtionosuudet	B						14 904	300	15 204	15 166	-38
Korkotulot	B						326	0	326	340	14
Muut rahoitustulot	B						283	1 500	1 783	1 475	-308
Korkomenot	B	1 225	0	1 225	1 032	193				0	
Muut rahoitusmenot	B	120	0	120	172	-52				0	
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAHOITUSOSA											
,	B	340	0	340	195	145	0	0	0	0	0
Pakollisten varausten muutokset	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainojen muutokset											
Antolainojen vähennys	B	0	0	0	0	0	200	0	200	5 514	5 314
Antolainojen lisäys	B	4 250	0	4 250	2 622	1 628	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaik. lainojen vähennys	B	4 600	0	4 600	5 462	-862	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lainojen lisäys	B	0	0		0		10 000	0	10 000	4 250	-5 750
Lyhyaik. lainojen lisäys/vähennys	N	0	0	0	0	0	12 000	0	12 000	2 100	-9 900
Oman pääoman muutokset	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	N	0	3 096	3 096	0	3 096	55	0	55	3 070	3 016
YHTEENSÄ		84 279	2 570	86 849	78 726	8 122	84 279	2 570	86 849	78 726	8 122

B= sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio, N= nettomääräraha/-tuloarvio

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA LIITETIEDOT

10 TULOSLASKELMA

	TP2024	TP2023
TUOTOT	12 059 723,76	12 230 866,18
Myyntituotot	4 322 799,61	4 149 986,90
Maksutuotot	788 403,96	742 509,50
Tuet ja avustukset	1 448 343,23	2 074 331,64
Muut toimintatuotot	5 500 176,96	5 264 038,14
VAL OM. KÄYTT.	124 536,08	190 503,58
KULUT	-48 088 672,08	-47 390 471,53
Henkilöstökulut	-26 751 098,66	-26 602 182,19
Palkat ja palkkiot	-21 681 666,20	-21 340 083,12
Henkilösivukulut	-5 069 432,46	-5 262 099,07
Eläkekulut	-4 476 085,15	-4 350 231,85
Muut henkilösivukulut	-593 347,31	-911 867,22
Palvelujen ostot	-12 802 814,49	-12 154 848,03
Aineet, tarv. ja tav.	-4 635 103,39	-4 718 127,18
Avustukset	-1 461 052,52	-1 497 880,95
Muut toimintakulut	-2 438 603,02	-2 417 433,18
KATE	-35 904 412,24	-34 969 101,77
VEROTULOT	30 714 535,60	30 135 663,48
VALTIONOSUUDET	15 166 192,00	17 124 738,00
RAH. TUOT. JA KUL.	611 728,40	415 520,11
Korkotuotot	340 389,21	420 570,62
Muut rahoitustuotot	1 386 976,08	1 147 859,14
Korkokulut	-1 031 631,74	-673 412,62
Muut rahoituskulut	-84 005,15	-479 497,03
VUOSIKATE	10 588 043,76	12 706 819,82
POISTOT JA ARV. AL.	-5 710 581,11	-7 036 790,66
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 350 621,25	-6 820 957,81
Arvon alentumiset	-359 959,86	-215 832,85
TILIKAUDEN TULOS	4 877 462,65	5 670 029,16
VAR. JA RAH. MUUT.	53 925,33	-2 446 074,67
Poistoreron muutos	53 925,33	53 925,33
Varausten muutos		-2 500 000,00
TILIK.YLI/ALIJÄÄMÄ	4 931 387,98	3 223 954,49

11 RAHOITUSLASKELMA

	TP 2024	TP 2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	10 588 043,76	12 706 819,82
Tulorahoituksen korjauserät	-195 485,80	-273 935,99
Toiminnan rahavirta yhteensä	10 392 557,96	12 432 883,83
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-17 052 284,98	-6 502 887,84
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 626 607,07	880 309,14
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	267 157,18	316 416,98
Investointien rahavirta yhteensä	-13 158 520,73	-5 306 161,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 765 962,77	7 126 722,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-2 622 000,00	-5 085,00
Antolainasaamisten vähennys	5 513 750,03	71 272,13
Antolainauksen muutokset yhteensä	2 891 750,03	66 187,13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 250 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 462 332,90	-4 631 282,90
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 100 000,00	-3 000 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	887 667,10	-7 631 282,90
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutokset	18 634,91	-18 493,97
Saamisten muutos	-4 185 614,56	3 201 469,76
Korottomien velkojen muutos	83 151,37	-5 082 796,27
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-4 083 828,28	-1 899 820,48
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-304 411,15	-9 464 916,25
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 070 373,92	-2 338 194,14
Rahavarojen muutos taseessa		
Rahavarat 31.12.	15 302 067,21	18 372 441,13
Rahavarat 1.1.	18 372 441,13	20 710 635,27

12 TASE

VASTAAVAA	31.12. 2024	31.12. 2023
PYSYVÄT VASTAAVAT	111 003 832,97	106 252 157,58
Aineettomat hyödykkeet	1 359 600,73	1 563 355,87
Aineettomat oikeudet	11 470,96	24 376,54
Muut pitkävaikutteiset menot	1 348 129,77	1 538 979,33
Aineelliset hyödykkeet	86 979 975,16	81 389 706,60
Maa- ja vesialueet	25 274 834,23	24 768 170,34
Rakennukset	29 309 096,19	31 814 006,41
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 993 595,61	21 739 078,85
Koneet ja kalusto	674 664,20	508 121,72
Muut aineelliset hyödykkeet	24 674,20	24 674,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 703 110,73	2 535 655,08
Sijoitukset	22 664 257,08	23 299 095,11
Osakkeet ja osuudet	17 785 486,89	15 528 574,89
Muut lainasaamiset	4 321 589,34	7 213 339,37
Muut saamiset	557 180,85	557 180,85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	486 855,53	471 006,47
Lahjoitusrahastojen varat	43 353,34	41 369,66
Muut toimeksiantojen varat	443 502,19	429 636,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT	23 893 116,73	22 713 374,86
Vaihto-omaisuus		
Saamiset	8 591 049,52	4 340 933,73
Pitkäaikaiset saamiset	3 417 666,68	76 000,00
Myyntisaamiset	3 404 166,68	62 500,00
Muut saamiset	13 500,00	13 500,00
Lyhytaikaiset saamiset	5 173 382,84	4 264 933,73
Myyntisaamiset	1 351 771,86	1 905 299,88
Muut saamiset	634 518,85	453 424,39
Siirtosaamiset	3 187 092,13	1 906 209,46
Rahoitusarvopaperit	13 285 405,70	15 229 777,42
Muut arvopaperit	13 285 405,70	15 229 777,42
Rahat ja pankkisaamiset	2 016 661,51	3 142 663,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	135 383 805,23	129 436 538,91

VASTATTAVAA	31.12. 2024	31.12. 2023
OMA PÄÄOMA	81 289 041,70	76 357 653,72
Peruspääoma	41 749 258,55	41 749 258,55
Arvonkorotusrahasto	141 347,50	141 347,50
Muut omat rahastot	8 680 778,90	8 680 778,90
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	25 786 268,77	22 562 314,28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 931 387,98	3 223 954,49
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	6 003 197,95	6 057 123,28
Poistoero	1 003 197,95	1 057 123,28
Vapaaehtoiset varaukset	5 000 000,00	5 000 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	243 040,00	243 040,00
Muut pakolliset varaukset	243 040,00	243 040,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	502 399,11	467 915,14
Lahjoitusrahastojen pääomat	43 353,34	23 370,92
Muut toimeksiantojen pääomat	459 045,77	444 544,22
VIERAS PÄÄOMA	47 346 126,47	46 310 806,77
Pitkäaikainen	26 213 475,28	26 898 131,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 235 026,02	22 003 378,80
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	4 978 449,26	4 894 752,52
Lyhytaikainen	21 132 651,19	19 412 675,45
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 218 352,78	11 562 332,90
Saadut ennakot	4 144,90	10 713,65
Ostovelat	3 849 632,89	3 626 255,99
Muut velat/Liittymismaksut	609 002,46	518 352,34
Siirtovelat	3 451 518,16	3 695 020,57
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	135 383 805,23	129 436 538,91

13 KONSERNILASKELMAT

KONSERNITULOSLASKELMA €	2024	2023
Toimintatuotot	27 795 985,57	25 236 717,66
Toimintakulut	-61 938 446,13	-61 220 441,33
Osuus osakkuusyht. Voitosta (tappiosta)	-48 277,95	95 924,18
Toimintakate	-34 190 738,51	-35 887 799,49
Verotulot	33 009 289,96	32 437 200,65
Valtionosuudet	17 423 578,46	19 185 563,69
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	372 294,15	156 287,25
Muut rahoitustuotot	1 919 508,06	1 133 863,60
Korkokulut	-1 563 075,57	-1 088 199,97
Muut rahoituskulut	-149 194,53	-484 691,70
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	579 532,11	-282 740,82
Vuosikate	16 821 662,02	15 452 224,03
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7 943 139,31	-9 468 777,86
Arvonalentumiset	-359 959,86	-15 832,85
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-8 303 099,17	-9 484 610,71
Satunnaiset erät		-4,59
Tilikauden tulos	8 518 562,85	5 967 608,73
Tilinpäätössiirrot	7 019,02	11 194,58
Tilikauden verot	44 553,55	33 099,66
Laskennalliset verot	-4 819,82	3 472,67
Vähemmistöosuudet	14 359,89	-29 570,10
Tilikauden ylijäämä	6 579 675,49	5 985 805,54

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

2024

2023

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	16 821 662,02	15 452 224,03
Satunnaiset erät		-4,59
Tilikauden verot	44 553,55	33 099,66
Tulorahoituksen korjauserät	-4 534 911,03	-294 805,66
	<u>12 331 304,54</u>	<u>15 190 513,44</u>

Investointien rahavirta

Investointimenot	-21 425 005,36	-8 258 813,31
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 672 889,34	989 374,71
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulo	3 975 257,03	323 635,61
	<u>-13 776 858,99</u>	<u>-6 945 802,99</u>

Toiminnan ja investointien rahavirta

-1 445 554,45

8 244 710,45

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 000 000,00	-5 085,00
Antolainasaamisten vähennykset	5 487 417,03	25 972,13
	<u>4 487 417,03</u>	<u>20 887,13</u>

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	4 404 964,68	655 000,20
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-7 122 888,46	-6 339 074,07
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 286 538,60	-2 956 513,20
	<u>568 614,82</u>	<u>-8 640 587,07</u>

Oman pääoman muutokset

2 250 000,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutos	17 446,94	-18 947,73
Vaihto-omaisuuden muutos	622 348,59	-229 598,40
Saamisten muutos	-3 053 672,10	4 649 414,71
Korottomien velkojen muutos	-1 768 341,42	-6 206 236,21
	<u>-4 182 217,99</u>	<u>-1 805 367,63</u>

Rahoituksen rahavirta

3 123 813,86

-10 425 067,57

Rahavarojen muutos

1 678 259,41

-2 180 357,12

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	26 593 115,83	24 914 856,42
Rahavarat 1.1.	24 914 856,42	27 095 213,54
	<u>1 678 259,41</u>	<u>-2 180 357,12</u>

KONSERNIN TASE

VASTAAVA €	2024	2023
A. PYSYVÄT VASTAAVAT	130 061 415,48	127 435 978,22
Aineettomat hyödykkeet	1 672 799,90	1 925 570,33
Aineettomat oikeudet	296 305,33	345 890,18
Muut pitkävaikutteiset menot	1 376 494,57	1 572 016,93
Ennakkomaksut		7 663,22
Aineelliset hyödykkeet	122 776 898,04	120 002 746,74
Maa- ja vesialueet	25 698 203,19	25 187 066,98
Rakennukset	54 349 953,00	53 066 781,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 115 285,81	26 352 916,41
Koneet ja kalusto	1 914 840,96	1 830 302,62
Muut aineelliset hyödykkeet	6 356 072,77	10 678 520,73
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	10 342 542,31	2 887 158,53
Sijoitukset	5 611 717,54	5 507 661,15
Osakkuusyhteisöosuudet	2 372 194,49	4 347 815,90
Muut osakkeet ja osuudet	2 938 556,38	913 802,30
Muut lainasaamiset		465,37
Muut saamiset	300 966,67	245 577,58
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	829 504,49	1 009 883,37
Valtion toimeksiannot	195 118,76	337 106,46
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	46 725,47	44 998,55
Muut toimeksiantojen varat	587 660,26	627 778,36
VAIHTUVAT VASTAAVAT	37 031 596,22	31 953 935,07
Vaihto-omaisuus	138 504,02	793 256,61
Aineet ja tarvikkeet	34 145,04	467 187,15
Keskeneräiset tuotteet	94 543,59	309 370,25
Muu vaihto-omaisuus	9 131,46	16 699,21
Ennakkomaksut	683,93	
Saamiset	10 083 302,71	6 245 822,04
Pitkäaikaiset saamiset	3 370 235,51	26 138,46

Myyntisaamiset	3 355 942,69	12 638,46
Muut saamiset	14 292,82	13 500
Lyhytaikaiset saamiset	6 713 067,20	6 219 683,58
Myyntisaamiset	2 731 668,21	3 470 135,83
Lainasaamiset		4 129,54
Muut saamiset	776 676,26	584 801,98
Siirtosaamiset	3 204 722,73	2 160 616,23

Rahoitusomaisuusarvopaperit	13 502 087,76	15 229 785,82
Osakkeet ja osuudet	216 682,06	8,4
Muut arvopaperit	13 285 405,70	15 229 777,42

Rahat ja pankkisaamiset	13 307 701,73	9 685 070,60
-------------------------	---------------	--------------

VASTAAVA YHTEENSÄ	167 922 516,19	160 399 796,66
--------------------------	-----------------------	-----------------------

VASTATTAVAA €	2024	2023
OMA PÄÄOMA	95 924 093,94	87 348 114,79
Peruspääoma	41 749 258,55	41 749 258,55
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma		
Arvonkorotusrahasto	1 118 923,84	1 118 513,42
Muut omat rahastot	10 399 396,45	10 403 503,22
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	34 076 839,61	28 091 034,06
Tilikauden yli/-alijäämä	8 579 675,49	5 985 805,54

VÄHEMMISTÖOSUUDET	868 986,94	881 887,90
--------------------------	-------------------	-------------------

PAKOLLISET VARAUKSET	243 040	243 040
Muut pakolliset varaukset	243 040	243 040

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	844 216,03	1 007 147,97
Valtion toimeksiannot	195 118,76	337 106,46
Lahjoitusrahastojen pääomat	46 725,47	26 999,81
Muut toimeksiantojen pääomat	602 371,80	643 041,70

VIERAS PÄÄOMA	70 042 179,28	70 919 606,00
Pitkäaikainen	44 905 668,79	46 950 987,09
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 478 655,35	33 174 977,77
Lainat muilta luotonantajilta	2 954 861,52	3 334 988,64

Muut velat	10 199 291,33	10 158 411,33
Laskennalliset verovelat	272 860,59	282 609,35
Lyhytaikainen	25 136 510,49	23 968 618,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 775 311,32	13 237 618,94
Lainat muilta luotonantajilta	210 438,86	18 087,74
Saadut ennakot	221 016,75	208 304,55
Ostovelat	4 685 517,37	4 810 974,53
Muut velat	936 061,53	1 116 094,87
Siirtovelat	4 308 164,66	4 577 538,28
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	167 922 516,19	160 399 796,66

14 LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jakotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kaupunginvaltuuston vahvistamilla poistoperusteilla kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusomaisuuden arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen pääsääntöisesti hankintamenon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenon määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusarvopaperien arvonalennukset ja niiden palautukset on kirjattu tuloslaskelman rahoituskuluihin ja -tuottoihin.

Arvonkorotuksen periaatteet

Maa- ja vesialueiden arvonkorotus on tehty varovaisuuden periaatteella, jos arvonkorotuskohteen todennäköinen luovutushinta on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintahintaa olennaisesti suurempi ja kohteesta on laadittu riittävä ulkopuolinen arvio. Muita arvonkorotuksia ei ole.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudet 2023 ja 2024 ovat toiminnan sisällön osalta vertailukelpoisia, joskin kaksivuotista esiopetuskokeilua ei enää kuin kevätkauden 2024. Lisäksi hankkeet vaihtelevat tilivuositain. Henkilöstömäärän vertailutietoon tilikaudellevuodelle 2023 on lisätty kansalaisopiston opettajien lukumäärä.

Muutokset organisaatorakenteessa tilikaudelta 2023 tilikaudelle 2024 vaikuttavat käyttötaloudessa palveluiden väliseen vertailtavuuteen:

- Viestintä ja markkinointi elinkeinopalveluilta konserniohjaukseen

- Kotouttamispalvelut yleishallinnolta elinkeinopalveluille
- Vapaa sivistystyö kulttuuriakatemiaalta toisen asteen koulutukselle

Viemärlaitoksen taseyksikön taseen vuoden 2023 vertailutietoihin on tehty tarkennuksia keskinäisten saamisten ja velkojen osalta. Lisäksi vertailuvuoden tilikauden tulosta on oikaistu.

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty. Kalajoen Kuitu Oy:n osakekanta myytiin kesällä 2024.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitaseen liitteessä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Kiinteistöverot on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa ja konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Edellisen tilikauden vertailtavuus

Kalajoen Kuitu Oy osakkeet on myyty Lounea Oy:lle vuoden 2024 aikana.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevaa liitetietoa on oikaistu vertailutiedon 2023 osalta

Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain €	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Hallintopalvelut	724 257	859 200	592 140	813 755
Kehittämispalvelut	2 623 779	2 893 946	848 987	940 929
Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut	686 298	847 985	686 298	847 985
Kalajoki kampus, lukio ja akatemian palvelut	2 556 289	2 518 032	947 133	948 855
Tekniset palvelut	21 205 363	18 117 555	8 985 165	8 679 342

Toimintatuotot yhteensä	27 795 986	25 236 718	12 059 723	12 230 866
--------------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Verotulojen erittely €	2024	2023
Kaupungin tulovero	19 317 260	19 552 528
Yhteisövero	3 178 683	2 972 049
Kiinteistövero	8 218 592	7 611 087
Yhteensä	30 714 535	30 135 664

Valtionosuuksien erittely €	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	12 917 039	15 033 812
Siitä Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5 776 804	6 269 419
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-173 991	-339 593
Veromenetyksen korvaus	2 423 144	2 430 519
Valtionosuudet yhteensä	15 166 192	17 124 738

Palvelujen ostojen erittely €	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	2 876 600	2 677 000
Muiden palvelujen ostot	9 926 214	9 477 848
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	12 802 814	12 154 848

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttösuunnitelman poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät 31.12.2012 asti ovat:

Aineettomat oikeudet	3-5 vuotta	tasapoisto
Satamaväylän ruoppaus	50 vuotta	menojäännöspoisto
Rakennukset	15-50 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16-28 vuotta	menojäännöspoisto
Maarakenteet	28 vuotta	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-5 vuotta	tasapoisto
Verkostot	18-43 vuotta	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	16-50 vuotta	menojäännöspoisto

1.1.2013 alkaen ovat

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Maa-ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

1.1.2017 alkaen ovat

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön - tiehakkeisiin	15 vuotta	tasapoisto
Maa-ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Vedenjakelu-, viemäri- ja kaukolämpöverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto

Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

1.1.2018 alkaen ovat

Aineettomat hyödykkeet	2-5 vuotta	tasapoisto
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	10 vuotta	tasapoisto
Osallistuminen toisen yhteisön -tihakkeisiin	15 vuotta	tasapoisto
Maa- ja vesialueet		ei poistoa
Rakennukset	10-30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	tasapoisto
Vedenjakelu-, viemäri- ja kaukolämpöverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto
Maarakenteet	20 %	menojäännöspoisto
Verkostot	10-15 %	menojäännöspoisto
Vesirakenteet	15-25 %	menojäännöspoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat		käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Pakollisten varausten muutokset €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Jokilaaksojen pelastuslaitoksen varallaolokorvausvaraus 1.1.	243 040	243 040	243 040	243 040
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Jokilaaksojen pelastuslaitoksen varallaolokorvausvaraus 31.12.	243 040	243 040	243 040	243 040

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden luovutusvoitot	3 302 083,77			
Kaluston luovutusvoitot	1 376,00	1 476,90		
Rakennusten luovutusvoitot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	202 917,87	281 608,56	202 917,87	281 608,56
Muut luovutusvoitot				
Luovutusvoitot yhteensä	3 506 377,64	283 085,46	202 917,87	281 608,56
Muut toimintakulut				
Osakkeiden luovutustappiot				
Kaluston luovutustappio	848,10			
Rakennusten luovutustappiot				
Maa-alueiden luovutustappiot	7 432,07	7 672,57	7 432,07	7 672,57
Muut luovutustappiot		848,08		
Luovutustappiot yhteensä	8 280,17	8 520,65	7 432,07	7 672,57

Erittely poistoeron muutoksista €	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	53 925,33	53 925,33
Yhteensä	53 925,33	53 925,33

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkojen erittely €	2024	2023
Osuuspääomankorot muista yhteisöistä	69 786,75	89 984,04
Yhteensä	69 786,75	89 984,04

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	141 347,50	141 347,50	141 347,50	141 347,50
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	141 347,50	141 347,50	141 347,50	141 347,50
Sijoitukset				
Arvo 1.1.	977 165,92	956 949,29		
Arvonkorotukset	410,42	20 216,63		
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	977 576,34	977 165,92	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 118 923,84	1 118 513,42	141 347,50	141 347,50

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 376,54	1 538 979,33	1 563 355,87
Lisäykset tilikauden aikana	7 850,00		7 850,00
Rahoitusosuuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00
Siirrot erien välillä			0,00
Tilikauden poisto	20 755,58	190 849,56	211 605,14
Kertaluonteinen poisto			0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	11 470,96	1 348 129,77	135 960,73
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 470,96	1 348 129,77	135 960,73
Olenaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 768 170,34	31 814 006,41	21 739 078,85	508 121,72	24 674,20	2 535 655,08	81 389 706,60
Lisäykset tilikauden aikana	770 526,07	735 015,45	9 284 076,94	317 935,28		3 875 831,54	14 983 385,28
Rahoitusosuudet tilikaudella		39 000,01	3 593 620,66			6 013,60	3 638 634,27
Vähennykset tilikauden aikana	263 862,18					333 000,84	596 863,02
Siirrot erien välillä		-328 372,63	-1 243 217,84	-59 048,08		1 630 638,55	0,00
Tilikauden poisto		2 780 872,85	2 188 124,16	92 344,72			5 061 341,73
Kertaluonteinen poisto		91 680,18	4 597,52				96 277,70
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	25 274 834,23	29 309 096,19	23 993 595,61	674 664,20	24 674,20	7 703 110,73	86 979 975,16
Arvonkorotukset							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 274 834,23	29 309 096,19	23 993 595,61	674 664,20	24 674,20	7 703 110,73	86 979 975,16
Olenneiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset, osakkeet ja osuudet	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht.	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	11 300 663,68	718 310,26	3 107 077,63	602 523,32	15 728 574,89
Lisäykset	2 250 300,00			6 612,00	2 256 912,00
Vähennykset					0,00
Siirrot erien välillä					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	13 550 963,68	718 310,26	3 107 077,63	609 135,32	17 985 486,89
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 550 963,68	718 310,26	3 107 077,63	609 135,32	17 985 486,89

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Jvk-saamiset	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset osakkuus-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	7 212 874,01	0,00	0,00	465,36	7 213 339,37
Lisäykset						0,00
Vähennykset		2 891 284,67			465,36	2 891 750,03
Siirrot erien välillä						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	4 321 589,34	0,00	0,00	0,00	4 321 589,34
Arvonlennukset						0,00
Arvonkorotukset						0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	4 321 589,34	0,00	0,00	0,00	4 321 589,34

Nimi	Y-tunnus	Kaupun- gin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kaupunkikonsernin osuus 1000 €		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tk. voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisö						
Kiint. Oy Kalajoen Vuokra-as.	1055124-4	100%	100%	1966	10 221	5
Kalajoen Lämpö	0185891-4	100%	100%	4 604	3 759	2818
Kalajoen Hiekkasärkät Oy	0365397-1	93,94%	94%	611	166	-39
Kannuskylän Liiketalo Oy	0709546-0	73,10%	73,10%	342	9	0
Kiint. Oy Kalajoen Kalajoentie 5	1640088-5	89,32%	89,32%	294	8	0
Kiint. Oy Kalajoen Marin Park	2108403-9	60,00%	60,00%	618	421	-37
Kiint. Oy Kasarmintien Päiväkoti	2623727-6	60%	60%	14	598	-1
Kalajoen Satama Oy	2661489-5	100%	100%	7982	3393	135
			Yhteensä	16 431	18 574	2881
Kuntayhtymät						
Keski-pohjanmaan koulutusky	0208916-8	3,08%	3,08%	915	971	-3
Jokilaaksojen koulutusky	0210010-1	11,38%	11,38%	4018	529	-115
Korpelan Voima	0178464-4	15,67%	15,67%	5 453	6 878	786
P-Pohjanmaan liitto	0922484-4	2,25%	2,25%	40	22	2
			Yhteensä	9640	9130	44
Osakkuusyhteisöt						
Vesikolmio Oy	0190499-2	23,40%	23,40%	153		-1

Saamisten erittely €	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	50 000,00	103 704,13	62 500	665 013,66
Lainasaamiset				
Muut saamiset		15 095,87		16 384,26
Siirtosaamiset		43 411,47		3 225,47
Yhteensä	50 000,00	162 211,47	62 500,00	684 623,39
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		19 789,20		67 189,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				153,33
Yhteensä	0,00	19 789,20	0,00	67 342,33
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		40 985,25		41 963,25
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	40 985,25	0,00	41 963,25
Saamiset yhteensä	50 000,00	222 985,92	62 500,00	793 928,97

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	123 507,06	34 638,80	123 507,06	34 638,80
Kelan korvaus työterveyshuollosta	170 573,17	157 185,87	157 651	146 000
Tuet ja avustukset	2 727 578,42	1 445 086,43	2 648 688,89	1 333 784,64
Muut siirtosaamiset	183 064,08	523 705,13	257 244,98	391 786,02
Tulojäämät yhteensä	3 204 722,73	2 160 616,23	3 187 092,13	1 906 209,46

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1. *)	41 749 258,55	41 749 258,55	41 749 258,55	41 749 258,55
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	41 749 258,55	41 749 258,55	41 749 258,55	41 749 258,55
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 1.1. **)	0	0,00		
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääoma 31.12.	0	0,00		
Arvonkorotusrahas to 1.1.	1 118 513,42	1 098 296,79	141 347,50	141 347,50
Lisäykset	410,42	20 216,63		
Vähennykset				
Arvonkorotusrahas to 31.12.	1 118 923,84	1 118 513,42	141 347,50	141 347,50
Muut omat rahastot 1.1.	10 403 503,22	10 419 713,22	8 680 778,90	8 680 778,90
Lisäykset	4 393,30	11 531,10		
Vähennykset	-8 500,07	-27 741,10		
Muut omat rahastot 31.12.	10 399 396,45	10 403 503,22	8 680 778,90	8 680 778,90
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. **)	34 076 839,61	28 098 315,55	25 786 268,77	22 562 314,28
Siirto rahastoon	0,00	-7 061,70		
Edellisen tilikauden oikaisu	0,00	-219,79		
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	34 076 839,61	28 091 034,06	25 786 268,77	22 562 314,28
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	8 579 675,49	5 985 805,54	4 931 387,98	3 223 954,49
Oma pääoma yhteensä	95 924 093,94	87 348 114,79	81 289 041,70	76 357 653,72

Erittely poistoerosta	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 003 197,95	1 057 123,28
Yhteensä	1 003 197,95	1 057 123,28

Viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat ja velkojen osat €	2024	2023
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	8 305 061	8 803 398
Lainat Julkisyhteisöiltä		
Yhteensä	8 305 061	8 803 398

Pakolliset varaukset €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut pakolliset varaukset				
Jokilaaksojen pelastuslaitoksen varallaolokorvaukset	243 040,00	243 040,00	243 040,00	243 040,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	243 040,00	243 040,00	243 040,00	243 040,00

Vieras pääoma €	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöiltä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		134 655,52		162 682,95
Muut velat	77 229,91		49 229,91	
Siirtovelat				5 508,55
Yhteensä	77 229,91	134 655,52	49 229,91	168 191,50
Velat kuntayhtymiltä, kaupunki jäsenenä				
Saadut ennakot		1 201,00		
Ostovelat		29 815,12		6 871,97
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	31 016,12	0	6 871,97
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		105 096,71		108 530,27
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	105 096,71	0,00	108 530,27
Vieras pääoma yhteensä	77 229,91	270 768,35	49 229,91	283 593,74

Muiden velkojen erittely €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksut	10 154 421,47	10 112 938,21	4 933 579,40	4 849 279,40
Muut velat	44 869,86	45 473,12	44 869,86	45 473,12
Muut velat yhteensä	10 199 291,33	10 158 411,33	4 978 449,26	4 894 752,52

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	438 599,88	786 792,38	328 710,27	609 430,60
Menojäämät				
Lomapalkkojen ja henkilöstösivukulujen	3 198 466,26	3 202 840,88	2 686 738,95	2 717 499,86
jaksotukset				
Korkojaksotukset	196 156,64	250 139,70	116 030,59	147 449,64
Muut menojäämät	474 941,87	337 765,32	320 038,35	220 640,47
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 308 164,65	4 577 538,28	3 451 518,16	3 695 020,57
Siirtovelat yhteensä	4 308 164,65	4 577 538,28	3 451 518,16	3 695 020,57

Vakuuksia vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 816 625	3 309 321		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 648 400	3 848 400		
Lainat julkisyhteisöiltä		0		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset		0		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	2 648 400	3 848 400		

Vuokravastuut €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä	27 379 650	28 406 886	27 225 910	28 229 185
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 968 306	1 853 473	1 877 521	1 737 005
- siitä PPP-hankkeet				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	7 835 450	7 835 381	7 760 009	7 760 009

Vastuusitoumukset €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Panttikirja Joki-Pohjan Osuuspankki	117 731	117 731		
Jäljellä oleva pääoma	9 711	11 304		
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	17 910 752	17 073 512	17 587 239	16 750 000
Jäljellä oleva pääoma	9 669 090	10 342 018	9 554 042	10 214 649
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	14 787 700	14 244 479	14 787 700	14 244 479
Jäljellä oleva pääoma	9 070 077	9 389 225	9 070 077	9 389 225
Yhteensä jäljellä	18 748 878	19 742 547	18 624 119	19 603 874

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista €	2024	2023
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	106 925 215	102 329 054
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	114 741	81 456

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt €	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuita				
Sitoumukset avustukseen				
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus				
Myöhemmin maksettavat avustukset				
Arvonlisäveron palautusvastuu	370 837,75	366 627,77		

Johdannaissopimukset	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Sähköjohdannaissopimukset *)				
Myyntisuojaus				
Markkina-arvo	-99 684	29 498		
Tulouttamatta	-99 684	29 498		
Ostosuojaus				
Markkina-arvo	-102 857	-146 617		
Tulouttamatta	-102 857	-146 617		

*Vuosina 2024-2026 voimassaolevat johdannaissopimukset on tehty sähkönhankinnan ja -myynnin sekä häviösähkön hankinnan hintariskeiltä suojautumista varten. Johdannaisten tulos kirjataan tuloslaskelmaan suojausten realisoituessa. Realisoimattomia johdannaissopimuksia ei ole kirjattu tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2024	2023
Hallintopalvelut	22	24
Kehittämispalvelut	21	17
Varhaiskasvatus ja perusopetuspalvelut	313	315
Kalajoen Kampus, lukio ja Akatemiapalvelut	83	75
Tekniset palvelut	107	109
Yhteensä	546	540

Vuoden 2024 henkilöstön lukumäärä sisältää myös sivutoimiset tuntiopettajat ja kansalaisopiston tuntiopettajat, joita ei sisällynyt vuoden 2023 tilinpäätöksen henkilöstömäärään.

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut €	2024	2023
Suomen Keskustan Kalajoen kunnallisjärjestö	6 483,10	6 311,32
Keskusta Raahen kunnallisjärjestö	117,54	47,12
Keskusta Merijärvi	32,72	18,77
Kalajoen Vihreät ry	816,85	926,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	369,65	239,85
Kalajoen Kokoomus ry	1793,85	1610,34
Suomen Kristillisdemokraattien	437,91	
Palkkiot yhteensä	10 051,62	9 153,40

Tilintarkastajan palkkiot €	2024	2023
BDO Audiator OY		
Tilintarkastuspalkkiot	11 617	12 134
Tilintarkastajan lausunnot	2 538	5 612
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 214	4 356
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	19 369	22 102

Intressitahotapahtumia

Intressitahoilla tarkoitetaan kaupungin kanssa määräysvalta- tai osakkuusyrityssuhteessa olevaa tahoa. Intressitahoihin luetaan kunnanjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsen, sekä kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat. Kaupungin liitetietona esitetään tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, siinä tapauksessa, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona esitetään myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot silloin, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi kunnan taloudellisen aseman arvioimisen kannalta.

Himangan Kannuskylän yhteisalueiden jakokunnan kanssa on tehty v. 2024 aikana sovintosopimus. Jakokunnan edustajana on ollut kaupungin luottamushenkilö.

Kalajoen Satama Oy:lle on myyty vaihtuvan koron vaihtaminen kiinteään korkoon määräaikaiseksi korkoputkiratkaisulla. Korkoputki on erillishinnoiteltu ja kokonaiskorko on markkinaehtoinen.

Kalajoen kaupungilla ei ole määräysvalta- tai osakkuusyrityssuhteessa oleville tahoille korottomia lainoja. Kuntalain 2015 voimaantulon jälkeen annetuille lainoille kohdistuu riittävät vastavakuudet. Kalajoen kaupunki ei ole antanut intressitahoille avustuksia. Lyhennysvapaita lainoihin ei myönnetty v. 2024 aikana.

15 MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET

Viemärlaitos taseyksikkö

Toiminta-ajatus

Viemärlaitoksen taseyksikkö on osa kuntatekniikkaa. Viemärlaitos omistaa jätevedenkeräilyverkoston pumppaamoihin ja vastaa jäteveden keräilystä kuluttajilta ja johtaa jäteveden puhdistettavaksi Vesikolmio Oy:n puhdistamoille Kalajoella, Rautiossa ja Himangalla. Vesikolmio Oy vastaa jäteveden käsittelystä sekä puhdistamoiden toiminnasta. Vesikolmio Oy vastaa myös puhtaan veden hankinnasta. Veden jakelusta kuluttajille vastaa Osuuskunta Valkeavesi.

Kuvaus vuoden toiminnasta ja määrärahojen riittävydestä

Palveluiden ostot sisältävät Vesikolmiolle toimitettavan jäteveden puhdistuksen. Kevätkaudella oli mittavat tulvat ja vuotovesi määrä kasvoi hieman tämän vaikutuksesta. Viemärlaitoksen taloutta haastaa jäteveden puhdistamismaksujen voimakas kehitys.

Suoriteraportti	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
04 VIEMÄRILAITOS				
Viemäriin liitetyt kiinteistöt	3 949	3 991	3 976	4 043
Puhdistettu jätevettä/m3	626 863	620 672	650 000	653 150
Vuotovesiä/m3	210 722	215 233	210 000	243 692
Viemäriverkosto/kunnossapito/km	225	235	233	235

Investoinnit

	TA2024	TA MUUTOS	TA+MUUT	TP2024	TOT %	ALITUS- YLITYS
Viemärlaitos						
Menot	-400 000	0	-400 000	-153 537	38 %	246 463
Netto	-400 000	0	-400 000	-153 537	38 %	246 463

TULOSLASKELMA	2024	2023
Liikevaihto	1 677 811,67	1 589 604,18
Valmistus omaan käyttöön	6 899,98	9 528,79
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	-1 251 515,59	-1 102 767,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81 457,43	-78 047,71
Materiaalit ja palvelut	-1 332 973,02	-1 180 815,54
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 825,25	-9 545,25
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 480,17	-1 986,26
Muut henkilösivukulut	-380,74	-379,48
Henkilösivukulut	-2 860,91	-2 365,74
Henkilöstökulut	-14 686,16	-11 910,99
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-223 803,43	-234 437,13
Poistot ja arvonalentumiset	-223 803,43	-234 437,13
Liiketoiminnan muut kulut	-2 879,53	-4 727,38
Liikeliikenne (-alijäämä)	110 369,51	167 241,93
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	64,21	343,03
Korvaus peruspääomasta	-87 616,64	-87 616,64
Muut rahoituskulut	-80	-54,14
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 632,43	-87 327,75
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	22 737,08	79 914,18
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	22 737,08	79 914,18
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	22 737,08	79 914,18
Sijoitetun pääoman tuotto%	8,50%	13,20%
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto%	8,50%	13,20%
Voitto%	1,40%	5%

RAHOITUSLASKELMA

2024

2023

Toiminnan rahavierta

Liikeliikijäämä	110 369,51	167 241,93
Poistot ja arvonalentumiset	223 803,43	234 437,13
Rahoitustuotot ja -kulut	-87 632,43	-87 327,75
Toiminnan rahavirta	246 540,51	314 351,31

Investointien rahavirta

Investointimenot	-153 537,16	-367 871,67
Investointien rahavirta	-153 537,16	-367 871,67

Toiminnan ja investointien rahavirta

93 003,35 -53 520,36

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta		-1 785
Antolainasaamisten vähennys muilta		
Antolainauksen muutokset	0	-1 785
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	92 187,57	-290 100,03
Korottomien velkojen muutos	40 085,11	28 075,15
Muut maksuvalmiuden muutokset	132 272,68	-262 024,88
Rahoituksen rahavirta	132 272,68	-263 809,88

Rahavarojen muutos

225 276,03 -317 330,24

Rahavarat 31.12.	505 442,84	280 166,81
Rahavarat 1.1.	280 166,81	597 497,05

Rahavarojen muutos

225 276,03 -317 330,24

Investointien tulorahoitus%	160,60%	85,50%
-----------------------------	---------	--------

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-7	-36
--	----	-----

TASE

VASTAAVAA	31.12.2024	31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	16 246,30	13 367,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 035 701,43	5 095 540,30
Koneet ja kalusto	38 810,34	52 116,78
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki		
Aineelliset hyödykkeet	5 090 758,07	5 161 024,34
Sijoitukset		
Muut saamiset	21 319,67	21 319,67
Sijoitukset	21 319,67	21 319,67
PYSYVÄT VASTAAVAT	5 112 077,74	5 182 344,01
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	646 073,84	627 233,18
Muut saamiset	24495,68	
Lyhytaikaiset saamiset	670 569,52	627 233,18
Siirtosaamiset	254 574,23	390 098,14
Saamiset	925 143,75	1 017 331,32
Rahat ja pankkisaamiset	505 442,84	280 166,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 430 586,59	1 297 498,13
VASTAAVAA	6 542 664,33	6 479 842,14

VASTATTAVAA	31.12.2024	31.12.2023
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 752 332,74	1 752 332,74
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-482 164,35	-564 600,35
Tilikauden yli-/alijäämä	22 737,08	82 436
OMA PÄÄOMA	1 292 905,47	1 270 168,39
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Muut velat/Liittymismaksut ja muut v	4 933 579,40	4 849 279,40
Pitkäaikainen	4 933 579,40	4 849 279,40
Lyhytaikainen		
Ostovelat	181 262,79	265 189,83
Muut velat/Liittymismaksut ja muut v	91 059,34	64 501,23
Siirtovelat	43 857,33	30 703,29
Lyhytaikainen	316 179,46	360 394,35
VIERAS PÄÄOMA	5 249 758,86	5 209 673,75
VASTATTAVAA	6 542 664,33	6 479 842,14
 Omavaraisuusaste %	 19,80%	 19,60%
Suhteellinen velkaantuneisuus %	312,90%	327,70%
Kertynyt ylijäämä/alijäämä 1 000 €	-459,43	-482,16

Vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

TULOSLASKELMA	Kaupunki 2024	Viemärlaitos 2024	Yhteensä 2024
Myyntituotot	2 778 753,82	1 544 045,79	4 322 799,61
Maksutuotot	788 403,96		788 403,96
Tuet ja avustukset	1 448 343,23		1 448 343,23
Muut toimintatuotot	5 500 176,96		5 500 176,96
TOIMINTATUOTOT	10 515 677,97	1 544 045,79	12 059 723,76
Valmistus omaan käyttöön	117 636,10	6 899,98	124 536,08
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut	-26 736 412,50	-14 686,16	-26 751 098,66
Palvelujen ostot	-11 564 336,61	-1 238 477,88	-12 802 814,49
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 553 645,96	-81 457,43	-4 635 103,39
Avustukset	-1 461 052,52		-1 461 052,52
Muut toimintakulut	-2 435 723,49	-2 879,53	-2 438 603,02
TOIMINTAKULUT	-46 751 171,08	-1 337 501	-48 088 672,08
TOIMINTAKATE	-36 117 857,01	213 444,77	-35 904 412,24
Verotulot	30 714 535,60		30 714 535,60
Valtionosuudet	15 166 192		15 166 192
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	340 389,21		340 389,21
Muut rahoitustuotot	1 386 911,87	64,21	1 386 976,08
Korkokulut	-1 031 631,74		-1 031 631,74
Muut rahoituskulut	-83 925,15	-80	-84 005,15
Rahoitustuotot ja -kulut	611 744,19	-15,79	611 728,40
VUOSIKATE	10 374 614,78	213 428,98	10 588 043,76
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 126 817,82	-223 803,43	-5 350 621,25
Arvonalentumiset	-359 959,86		-359 959,86
Poistot ja arvonalentumiset	-5 486 777,68	-223 803,43	-5 710 581,11
TILIKAUDEN TULOS	4 887 837,10	-10 374,45	4 877 462,65
Poistoeron muutos	53 925,33		53 925,33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 941 762,43	-10 374,45	4 931 387,98

RAHOITUSLASKELMA	Kaupunki 2024	Viemärlaitos 2024	Yhteensä 2024
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	10 374 614,78	213 428,98	10 588 043,76
Tulorahoituksen korjauserät	-195 485,80		-195 485,80
Toiminnan rahavirta	10 179 128,98	213 428,98	10 392 557,96
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-16 898 747,82	-153 537,16	-17 052 284,98
Rah. os. investointeihin	3 626 607,07		3 626 607,07
Pys. vastaavien hyöd. luovutustulot	267 157,18		267 157,18
Investointien rahavirta	-13 004 983,57	-153 537,16	-13 158 520,73
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 825 854,59	59 891,82	-2 765 962,77
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäys	-2 622 000		-2 622 000
Antolainauksen vähennys	5 513 750,03		5 513 750,03
Antolainauksen muutokset	2 891 750,03		2 891 750,03
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 250 000		4 250 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 462 332,90		-5 462 332,90
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 100 000		2 100 000
Lainakannan muutokset	887 667,10		887 667,10
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	18 634,91		18 634,91
Saamisten muutos	-4 142 278,23	94 595,81	-4 047 682,42
Korottomien velkojen muutos	-125 569,17	70 788,40	-54 780,77
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 249 212,49	165 384,21	-4 083 828,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-469 795,36	165 384,21	-304 411,15
RAHAVAROJEN MUUTOS	-3 295 649,95	225 276,03	-3 070 373,92
Kassavarat 31.12.	14 796 624,37	505 442,84	15 302 067,21
Kassavarat 1.1.	18 092 274,32	280 166,81	18 372 441,13
Rahavarojen muutos	-3 295 649,95	225 276,03	-3 070 373,92

16 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kilpailulaki (kilpailulaki 30 d) edellyttää kirjanpidollista eriyttämistä, kun - julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla olevaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa - kysymys on hankintalain 15 § sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille (sidosyksikkösääntely) ja ulosmyynnin liikevaihto on vuodessa 40 000 € tai enemmän - julkisyhteisö on esim. yhtiöittänyt kilpailutilanteessa markkinoilla olevan toimintansa, mutta samassa yhtiössä harjoitetaan myös muuta toimintaa - kunta organisaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kaupungin toiminnoista eriyttämistä edellyttävät taloushallintopalveluiden tuotanto sekä liike-, teollisuus- ja asuinkiinteistöjen vuokraaminen. Muut toiminnot ovat kaupungin lakisääteisten tehtävien toteuttamista eivätkä markkinoilla tapahtuvaa toimintaa, lakiin perustuvien tehtävien myyntiä yhteistyösopimuksen perusteella muille kunnille tai arvoltaan niin vähäisiä, etteivät ylitä 40 000 € vuodessa.

Taloushallinto tuottaa palveluita emokaupungin lisäksi konserniyhtiöille, Merijärven kunnalle sekä kunnan osaomisteiselle Joki Ict Oy:lle. Hinnoittelu perustuu konserniyhtiöille yksikköhintalaskentaan ja yhtiöiden volyymeihin ja osaomisteiselle yhtiölle työaikaperusteiseen kokonaishinnoitteluun eri palveluissa (kirjanpito, palkanlaskenta, reskontrat sekä muut palvelut). Taloushallintopalvelu sisältää osalle myös mm. palkkioiden laskentaa, rakentamispalvelujen verottajailmoitukset sekä tilastointia.

Kiinteistövuokraustoiminnan eriytetyssä tuloslaskelmassa on mukana sekä konserniyhtiöt että muille ulkopuolisille vuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt sekä asuinhuoneistot/-talot.

Eriytetyt laskelmat ovat johdettavissa kirjanpidosta. Kirjanpidon toteumat on siirretty Opiferus Toimintolaskentaan, jolla laaditaan myös hinnoitteluja ja kaupungin sisäiset veloitukset. Toimintolaskennalla on eriytetty markkinoilla tapahtuvan kokonaisuuden osuus.

TALOUSOHJAUS TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO		120 901,00 €
Liiketoiminnan muut tuotot		6 702,33 €
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-327,25	
Palvelujen ostot	-29 674,01 €	-30 001,26 €
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-74 313,87 €	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-16 011,50 €	
Muut henkilösivukulut	-846,77	-91 172,14 €
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 221,45 €	
Arvonalentumiset	0,00 €	-2 221,45 €
Liiketoiminnan muut kulut		-3 784,35 €
Liikeylijäämä (-alijäämä)		424,13 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		424,13 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		424,13 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		424,13 €

KIINTEISTÖVUOKRAUSTOIMINNAN TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO		3 845 902,53 €
Liiketoiminnan muut tuotot		29 339,94 €
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-764 877,46 €	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00 €	
Palvelujen ostot	-644 950,65 €	-1 409 828,11 €
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-112 111,56 €	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-23 186,90 €	
Muut henkilösivukulut	-5 758,47 €	-141 056,93 €
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 169 617,21 €	
Arvonalentumiset	0,00 €	-2 169 617,21 €
Liiketoiminnan muut kulut		-178 413,47 €
Liikeylijäämä (-alijäämä)		-23 673,25 €
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	-0,27	-0,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-23 673,52 €
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-23 673,52 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-23 673,52 €

17 KESKEISET TYTÄRYHTIÖT

17.1 Kalajoen Lämpö Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Kansainvälinen tilanne jatkoi vaikutustaan polttoainemarkkinoilla. Lämmityskausi alkoi normaalia aikaisemmin ja alkuvuoden pitkät kylmät jaksot muistuttivat varavoimakattiloiden ja varapolttoaineiden merkityksestä lämmöntuotannossa. Bioenergian saatavuus heikkeni, jolloin turvauduttiin normaalia enemmän palaturpeeseen. Öljyn ja turpeen mukanaolo polttoainehuoltovarmuudessa, mahdollisti lämmöntuotannon ja jakelun asiakkaille ongelmitta. Pyöreän puun ennätykselliset hinnat nostivat bioenergian hintoja vuoden aikana ja painoivat yhtiön liiketoiminnan tulosta. Heinäkuun alussa Kalajoen Lämpö Oy myi tytäryhtiönsä Kalajoen Kuitu Oy:n kotimaiselle Lounea Palvelut Oy:lle.

Yhtiön tuleva kehitys

2024 vuoden alussa otettiin käyttöön uusi asiakastieto- ja laskutusjärjestelmä. Yhtiö jatkoi strategista kehitystään tuotannon optimointijärjestelmään, joka otettiin käyttöön 2024 vuoden lopussa. Tekoälyoptimointijärjestelmä parantaa polttoainetaloutta, tukee yhtiön kehitystä ja nykyaikaistaa toimintaa. Yhtiön järjestelmät mahdollistavat uusien energiantuotantomuotojen lisäämisen kaukolämpöverkkoon, hukkalämpöjen vastaanottamisen, sähköverkkojen tukemisen energia-alustana ja asiakkaan kaukolämpövaihtimen kunnon seurannan ja informaation asiakkaille.

Talouden tunnusluvut	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Liikevaihto t€	2 653	3 025	3 134	3 153
Liikevoitto t€	95	-48	5	2 768
Tilikauden voitto/tappio t€	81	6	5	2 818
Taseen loppusumma t€	5 846	5 891	5 300	8 670
Omavaraisuusaste %	36	36	34	57
Lainakanta t€	505	388	271	271
Investoinnit t€	334	483	290	174

17.2 Koy Kalajoen Vuokra-asunnot

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Yhtiön asuntojen käyttöaste oli vuonna 2024 92,27 %. Vuokra-asuntojen tarve Kalajoella on edelleen pysynyt korkealla. Yhtiön 21 asuntoa sisältävä kerrostalohanke on ollut rakenteilla ja se valmistuu keväällä 2025. Vuokra-asuntojen kysyntään on vastattu myös ostamalla kaksi asuntoa keväällä 2025 valmistuvasta Asunto Oy Kalajoen Teerenpyrstöstä. Valtion asuntorahasto myönsi Peltotien rivitalokohteeseen purkuavustusta. Tilikauden tulos on positiivinen. Haasteita yhtiön taloudelle ovat laina- ja rahoituskustannukset ja lisäksi yleinen arvonlisäverokannan muutos, joka vaikutti yhtiön tilikauden talouteen heikentävästi.

Yhtiön tuleva kehitys

Tavoitteena on tuottaa asumispalveluja kalajokisille ja Kalajoelle muuttaville asukkaille ja pitää asuntojen käyttöaste korkeana sekä varmistaa, että asuntojen kysyntä ja tarjonta kohtaavat. Peltotien rivitalokohde puretaan vuoden 2025 aikana, johon saadaan ARA:n myöntämä purkuavustus.

Talouden tunnusluvut	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Liikevaihto t€	1 787	1 856	1 868	1 830
Liikevoitto t€	175	196	364	309
Tilikauden voitto/tappio t€	61	-18	20	5
Taseen loppusumma t€	9 581	8 990	10 950	12 186
Omavaraisuusaste %	4	4	13	22
Lainakanta t€	9 521	8 247	9 690	9 930
Investoinnit t€	13	31	2 520	2 450

17.3 Kalajoen Hiekkasärkät Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Vuonna 2024 Kalajoen matkailukeskuksen rekisteröityneet yöpymiset kasvoivat edellisestä vuodesta 6.0 %, joka on Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun korkein kasvuprosentti. Tilastoitu, mutta rekisteröimätön majoitus kasvoi eniten, 22.0 %. Kokonaisuutena maksullisia yöpymisiä oli 301 000 ja kasvua edelliseen vuoteen 7.6 %. Toteuma on erittäin hyvä tilanteessa, jossa Suomen suhdannetilanne on jatkunut epävarmana ja kotimaan matkailun kilpailu kiristynyt. Ensimmäinen vuosipuolisko oli haastava, mutta onnistuneen kesäsesongin jälkeen myös syyskausi ja loppuvuosi toteutuivat positiivisesti. Koko Suomen rekisteröityneet yöpymiset heikkenivät hieman (-0.7 %), samoin Pohjois-Pohjanmaan (-3.9 %). Kalajoen kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kasvu oli 31.2 % ja osuus nousi noin prosenttiyksikön ollen 5.1 %. Määrällisesti suurin kasvu toteutui Saksasta.

Matkailukeskuksen majoituskapasiteetti kasvoi (14.2 %) ja tässä kehitysvaiheessa käyttöaste heikkeni jonkin verran, koska todennäköisesti markkinaa ei ole vielä riittävästi tavoitettu uuden tarjonnan osalta. Markkinatilanteen muutoksen seurauksena huonekeskihinta laski hieman, mutta saapumisten määrä kasvoi merkittävästi (11.0 %). Majoitusmyynti kuitenkin jäi 6.7 % edellisestä vuodesta.

Matkailukeskukseen on valmistunut yksityisellä investoinnilla lisää laadukasta hotellikapasiteettia ja tasokas merinäköalaravintola. Lisäksi matkailukeskuksessa on rakenteilla yksityisen ja julkisen investoinnin yhteishankkeena työntekijäasuntoja helpottamaan erityisesti korkeasesongin tarpeita.

Vaikka ostovoima lähti nousuun vuonna 2024, niin edellisen vuoden inflaatiopiikin aiheuttama ostovoimakuoppa on laittanut perhematkailijoiden taloudet lujille. Alavireinen suhdanne heikensi Kylpylä SaniFanin kysyntää ja aktiivisista markkinointiponnisteluista huolimatta kylpyläliikevaihto laski (-7.0 %). Alkuvuoden 2025 kylpyläkysynnässä sen sijaan on nähty jo erittäin hyvää kasvua.

Vaikka yhtiön kylpyläliikevaihto heikkeni, niin samanaikaisesti liikevaihtoa kasvatti Visit Arctic Coast konseptin käynnistyminen. Kokonaisuutena yhtiön liikevaihto kasvoi 7.9 %. Kansainvälisen markkinoinnin jatkaminen pitkäjänteisesti onkin erityisen tärkeää kasvun saavuttamiseksi, ympärivuotisuuden lisäämiseksi ja kotimaan suhdannevaihtelujen tasaamiseksi.

Yhtiö on kehittänyt vierasvenesataman konseptia ja antanut matkailualan asiantuntemustaan Kalajoen kaupungin valmistelemiin Marinan majoitus- ja palvelukiinteistöjen rakennustapaohjeisiin. Marinan alueen palveluliiketoiminnassa on positiivista kehitystä, kun uusi kahvila Mariina aloittaa toimintansa keväällä 2025.

Kalajoen matkailukeskuksen ja yhtiön strategisten kumppaneiden kansainvälinen markkinointi on käynnistetty Visit Arctic Coast -konseptilla ja palaute on ollut erittäin hyvää. Yhtiö toimii Kalajoen osatoteutuksen ohjaajana Bothnian Coastal Route (BCR) -kansainvälistymishankkeessa ja myös sen osalta asiat ovat edenneet suunnitellusti.

Hiekkasärkkien ydinalueen kehittämisestä on käyty vuoropuhelua potentiaalisiksi tunnistettujen operaattoreiden kanssa. Lisäksi matkailukeskukseen saatiin vuodelle 2026 uusi merkittävä valtakunnallinen tapahtuma (Farmari), jonka kävijämäärän arvioidaan ylittävän jopa 70 000.

Yhtiön tuleva kehitys

Yhtiöllä ja matkailuyrityksillä on vahva luottamus Kalajoen vetovoimaan ja vuoden 2024 yöpymisten kasvu on kannustavaa myös kuluvan vuoden tavoitteiden saavuttamiselle. Tammikuun 2025 yöpymistilasto osoittaa 15 % kasvua edellisen vuoden vastaavasta ajasta, se on lupaava signaali. Korkojen laskusta ja inflaation hidastumisesta huolimatta kotimaan matkailun toimintaympäristö jatkuu kuitenkin edelleen haasteellisena. Yleinen epävarmuuden tunnelma, huoli työttömyydestä ja geopolitiikan myllerryksestä heijastuvat matkailupalvelujen kysyntään.

Yhtiön kylpyläliiketoiminta on alkanut virkistyä marraskuusta 2024 alkaen ja kylpyläkysyntä on jatkunut suhteellisen hyvänä alkuvuoden sekä myös hiihtolomasesongin 2025. Kylpyläliiketoimintaan haasteita luovat kustannuspaineet sekä iäkäs kylpyläkiinteistö.

Yhtiö jatkaa Visit Arctic Coast konseptillaan toimenpiteitä kansainvälisen markkinan kasvattamiseksi.

Toimijatarpeiden muutosten johdosta yhtiön matkailua palvelevien liikehuoneistojen vuokrausaste on heikentynyt loppuvuodesta 2024. Tilanteen arvioidaan vaikuttavan olennaisesti heikentävästi yhtiön tulokseen, kunnes on löydetty uusi konsepti.

Suhdannetilanteella arvioidaan edelleen olevan tilapäistä vaikutusta uusien investointien ajoittumiseen, mutta pitkällä tähtäimellä matkailukeskuksen myönteisen kehityksen arvioidaan jatkuvan. Yhtäältä koronlaskujen odotetaan edistävän talouskasvua, mutta toisaalta tällä hetkellä Euroopan Keskuspankki varoittaa epävarmuudesta mm. kauppapoliittisten jännitteiden voimistumisesta johtuen.

Kokonaisuutena tarkastellen Kalajoen matkailukeskus ja sen tunnettuus markkinoilla ovat kehittyneet hyvin. Etenkin Kalajoen kesämatkailulla on pitkät perinteet ja vahva asema kotimaan lomailussa. Lisäksi tunnettuus ympärivuotisena matkakohteena paranee koko ajan.

Talouden tunnusluvut	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Liikevaihto t€	306	780	700	842
Liikevoitto t€	-175	27	-35	-43
Tilikauden voitto/tappio t€	-175	31	-32	-42
Taseen loppusumma t€	842	853	862	824
Omavaraisuusaste %	79	81	74	79
Lainakanta t€	16	0	0	0
Investoinnit t€	1	4	10	0

17.4 Kalajoen Satama Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Kulunut vuosi oli yleisesti Suomen satamissa varsinkin ensimmäisellä puoliskolla maltillinen ja niin myös Kalajoella. Loppukesästä tapahtui kauan odotettu käänne ja syyskuu olikin ensimmäinen kuukausi, joka oli parempi mitä edellisellä vuodella. Tämä suunta jatkui vuoden loppuun.

Satamassa kävi kuukausitasolla n. 9 laivaa. Kaiken kaikkiaan laivoja kävi 97 kpl, joka oli 2 laivaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kokonaisliikennemäärä oli n. 331 000t.

Sataman puolella kiinteistöissä oli 100 % täyttöaste.

Repolan hallin täyttöaste oli lähestulkoon 100 %, Fineweld päätti vuokrasopimuksensa syksyllä mutta vapautuneelle puolikkaalle saatiin nopeasti uutta projektiluonteista vuokralaista loppuvuodeksi.

Toimet kannattavuuden parantamiseksi toimivat ja riippumatta haasteellisesta liikennemäärästä tulos saatiin voitolliseksi myös satamatoimintojen osalta.

Investoinneista merkittävimmät olivat uuden satamanosturin kokonaisvaltainen modernisointi sekä sataman saavutettavuuden parantaminen satamatien parantamisen sekä viitoituksen osalta.

Vuoden alusta aloitettiin sataman oman energiahankkeen valmistelu ja sitä jatkettiin Kalajoen Lämpö Oy:n kanssa tiiviissä yhteistyössä koko vuoden ajan.

Satamana on toimittu aktiivisesti Suomen Satamat RY:ssä, Perämeren satamien neuvottelukunnassa sekä ESPO:n (European Sea Ports Organisation) Energy and Blue Growth komiteassa. Olemme olleet mukana vaikuttamassa satamille tärkeistä lainsäädäntöhankeista. Toimimme aktiivisesti myös Sahateollisuusliiton kokoontumisissa sekä logistiikka-alan toimijoiden kanssa edellisten vuosien mukaisesti. Liityimme myös Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY Ry:n yritysjäseneksi. Osallistuimme yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa pitkin vuotta alan tapahtumiin mm. Tuulivoimayhdistyksen tapahtumaan, Alihankinta -messuille, Logy konferenssiin, Pohjoisen liikennefoorumiin sekä Väyläviraston Väylä-25 -tapahtumaan.

Lisäksi saatiin markkinointisuunnitelma rakennettua tiiviissä yhteistyössä konsernin elinkeinopalveluiden ja viestintäosaajien kanssa.

Yhtiön tuleva kehitys

Panostamme yhdessä operaattoreidemme kanssa uusasiakashankintaan ja tietenkin vanhojen asiakassuhteiden ylläpitoon. Uusien toimijoiden hankkiminen sataman sekä yrityspuiston alueelle on yksi sataman kärkitavoitteista. Vientiliikenteen kehittäminen on yksi merkittävimmistä painopistealueista yhdessä operaattoreiden kanssa. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus parantaa mahdollisuuksia uusien avauksien suhteen niin vientiin kuin tuontiinkin. Toteutetaan tehokkaasti yhtiön strategiaa käytäntöön, jossa liikenteen kasvu, liikevaihdon kasvattaminen sekä operaattoriyhteistyö näyttelevät merkittävää osaa.

Satama aloittaa selvitykset mahdollisen lisätilan rakentamisesta satamatoimintojen läheisyyteen vastatakseen liikenteen piristymisen sekä uusien avauksien tuomiin vaatimuksiin.

Sataman energiainvestoinnissa tullaan pääsemään toteutusvaiheeseen ja loppuvuodesta järjestelmä suunnitelmien mukaisesti on jo tuottamassa. Tämä vankistaa sataman liiketoimintaa ja parantaa operaattoreiden sekä alueella toimivien muiden yritysten toimintaedellytyksiä.

Repolan kiinteistö vuokrausaste tulee olemaan lähestulkoon 100 %. Repolan kiinteistön IV-remontti aiheuttaa pieniä haasteita vuoden aikana vuokralaisten olosuhteissa.

Panostamme myös matkustajaliikenteen avaamiseen ja tulemmme tekemään asiassa tiivistä yhteistyötä alueellisesti matkailun intressit huomioiden.

Talouden tunnusluvut	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024
Liikevaihto t€	2 657	2 143	2 311	2 240
Liikevoitto t€	361	155	414	261
Tilikauden voitto/tappio t€	206	15	219	135
Taseen loppusumma t€	12 014	11 643	11 800	11 375
Omavaraisuusaste %	65	67	66	70
Lainakanta t€	3 952	3 572	2 925	3 142
Investoinnit t€	105	28	200	242

18 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Allekirjoitukset

Kalajoella 31. päivänä maaliskuuta 2025

KALAJOEN KAUPUNGINHALLITUS

Eija Pahkala	Hanna Saari	Sirkka Alho
Hihnala Seppo	Raili Myllylä	Markku Myllymäki
Tomme Pöyhtäri	Mari Niemelä	Antti Nikula
Jukka Puoskari		

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Oulussa, sähköisen allekirjoituksen päivänä

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Tiina Mikkonen-Brännkärr
JHT/KHT

19 LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo kirjanpitokirjoista ja niiden säilytysajoista

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	
Tililuettelot	paperituloste	pysyvästi
Päiväkirja	sähköinen säilytys	10 vuotta
Pääkirja	sähköinen säilytys	10 vuotta
Talousarvion toteutuminen	paperituloste	pysyvästi
Myyntireskontra	sähköinen säilytys	10 vuotta
Ostoreskontra	sähköinen säilytys	10 vuotta
Tasekirja	paperituloste	10 vuotta
Tase-erittelyt	sähköinen säilytys	10 vuotta

Tositelaji	Tositelajin nimi	Tositelaji	Tositelajin nimi
001	Muistiot	635	Varhaiskasvatuslaskutus
002	Sähköiset muistiotositteet	639	Ympäristöterveydenhuollon laskutus
006	Jaksotukset	641	Koulutoimiston laskutus
007	Vyörytykset	642	Kansalaisopiston laskutus
008	Oikaisut tilinavaussaldoihin	648	Maa-ainesluvan valvontamaksulaskutus
009	Käyttöomaisuusviennit	649	Ympäristövalvontamaksut
010	Tiliotetositteet	654	Jäähallilaskutus
019	TP simulointi	655	Teknisentoimiston laskutus
020	Myyntireskontra suoritukset	658	Rakennus- ja ympäristövalvonnan laskutus
040	Ostoreskontra suoritukset	659	Asuntojen vuokralaskutus
305	Matkalaskut	660	Ruokapalvelulaskutus
310	Palkat	662	Tilanvarauslaskutus Timeworks
470	Ostolaskut	663	Timmi tilanvarauslaskutus
601	Yleishallinnon laskutus	664	Monitoimikeskuslaskutus
602	Teollisuus- ja liiketilavuokralaskutus	665	Timmi venepaikkalaskutus
603	Maa-aluevuokralaskutus	666	Pysäköinninvalvontamaksujen laskutus

604	Antolainalaskutus	750	Sisäiset Ruokapalvelulaskutus
606	Antolainalaskutus	751	Sisäiset tilanvarauslaskutus
625	Perusturvan laskutus	790	Sisäiset kustannuslaskenta
		795	Lippu.fi
		799	Kassa